МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему «Оптимізація грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод»

Виконав: студентка 2 курсу, групи 8.0723-фк-з
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньої програми Фінанси і кредит
С.С. Фоменко

Керівник к.е.н., доцент Горбунова А.В.
Рецензент д.е.н., професор Череп А.В.

Запоріжжя
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економічний
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма Фінанси і кредит

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____А.В. Череп

«____»_____2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Фоменко Софії Сергіївні

1. Тема роботи: «Оптимізація грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод»
керівник роботи: Горбунова Анна Володимирівна, к.е.н., доцент
затверджені наказом ЗНУ від 29 грудня 2023 р. № 2251-с.

2. Строк подання студентом роботи: 11 листопада 2024 р.

3. Вихідні дані до роботи: дані фінансової звітності АТ «Київський вітамінний завод», монографічні дослідження та наукові статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): ознайомитись з теоретичними аспектами сутності грошових потоків підприємства; здійснити організаційну характеристику та провести аналіз фінансового стану АТ «Київський вітамінний завод»; дослідити рух грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності АТ «Київський вітамінний завод»; визначити напрями оптимізації процесу управління грошовими потоками та налагодження фінансової складової АТ «Київський вітамінний завод».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов’язкових креслень): кваліфікаційна робота містить 25 рис. і 33 табл.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Горбунова А.В., доцент	05.08.2024 р.	05.08.2024 р.
2	Горбунова А.В., доцент	09.09.2024 р.	09.09.2024 р.
3	Горбунова А.В., доцент	03.10.2024 р.	03.10.2024 р.

7. Дата видачі завдання: 24 червня 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Складання бібліографії та вивчення літературних джерел	24.06.2024 р. – 30.07.2024 р.	виконано
2.	Виконання вступу	01.08.2024 р. – 04.08.2024 р.	виконано
3.	Виконання розділу 1	05.08.2024 р. – 08.09.2024 р.	виконано
4.	Виконання розділу 2	09.09.2024 р. – 02.10.2024 р.	виконано
5.	Виконання розділу 3	03.10.2024 р. – 20.10.2024 р.	виконано
6.	Формулювання висновків	21.10.2024 р. – 27.10.2024 р.	виконано
7.	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії	28.10.2024 р. – 10.11.2024 р.	виконано
8.	Подання роботи на кафедру	11.11.2024 р.	виконано

Студент _____ С.С. Фоменко
(підпис) (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ А.В. Горбунова
(підпис) (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ І.О. Щебликіна
(підпис) (ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота: 119 с., 25 рис., 33 табл., 86 джерел, 6 додатків.

Об’єктом дослідження є процес оптимізації грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод» на основі їх комплексного аналізу.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних засад та прикладних проблем, пов’язаних із організацією процесу оптимізації грошових потоків підприємства, з метою покращення його фінансового стану.

Метою роботи є розвиток теоретико-методичних та організаційних положень та розробка практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства.

Завдання: 1) дослідити рух грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності товариства; 2) провести комплексний аналіз фінансового стану АТ «Київський вітамінний завод»; 3) запропонувати низку шляхів для оптимізації процесу управління компанією та налагодження фінансової складової суб’єкта господарювання.

Методи досліджень: експрес-аналіз, комплексний аналіз, статистичні методи, балансовий метод, методи багатофакторного аналізу.

Одержані результати та їх новизна: 1) удосконалено процес планування та прогнозування грошових потоків підприємства, який дозволяє спрогнозувати динаміку грошових надходжень на п’ять років; 2) дістала подальшого розвитку методика оптимізації грошових потоків підприємства; 3) дістав подальшого розвитку процес моніторингу управління грошовими потоками, який включає аналіз базових показників фінансового потенціалу підприємства.

Практичне значення одержаних результатів. Пропозиції щодо оптимізації грошових потоків підприємства можуть бути використані в його практичній діяльності.

ГРОШОВІ ПОТОКИ, ПІДПРИЄМСТВО, ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ДОСЛІДЖЕННЯ, ОЦІНКА, АНАЛІЗ, УПРАВЛІННЯ, ПЛАНУВАННЯ, ПРОГНОЗУВАННЯ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ОПТИМІЗАЦІЯ

SUMMARY

Qualification work consists of 119 p., 25 fig., 33 tab., 86 references and 6 annex.

The object of the study is the process of cash flows optimization of JSC «Kyiv Vitamin Plant» based on their comprehensive analysis.

The subject of the study is a set of theoretical fundamentals and applied issues related to the organization of the process of optimizing the company's cash flows in order to improve its financial condition.

The purpose of the study is to develop theoretical, methodological and organizational guidelines, formulate practical recommendations for improving the efficiency of enterprise cash flow management.

Entrepreneurial activity is characterized by the constant flow and circulation of money, which is part of the resources and at the same time is the source of their formation. The development and successful functioning of an enterprise is possible only if it achieves the rational use of its own and external financial resources, a prerequisite for which is the effective management of cash receipts and expenditures.

The objectives of the study are: 1) to determine the economic essence and significance of the company's cash flows; 2) to study the cash flows resulting from the company's operating, investment and financial activities; 3) to perform a comprehensive analysis of the financial condition of JSC «Kyiv Vitamin Plant»; 4) to develop a number of activities that will expedite the company's cash flows; 5) to propose a range of ways to optimize the company's management process and improve the financial component of the business entity.

Research methods: express analysis, complex analysis, statistical methods, balance method, methods of multivariate analysis.

Results obtained and their novelty: 1) the process of planning and forecasting of JSC «Kyiv Vitamin Plant» cash flows has been improved, which is based on the calculation and analytical method and allows forecasting the dynamics of cash flows from operating, investment and financial activities for five years; 2) the methodology

for optimising the enterprise's cash flows, which is based on keeping the balance between positive and negative cash flows, has been further developed; 3) the process of monitoring cash flow management was further developed, which includes analysis of the basic indicators of the company's financial potential.

Practical significance of the results. Developed proposals for optimizing the company's cash flows can be used in its practical activities.

CASH FLOWS, ENTERPRISE, FINANCIAL ACTIVITY, RESEARCH, EVALUATION, ANALYSIS, MANAGEMENT, PLANNING, FORECASTING, EFFICIENCY, OPTIMIZATION

ЗМІСТ

ВСТУП 8
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ТА АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА 12
1.1 Структурна характеристика грошових потоків підприємства та їх функціональне призначення 12
1.2 Класифікація, фактори та методи формування грошових потоків підприємства 22
1.3 Інформаційна база оцінки фінансового стану підприємства у рамках управління грошовими потоками 36
2 АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ АТ «КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД» 46
2.1 Загальна оцінка фінансового стану АТ «Київський вітамінний завод» 46
2.2 Аналіз грошових потоків підприємства 59
2.3 Аналіз отриманого чистого доходу і операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод» 72
3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ 88
3.1 Планування та прогнозування грошових потоків підприємства 88
3.2 Шляхи підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства 95
3.3 Оцінка ефективності застосування системи моніторингу при управлінні грошовими потоками на підприємстві 100
ВИСНОВКИ 105
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 110
ДОДАТКИ 120
Декларація академічної доброчесності здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ . 132

ВСТУП

Грошові потоки відіграють важливу роль в господарській діяльності підприємства. Використання грошових коштів, може забезпечувати закупівлю сировини, основних засобів, матеріалів для виготовлення продукції (виконання робіт і надання послуг), розрахунки з працівниками по оплаті праці, з постачальниками, з бюджетом та ін. Здійснення контролю видатків та введення обліку грошових коштів є основою для ефективного управління усіх видів діяльності підприємства. Саме підприємницька діяльність характеризується постійним рухом та обігом грошових коштів, що виступають частиною ресурсів та одночасно є джерелом їх формування. Розвиток та успішне функціонування підприємства можливий лише за умови досягнення ним раціонального використання власних і залучених фінансових ресурсів, передумовою чого є ефективне управління грошовими надходженнями і витратами.

Актуальність даної теми полягає в тому, що на сьогоднішній день, в умовах воєнного стану, відбувається зниження темпів розвитку економіки України, і перед суб'єктами господарювання постає першочергове завдання побудувати ефективну систему управління грошовими потоками. Саме оптимізація грошових потоків дозволить здійснювати стабільну діяльність підприємства, збереже фінансову рівновагу, прискорить обіг капіталу та мінімізує ризик неплатоспроможності, від чого в перспективі буде залежить розвиток товариства та його кінцевий результат.

Теоретичні аспекти, що пов'язані з комплексною оцінкою управління грошовими потоками, були розглянуті в багатьох працях Є. М. Заремба, Г. В. Кошельок, Р. В. Грінченко, О. В. Панасюк, І. С. Мазанович, К. В. Чичуліна, І. О. Чапча. Питання контролю надходжень грошових коштів досліджували такі автори як О. І. Дорош, І. В. Пліш, В. В. Скриль, К. Ю. Ступенко, С. І. Павлова, А. М. Шпакевич. Внесок у розробку методів управління руху грошових коштів додали такі науковці як І. В. Спільник, О. М. Загородна, В. В. Ясишена, М. П. Федишин, М. І. Мельник, Н. М. Гапак.

Аналіз наукових праць, присвячених проблемі управління грошовими потоками, свідчить про багатогранність та складність цього феномену, що виокремлює низку перешкод, з якими можуть зіткнутися сучасні підприємства а саме: повільне впровадження цифрових технологій, програмного забезпечення; сповільнення темпів зовнішньоторговельної діяльності через спалахи пандемії та введення воєнного стану в країні; втрата ринків збуту та розірвання контрактів з постачальниками; нераціональне вкладення фінансових ресурсів; неефективне планування руху грошових коштів; відсутність ефективної системи управління; не скоординовані дії підрозділів при прийнятті рішень.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розвиток теоретико-методичних і організаційних положень та розробка практичних рекомендацій щодо оптимізації грошових потоків підприємства.

Виходячи з цієї мети, були розроблені такі основні задачі дослідження:

- дослідити економічну сутність та значення грошових потоків підприємства;
- визначити фактори та методи формування грошових потоків підприємства;
- ознайомитись з інформаційною базою оцінки фінансового стану підприємства у рамках управління грошовими потоками;
- провести комплексний аналіз фінансового стану АТ «Київський вітамінний завод»;
- дослідити рух грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності товариства;
- проаналізувати елементи додатного та від’ємного грошового потоку компанії;
- розрахувати прогнозовані дані грошових надходжень товариства;
- обґрунтувати заходи, що прискорять надходження грошових коштів на підприємство;

– запропонувати низку шляхів для оптимізації процесу управління грошовими потоками та налагодження фінансової складової суб'єкта господарювання;

– оцінити ефективність застосування системи моніторингу при управління грошовими потоками підприємства.

Об'єктом дослідження є процес оптимізації грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод» на основі їх комплексного аналізу.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних засад та прикладних проблем, пов'язаних із організацією процесу управління грошовими потоками підприємства, з метою покращення його фінансового стану.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних фахівців в галузі управління грошовими потоками та їх комплексного аналізу на підприємстві. У роботі використані методи: логічного узагальнення – для узагальнення наукового досвіду з досліджуваної проблематики й викладання послідовності положень кваліфікаційної роботи; дедуктивний – для дослідження теоретичних аспектів оптимізації грошових потоків підприємства; фінансово-економічного та статистичного аналізу, порівняння, зведення – при оцінюванні фінансового стану підприємства; критичного аналізу та узагальнення теоретичних досліджень – для теоретичного узагальнення одержаних результатів та формулювання висновків.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, дані фінансової звітності АТ «Київський вітамінний завод», результати власних досліджень та проведеного аналізу.

Наукова новизна отриманих результатів визначається наступними основними положеннями:

– удосконалено процес планування та прогнозування грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод», який ґрунтується на розрахунково-аналітичному методі і дозволяє спрогнозувати динаміку грошових надходжень від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності на п'ять років;

– дістала подальшого розвитку методика оптимізації грошових потоків підприємства, яка базується на збережені балансу між додатними та від'ємними грошовими потоками;

– дістав подальшого розвитку процес моніторингу управління грошовими потоками, який включає аналіз базових показників фінансового потенціалу підприємства.

Значення результатів кваліфікаційної роботи магістра полягає у тому, що розроблені рекомендації дозволяють керівництву підприємства впроваджувати ефективні заходи з оптимізації процесу управління грошовими потоками підприємства, що, в перспективі, дозволить покращити його фінансовий стан.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дослідження доповідалися й обговорювалися на VIII Міжнародній науково-практичній конференції «GLOBAL SCIENCE: PROSPECTS AND INNOVATIONS» (Ліверпуль, 28-30 березня 2024 р.).

Публікації. За матеріалами дослідження опубліковано 2 друковані праці – стаття у фаховому періодичному виданні та тези за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції.

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ТА АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Структурна характеристика грошових потоків підприємства та їх функціональне призначення

Виробничо-господарська діяльність підприємства передбачає постійне обертання вкладених у виробництво грошових коштів маючи на меті отримання доходу від реалізації виготовленої продукції.

Сталого розвитку підприємство може досягти лише за умови раціонального використання ресурсів, ефективного регулювання грошовими потоками, адже господарська діяльність кожного підприємства ґрунтується на безперервному русі та кругообігу грошових коштів, які можуть виступати фінансовими ресурсами, і одночасно джерелами їх видобутку.

Грошовим потоком підприємства вважаються циклічні надходження і видатки грошових коштів. Поглиблене дослідження потоків грошових коштів дають змогу керівникам визначити чинники, які впливають на їх формування, такі як дебіторська і кредиторська заборгованість, запаси, умови надання кредиту, тощо. Іноземні дослідники зазначають, що грошові потоки надають інформацію, яка допоможе власникам прогнозувати ліквідність підприємства на майбутні періоди. Зосередження уваги на актуальних проблемах пов’язаних з управлінням грошовими потоками, забезпечить визначення найефективніших способів покращення фінансового стану компанії [1, с. 234].

Економічна природа грошового потоку характеризує діяльність підприємства з огляду наявних і новостворених фінансових ресурсів, та визначає інструменти внутрішніх і зовнішніх грошових відносин.

Ю.О. Єрешко та О.С. Харченко, досліджуючи природу грошового потоку підприємства, зазначили у своїй праці його прояви як:

- показник економічного ефекту, ліквідності підприємства (зображує чистий грошовий потік, що формується за рахунок проведення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, який має поточне використання);
- інструмент фінансових відносин підприємства (засіб формування виробничо-господарських відносин на зовнішньому рівні – з бюджетом, фондами, підприємствами і організаціями та іншими учасниками економічної інфраструктури; а також на внутрішньому рівні – взаємовідносини з персоналом, засновниками, спільними товариствами, тощо);
- процес формування та розподілу капіталу (грошовий потік підприємства представляє собою власний капітал, тобто здійснює процес нагромадження фінансових ресурсів);
- засіб фінансового управління підприємством (знаряддя впливу на фактори притоку і відтоку фінансових ресурсів, а також впровадження оптимізаційних напрямків ефективного управління грошовими потоками);
- ознака ліквідності та обіговості активів (даний показник допомагає оцінити швидкість обертання грошових коштів підприємства);
- знаряддя для здійснення кредитної та інвестиційної діяльності (необхідність кредитування підприємства з метою задоволення його потреб у додаткових грошах – найчастіше кредит у банку або лізинг, що йде на організацію виробництва та інвестування у майбутній розвиток компанії);
- характеристика ринкової діяльності підприємства (грошові потоки допомагають охарактеризувати діяльність компанії, і виступають орієнтиром поведінки підприємства на ринку товарів і послуг, налагодження взаємозв’язків з контрагентами, покупцями, постачальниками, наявними конкурентами, тощо);
- інструмент економічної стійкості підприємства (здатність підприємства забезпечувати процес виробництва достатньою кількістю запасів, сировини, матеріалів, а також здійснення витрат компанії за власні кошти і своєчасне покриття зобов’язань);

– ключ до зниження ризику неплатоспроможності підприємства (забезпечення збалансованості потоків грошових коштів в часі, що призводить до синхронізації доходів і виплат підприємства) [2].

Грошові кошти підтримують економічний розвиток підприємства, за умови, що вони виробляються в ході раціональної діяльності і забезпечують стійкість компанії. В іноземній практиці стабільні та фінансово стійкі підприємства зазвичай не інвестують більше грошових коштів ніж генерують за рахунок операційної діяльності. Регулярний аналіз джерел надходження і витрат грошових коштів є запорукою збереження фінансового здоров'я компанії та сталості прибутку. Підприємства, які здатні породжувати позитивні грошові потоки, мають більше шансів створювати цінність для своїх майбутніх акціонерів [3, с. 3].

Проаналізувавши визначення вітчизняних та іноземних авторів, можна стверджувати, що грошовий потік – це сукупність надходжень і видатків грошових коштів, за певними інтервалами часу, на рух яких впливає структура, простір, внутрішнє середовище підприємства, підвищення рівня ризику та ліквідність активів.

Вагомим аспектом діяльності підприємства є процес забезпечення грошових надходжень, які необхідні для покриття витрат виробництва, повної та своєчасної реалізації фінансових зобов'язань перед банками, установами, організаціями, державою та іншими господарюючими суб'єктами, метою чого є формування доходів та прибутку компанії.

Грошовими надходженнями на підприємстві є кошти, які формуються і зберігаються на поточних та інших банківських рахунках, а також у касі підприємства. Грошові надходження є більш широким поняттям, ніж дохід (виручка) від реалізації, тому він у собі зосереджує всі вхідні фінансові потоки підприємства [4, с. 48].

Ефективне управління грошовими потоками підприємства вимагає чіткого визначення сутності поняття «грошові надходження», які зазначено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Сутність поняття «грошові надходження» в економічній думці

Науковці	Сутність поняття «грошові надходження»
Н.С. Ситник, С.Д. Смолінська, І.Ф. Ясіновська [4]	Грошові надходження – це фінансовий притік коштів на поточні й інші рахунки підприємств у банках та в касу підприємств. У якості грошових надходжень підприємства прийнято вважати надходження грошових коштів та їхніх еквівалентів.
В.І. Аранчій, В.Д. Чумак, Л.В. Бражник [5]	Грошові надходження – це отримані підприємством кошти, які мають призначення відшкодовувати витрати виробництва і обігу та в повній мірі своєчасно виконувати зобов'язання перед різними суб'єктами підприємницької діяльності, комерційними банками, державою, організаціями, тощо.
С.В. Юдіна, І.В. Павленко, А.С. Дробот [6]	Позитивний фінансовий потік розподілений у часі є грошовими надходженнями підприємства.
Л.В. Тєшева, О.Д. Щербань, О.О. Вакуленко [7]	Грошові надходження – це кошти, які комплексно впливають на діяльність підприємства, охоплюючи всі її аспекти, а саме: розгляд та мінімізація можливих загроз та ризиків; запобігання фінансовій рівновазі підприємства під час його стратегічного розвитку, що забезпечує стійкість джерел фінансування; доцільне формування грошових потоків підвищує темп здійснення основної діяльності, що дає змогу зменшувати ймовірність виникнення ризику простою, через недостатність оборотних активів.
В.В. Нагайчук [8]	Термін «грошові надходження» є різноманітним, що включає у собі всі види позитивного фінансового потоку та залежить від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності. Нерівномірне та нераціональне надходження фінансових ресурсів може призвести як до дефіциту, так і до тимчасово вільних обсягів грошових коштів.
Т.О. Мулик [9]	Грошові надходження – це фінансові ресурси, які забезпечують поточну діяльність підприємства та дають змогу виконувати свої обов’язки за розрахунками з бюджетом, контрагентами, організаціями, з виплати дивідендів та інших платежів; приймають участь у процесі виявлення потреби у залученні додаткових грошових коштів; зображають відмінність між чистим прибутком компанії та обсягом загально отриманих грошових коштів.

Джерело: складено автором на основі [4–9]

Тому, можемо зробити висновок, що грошові надходження – це багатогранна економічна категорія, що включає різні її види, та слугує базою формування фінансових ресурсів, які необхідні для покриття зобов’язань підприємства.

На структуру грошових надходжень підприємства мають: напрям виробництва, область діяльності, середовище та організаційно-правова форма суб’єкта господарювання. Внутрішні джерела надходження коштів формуються відповідно на підприємстві, до них належить виручка від реалізації продукції,

послуг, робіт, основних засобів виробництва, а також нематеріальних активів. До джерел зовнішнього надходження належать кошти, які мобілізовані на ринку фінансів. На сьогоднішній день більшість вітчизняних підприємств формують свої грошові надходження за рахунок внутрішніх джерел. Існує поділ внутрішніх грошових надходжень підприємства за такими групами:

- виручка від реалізації продукції, послуг і робіт (за даними грошовими надходженнями відбувається внутрішньовиробниче покриття витрат і формування прибутку, який буде забезпечувати здійснення платежів, матеріального заохочення, розширення виробничого потенціалу та соціального розвитку);
- виручка від іншої реалізації (надходження грошових коштів, яке отримує підприємство за рахунок реалізації продукції, наданих послуг і виконаних робіт, допоміжних сфер діяльності, а також від реалізації невиправданої і надмірної сировини, матеріалів, засобів виробництва, нематеріальних ресурсів та іншого капіталу);
- доходи від фінансово-інвестиційної діяльності (грошові надходження одержані від інвестиційної діяльності в асоційовані і дочірні підприємства, спільної фінансової діяльності, одержані відсотки за цінними паперами, дивіденди та інші доходи);
- доходи від позареалізаційних операцій (неустойки, штрафи, нарахування пені, у зв'язку з порушенням партнерами умов договірних зобов'язань; надходження від покупців дебіторської заборгованості, яка вважалась безнадійною та була списана; одержані грошові кошти у якості відшкодування заподіяних збитків органами майнового страхування у наслідок настання надзвичайних кліматичних умов або нещасних випадків) [5, с. 62-65].

Вимоги, що визначають доходи за кожним видом діяльності, встановлено Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку П(С)БО. Визначення доходу підприємства відбувається під час збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу (винятком є зростання капіталу через надходження внесків учасників підприємства), за

умови, достовірного визначення оцінки доходу. Доходами підприємства не визначаються такі надходження від інших осіб:

- сума акцизів, податку на додану вартість, інших обов'язкових податків і платежів, які підлягають перерахуванню до бюджетних та позабюджетних фондів;
- сума грошових коштів, які надходять за договорами комісії, агентськими та іншими угодами на користь комітента, принципала, тощо;
- сума попередньої оплати продукції (робіт, товарів, послуг);
- сума авансу в якості оплати продукції (робіт, товарів, послуг);
- надходження суми завдатку під заставу або на погашення позики, якщо це передбачено умовами договору;
- надходження, що належать іншим особам;
- грошові надходження від первинного розміщення цінних паперів;
- сума балансової вартості валюти.

Вищезазначені грошові надходження не визначаються доходами, оскільки відбувається збільшення активів підприємства, але не примножується власний капітал [10].

Директори вітчизняних підприємств на даному етапі становлення господарської діяльності не приділяють значної уваги процесу управління видатками, що свідчить про недостатність та необізнаність у методичних і практичних знаннях.

Науковці розглядають витрати підприємства, як від'ємний грошовий потік, тобто загальну сукупність витрачених ресурсів, засобів, матеріалів на виготовлення продукції, яка зазначена у спеціалізації підприємства та її вдалої реалізації. Витрати підприємства допомагають повною мірою характеризувати виробництво продукції. Види діяльності підприємства передбачають чіткий поділ витрат, а саме: за способом віднесення на окремі види продукції, за видами діяльності та за економічним змістом. Пропонуємо більш детально розглянути кожну з груп:

а) За видами діяльності:

1) операційні витрати (виготовлення продукції, надання послуг, реалізація необхідних робіт);

2) фінансові витрати (повернення кредитів і позик, налічених відсотків, та понесені витрати у роботі з цінними паперами);

3) інвестиційні витрати (внесення грошових коштів в основні засоби, власне капітальне будівництво, здійснення інвестиційних внесків в діяльність інших суб'єктів господарювання, тощо).

б) За економічним змістом:

1) матеріальні витрати (до цієї категорії належать витрати на сировинні матеріали, запаси, напівфабрикати, додаткові комплекти запчастин, тощо);

2) витрати на оплату праці (нарахування оплати праці персоналу, премії, лікарняні, відпускні);

3) відрахування на соціальні заходи (витрати на соціальне страхування);

4) амортизація (нарахування амортизації необоротних активів);

5) інші операційні витрати (витрати, які не зазначені у вищезгаданому переліку, до яких можемо віднести видатки на зв'язок, комунікацію, відрядження, тощо).

в) За способом віднесення на окремі види продукції:

1) прямі (витрати, які пов'язані з виробництвом продукції, на якій спеціалізується підприємство);

2) непрямі (витрати, які прямо не пов'язані з виробництвом продукції, наданням послуг і виготовленням товарів) [11].

Організаційно-правовою базою формування видатків підприємства та визначення собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) є нормативні документи законодавчої та виконавчої влади держави [12].

Першочергово, необхідно визначити витрати підприємства за видами діяльності (рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Класифікація витрат підприємства за видами діяльності

Джерело: складено автором на основі [13]

Крім операційної діяльності підприємства зазнають витрат в процесі інвестиційної, фінансової діяльності та при настанні надзвичайних подій, а також внаслідок виплат бюджетних зобов'язань і дивідендів.

У господарській діяльності роль грошового потоку є чи не важливішою за прибуток компанії, серед аргументів наведемо наступні:

– дефіцит фінансових ресурсів сприяє банкрутству підприємства.

– більшість власників компаній мають ризик втрати прибутку через ймовірний брак доступу до фінансових ресурсів.

– підприємці зазначають, що актуальним викликав в управлінні грошовими потоками є несвоєчасне проведення платежів покупцями, за отриману продукцію.

– суб'єкти підприємницької діяльності зауважують, на тому що одним із найскладніших елементів діяльності компанії є проведення аналізу та оптимізація грошових потоків [14, с. 68-69].

Ефективне управління грошовими потоками підприємства повинно будуватись на наступних принципах:

− достовірність інформації (подання інформаційної бази, яка застосовується при здійснені фінансових операцій компанії);

− збалансованість (збереження рівноваги грошових потоків підприємства та оптимізація процесу управління ними);

− забезпечення раціонального використання коштів (обґрунтований план використання фінансових ресурсів за цільовим призначенням зі збереженням процесу відтворення);

− забезпечення ліквідності (формування достатньої кількості поточних активів для покриття короткострокових (поточних) зобов'язань) [15, с. 31].

У розрізі даної теми науковці зазначають, що управління грошовими потоками підприємства передбачає виконання ряду функцій, серед яких:

− планування – визначення системи показників формування потоків грошових коштів підприємства за всіма видами діяльності, з метою досягнення поставлених цілей та забезпечення раціонального функціонування суб'єкта господарювання;

− організація – це система взаємної поведінки частин загального явища або події, яка при досліджені грошових потоків визначає організацію розрахунків з контрагентами, постачальниками, державою та іншими учасниками фінансового ринку;

− облік – це подання різноманітної інформації, яка необхідна для проведення аналізу діяльності. До такої інформації належить: облік внутрішніх і зовнішніх показників, які впливають на додатній та від'ємний грошовий потік, а також облік рівня збалансованості між надходженнями і витратами грошових коштів підприємства;

− аналіз допомагає отриману інформацію переробити так, щоб вона була прийнятна та корисна при узгоджені управлінських рішень. Аналіз проводиться на базі показників обсягу чистого грошового потоку за всіма видами

діяльності; синхронності і збалансованості потоків грошових коштів; чинників, які впливають на обсяг чистого грошового потоку;

− функція контролю в управлінні грошовими потоками визначає: відповідність між фактично використаними грошовим ресурсами та планом їх формування і розподілу; рівень збалансованості притоків і відтоків грошових коштів у визначені терміни; застосування міжнародних стандартів подання звітів про фактичне використання коштів підприємства;

− регулювання грошового потоку – це процес вдосконалення та реалізації управлінських рішень, які забезпечать формування і раціональне використання ресурсів підприємства та синхронність надходження і видатків грошових коштів;

− стимулювання грошових потоків передбачає максимізацію чистого руху грошових коштів від основної діяльності та збереження прийнятної структури чистого потоку грошових коштів підприємства;

− функція прогнозування визначає ймовірний фінансовий стан грошових потоків на майбутні періоди, провівши аналіз показників минулих років. Актуальну стратегію, підприємці, повинні формувати на базі отриманих прогнозних значень. Прогноз грошових потоків є сполучним етапом між аналізом та плануванням на підприємстві;

− функція моніторингу включає в себе спостереження за процесом, дією чи явищем, що мінімізує рівень настання кризових ситуацій. Моніторинг проводить оцінку як внутрішніх, так і зовнішніх чинників впливу на підприємство, з метою виявлення та уникнення можливих загроз [16, с. 53-55].

Зазначені функції управління грошовими потоками необхідно впроваджувати на всіх стадіях діяльності підприємства.

Інструментарій управління грошовими потоками включає в себе: документ, що зазначає потік грошових коштів, за яким необхідно своєчасно проводити платежі та отримувати надходження; проведення аналізу платоспроможності підприємства; оцінка достатності грошових коштів; проведення контролю щодо швидкості зарахування грошових ресурсів на

особистий банківський рахунок; встановлення норми амортизаційних відрахувань; застосування різноманітних форм розрахунків на підприємстві (готівкові та безготівкові), тощо [7, с. 675].

Грошові потоки підприємства, що виникають у процесі виробничо-господарської діяльності, доцільно вважати суверенним об'єктом управління. Значну роль в обороті грошових коштів відіграють грошові надходження підприємств. Компенсуючи авансові вкладення у виробництво, отримуючи прибуток, вони призводять до вдосконалення та розширення власного господарства та збільшення власного капіталу. Раціональне використання грошових ресурсів є заставою успішного управління підприємством, збільшення прибутку, зростання конкурентоспроможності, що в свою чергу забезпечить стрімкий розвиток підприємства.

1.2 Класифікація, фактори та методи формування грошових потоків підприємства

Застосування визначених методологічних засад, є основою управління грошовими потоками на підприємстві, що дозволяє організовувати процес формування грошових надходжень, ефективне використання грошових коштів, забезпечує загальне фінансування та зростання прибутковості.

Зазначимо, що грошовий потік – це розподілений у часі притік і відтік грошових коштів на підприємстві.

Ключовим елементом фінансового менеджменту підприємства є управління потоками грошових коштів, відповідно до їх різновиду.

До характерних грошових надходжень підприємства відносять: кошти, що отримані за рахунок виробничої діяльності та реалізації продукції, робіт і послуг; інвестиційні надходження на базі довгострокових фінансових вкладів інвесторів. Додаткові надходження грошових ресурсів за рахунок вдалого інвестування коштів у різноманітні короткострокові фінансові інструменти або забезпечення підприємства фінансуванням є основою фінансової діяльності.

З метою наглядного представлення інформації, щодо класифікації грошових потоків підприємств, побудуємо схему, яку зображено на рис. 1.2.

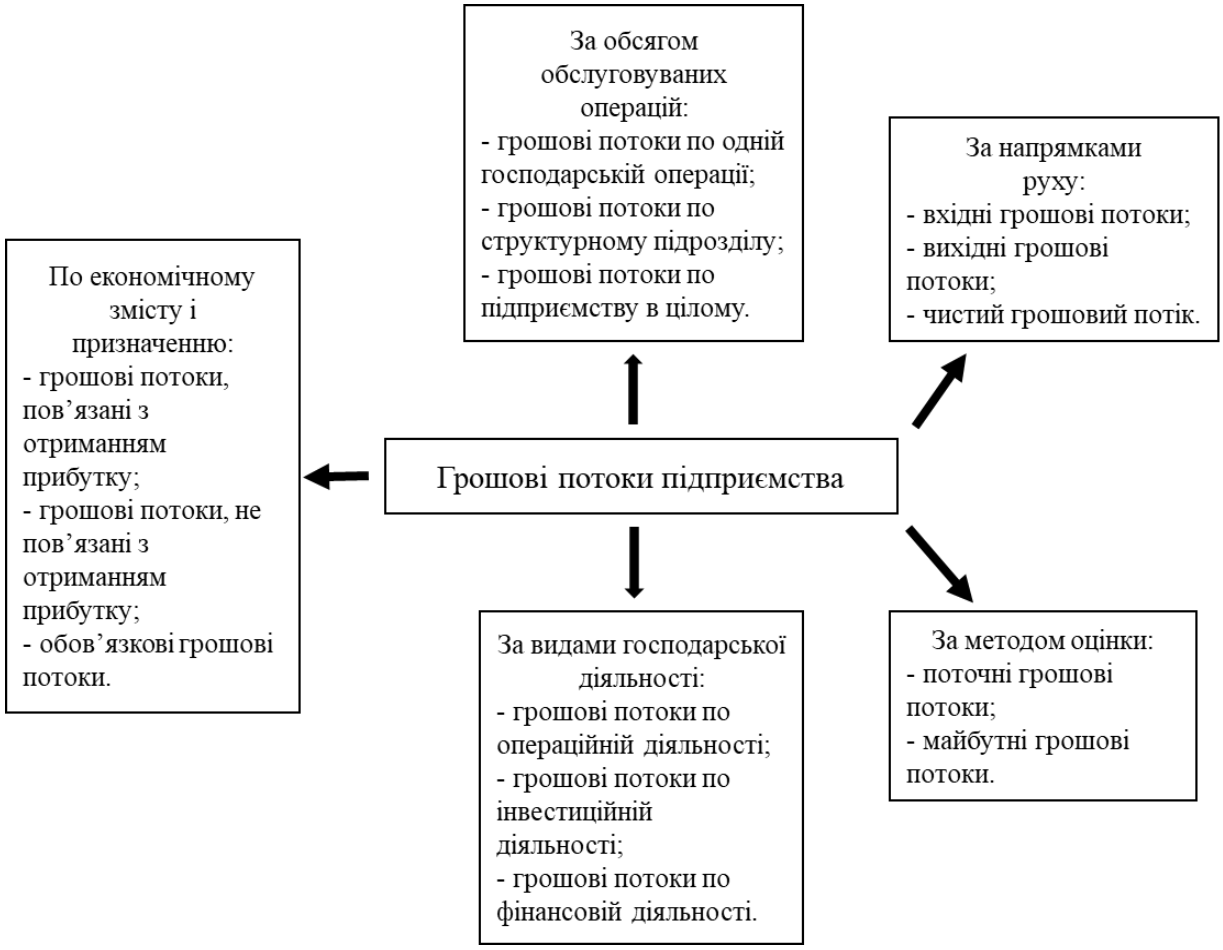

Рисунок 1.2 – Класифікація грошових потоків підприємства

Джерело: складено автором на основі [6; 17]

Виробничо-господарська діяльність підприємства зосереджує у собі операційну, інвестиційну та фінансову. Кожний і зазначених видів діяльності має свої характерні риси. Істотною метою операційної діяльності є отримання прибутку від реалізації продукції, робіт або послуг. Інвестиційна діяльність – це діяльність, яка забезпечує розширення, модернізацію виробництва та оновлення основних засобів, за рахунок довгостроково залучених коштів. Діяльність компанії, що пов'язана з розміщенням власних тимчасово вільних коштів та надходженням грошових ресурсів від короткострокових внесків у фінансові інструменти – вважається фінансовою [6, с. 258].

Грошові потоки підприємства за економічним змістом і призначенням можна поділити на:

- потоки грошових коштів, пов’язані з отриманням прибутку – потоки, які задіяні у виробничо-господарській діяльності суб’єкта;
- потоки грошових коштів, не пов’язані з отриманням прибутку – потоки, які спрямовують свою дію на споживання (благодійні внески, соціальні витрати);
- грошові потоки примусового характеру – здійснення платежів до фіскальної системи [6, с. 259-260].

Науковець, М.П. Федишин, у своїй праці наводить класифікацію грошових потоків за ознакою їх цільової спрямованості, відповідно, яка поділяється на:

- досягнення тактичних цілей (грошові потоки пов’язані з прискоренням процесу обертання фінансових ресурсів, ритмічністю та мінімізацією можливих ризиків діяльності та гарантуванням ліквідності і платоспроможності підприємства);
- досягнення стратегічних цілей (грошові потоки, які здатні підвищувати ступінь фінансової рівноваги компанії та отримувати додаткові надходження, що мають прямий зв'язок при формуванні допоміжних ресурсів для здійснення інвестиційної діяльності) [18, с. 6].

Ознайомившись з науковою працею Є.М. Заремба, виокремили класифікацію грошових потоків за масштабами обслуговування фінансово-господарського процесу, дана ознака поєднує такі види грошових потоків:

- грошовий потік за системою, що була виявлена за рахунок особливих форм угруповань економічних суб’єктів господарювання, які сформувались під час переходу України до ринкової економіки;
- грошовий потік за сферою діяльності (торгівля, виробництво, заготівля та інше) описує характерні риси надходжень і видатків грошових ресурсів, які здійснюються в межах прийнятих видів (направлень) діяльності, що зосереджують увагу на потребах ринку і споживачів [19, с. 91].

Для більш раціонального управління грошовими потоками вітчизняні науковці виділяють загальний перелік класифікації потоків грошових коштів, зображений на рис. 1.3.

Рисунок 1.3 – Класифікаційні різновиди потоків грошових коштів підприємства

Джерело: складено автором на основі [19–20]

Наведена вище класифікація грошових потоків, дає можливість проведення ретельного аналізу стану підприємства, з огляду усіх особливостей господарської діяльності, метою даного аналізу є виокремлення важелів

ефективного управління, виявлення недоліків, раціональне використання грошових коштів та оцінка перспектив розвитку підприємства.

З точки зору теорії, визначення факторів покращує бачення сутності грошового потоку, його структурний рух та розробляє напрямки оптимізації процесу управління потоками грошових коштів. Практичне значення факторів впливу на зміну грошового потоку дає змогу управлінцям оцінити діяльність підприємства та отримані результати.

Фактори впливу – це умови, явища, аспекти, деталі, що досліджуються, як рушійні сили економічних процесів, які мають відбиток у величинах та показниках суб'єктів господарювання [21, с. 2719].

Фактори, які впливають на рух грошових коштів, науковці, класифікують за різними ознаками, але основою є класифікаційний поділ на внутрішні та зовнішні фактори, які наглядно представлені у табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Фактори впливу на грошові потоки підприємства

Зовнішні фактори	Внутрішні фактори
загальна платіжна криза в країні	збільшення частки умовно-пасивних витрат при розрахунку собівартості
недостатній рівень виробництва	трудомісткість енергії та затрати ресурсів наявних технологій підприємства
розвиток науки і техніки в країні	низька якість продукції та підвищення рівня цін
низька купівельна спроможність населення	розвиток тіньової економіки у більшій частині господарського обороту
недостатній рівень регулювання правового забезпечення	недостатня кількість джерел довгострокового фінансування капіталовкладень
недосконаліть податкової політики	недостатній рівень управління дебіторською заборгованістю та запасами виробництва
низькій рівень платоспроможності підприємств	

Джерело: складено автором на основі [22, с. 49; 23]

Окремо, слід виділити внутрішні та зовнішні фактори, що мають вплив на формування грошових потоків підприємства, на рис. 1.4 наглядно представимо по сім факторів за даною ознакою.

Рисунок 1.4 – Фактори формування грошових потоків підприємства

Джерело: складено автором на основі [24, с. 121-122]

В економічній практиці розрізняють грошові потоки вхідні і вихідні, на які впливають загальноприйняті внутрішні та зовнішні фактори (чинники).

Розглянемо зведену табл. 1.3 факторів впливу на вхідні і вихідні грошові потоки.

Таблиця 1.3 – Фактори впливу на вхідні та вихідні грошові потоки

Фактори	Грошові потоки	
	Вхідні	Вихідні
1	2	3
Зовнішні	− Можливий розвиток товарного та фінансового ринку; − Підвищення конкуренції на ринку товарів; − Результативність діяльності банківської системи; − Налагоджена система оподаткування; − Здійснення державного та місцевого фінансування у найбільш вигідні проекти; − Політичне регулювання держави.	− Дії основних постачальників, кредиторів підприємства та споживачів продукції; − Обсяги платежів та їх періодичність; − Проведення фінансових платежів та покриття зобов’язань; − Безпечні дії партнерів виробничо-господарської діяльності; − Вимоги чинного законодавства та рівень введення фінансових санкцій; − Взаємозв’язок між надходженнями і витратами підприємства.

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
Внутрішні	− Політика ціноутворення на підприємстві; − Амортизаційна політика компанії; − Тривалість одного операційного та фінансового циклу підприємства; − Наявність сезонної діяльності підприємства; − Проведення інвестиційної діяльності; − Висока кваліфікація менеджерів компанії та раціональні настановлення власників бізнесу.	− Власний капітал підприємства та рівень фінансової стійкості; − Послідовність обов'язкових платежів; − Проникнення діяльності в новітні галузі виробництва; − Чисельність та гідний рівень кваліфікації персоналу; − Рівень продуктивності праці; − Обсяги витрат на комерційну діяльність; − Принципи та методи ведення бухгалтерського обліку на підприємстві та подання фінансової звітності.

Джерело: складено автором на основі [24, с. 124-125; 25, с. 63]

Керівникам підприємства необхідно виокремлювати фактори, які впливають на зміну грошових потоків, в залежності від виду діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова):

− фактори, що вливають на операційну діяльність (податкова та митна політика в країні, регулювання валюти, кон'юнктура товарного та трудового ринку, тривалість виробничого циклу, система оплати праці, що залежить від покупців, контрагентів, рівню витрат, структури собівартості, тощо);

− фактори, що впливають на інвестиційну діяльність (стан інвестиційної політики країни, правове регулювання у сфері інвестицій, ринок основних засобів, інноваційний потенціал компанії та її стратегічні цілі, тощо);

− фактори, що впливають на фінансову діяльність (валютне регулювання потоків фінансових інструментів, політика банків держави, рівень інфляції в країні, сучасне положення фондового ринку, політика підприємств, стосовно дивідендів, платоспроможність та фінансовий стан підприємства, тощо) [26, с. 66].

Актуальним завданням фінансового менеджменту компанії є формування та управління потоками грошових коштів, беручи до уваги вплив всіх зазначених

внутрішніх і зовнішніх факторів, особливо при виявлені надлишку або дефіциту коштів [22, с. 51].

Отже, фактори, що впливають на зміну грошового потоку допомагають аналізувати зовнішні перспективи та внутрішні джерела формування грошових ресурсів, що запобігають розробці ефективної політики управління ними.

Основною складовою оборотних активів підприємства є грошові кошти, при раціональному використанні яких буде формуватися бажаний фінансовий результат компанії. Серед функцій управління капіталом, найбільшу частку займає процес управління грошовими ресурсами, які перебувають у командуванні підприємства.

Управління грошовими потоками є багатогранним процесом, який складається з багатьох етапів, основним з яких є аналіз формування грошових надходжень компанії у попередньому періоді. Аналіз грошових надходжень підприємства включає в себе дослідження низки показників, формування фінансових ресурсів на підприємстві, визначення тенденцій і логічно пов'язаних подій у господарській діяльності, для виявлення резервів, що у майбутньому покращать процес управління грошовими потоками [8, с. 246].

Для ретельного аналізу грошових надходжень компанії, за інформаційну базу, варто брати дані бухгалтерської фінансової звітності, до складу якої входить:

- баланс (Звіт про фінансовий стан);
- звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
- звіт про рух грошових коштів (за прямим і непрямим методами) – це частина фінансової звітності, що відображає рух грошових надходжень за основними видами діяльності та грошові витрати підприємства за напрямками використання;
- примітки до річної фінансової звітності.

Визначити ефективність використання грошових коштів на підприємстві, можливо за допомогою коефіцієнтів грошових потоків, що відображають достатню кількість грошових ресурсів для здійснення операційної, інвестиційної

та фінансової (позики, кредитування) діяльності. Аналізуючи отриманий фінансовий результат і зіставляючи його з бажаною кінцевою інформацією, управлінці виокремлюють для себе кількість коефіцієнтів і методику їх розрахунку у процесі виробничо-господарської діяльності. При визначені ефективності використання потоків грошових коштів застосовують показники Балансу, Звіту про фінансові результати та аналітичні дані обліку грошових ресурсів підприємства [27].

В економічній практиці існує низка показників, які дозволяють зробити поглиблену оцінку якості управління грошовими потоками, серед яких:

- аналіз руху обсягів формування додатного грошового потоку, за видами джерел;
- оцінка зміни обсягів від'ємного грошового потоку та його напрямків витрачання;
- проведення аналізу збалансованості та синхронності грошових надходжень і видатків;
- оцінка платоспроможності підприємства та ефективності грошових потоків [28, с. 853].

Окрім загальноприйнятих показників стану грошових потоків компанії, вітчизняні науковці пропонують дослідити перелік додаткових показників та віднести до них:

- рівень регулярного надходження грошових коштів;
- частка негативних відхилень у відношенні до позитивного грошового потоку від основної діяльності;
- рівень дефіциту грошових надходжень від операційної діяльності;
- ступінь настання затримок у надходженні грошових ресурсів на підприємстві [29, с. 87].

В.В. Ясишена зазначає, що аналіз грошових потоків підприємства варто розпочинати визначивши поставлені завдання та інформаційну базу. Для даного аналізу включають експрес-аналіз та поглиблений комплексний аналіз потоків грошових коштів підприємства. Базою експрес-аналізу грошових потоків є

виокремлення типових атрибутів, які можуть точно і швидко визначити особливості процесів, що виникають у діяльності суб'єктів господарювання, при цьому не здійснюючи глибоких досліджень, які вимагають додаткових засобів і часу. Поглиблений комплексний аналіз ґрунтується на досліджені широкого спектру аналітичний показників діяльності підприємства [30, с. 127; 31].

Використовуючи дані фінансової звітності підприємства, зовнішні користувачі можуть проводити експрес-аналіз, який включає чотири етапи, з метою наглядного представлення інформації складемо табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Етапи проведення експрес-аналізу

Етапи	Зміст етапів
I	Проведення перевірки фінансової звітності за формальними та якісними ознаками, контроль за дотриманням форм фінансової звітності, розробка характеристики об'єкту дослідження.
II	Проведення відбору показників, які мають істотне значення для діяльності підприємства, виявлення змін, які мали вплив на господарську діяльність.
III	Здійснення розрахунку відібраних показників діяльності та проведення оцінки фінансового стану підприємства.
IV	Обґрунтування висновків проведеного аналізу і розробка плану дій, щодо оптимізації діяльності.

Джерело: складено автором на основі [30]

Національні підприємства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами та застосовують прямий метод подання інформації про рух грошових ресурсів за кожним видом діяльності, відповідно це і спричинило застосування вищезгаданої методики аналізу. На основі аналізу грошових потоків, управлінці проводять загальну оцінку динаміки залишків грошових коштів та чистого руху грошових потоків за досліджуваний період, що зображує закономірності і тенденції зміни обсягу грошових коштів та рівень ліквідності підприємства [32, с. 70].

Більш детально розглянемо процедуру проведення комплексного аналізу за рахунок грошових потоків підприємства. Комплексний аналіз зосереджує свою увагу на вивчені усіх умов ведення бізнесу, його аспектів, сегментів, ланок та структурних підрозділів. Він допомагає у розроблені свіжих управлінських

рішень, забезпечує їх економічне обґрунтування та є основою для визначення тактичних і стратегічних планів [33, с. 234].

На рис. 1.5 схематично зобразимо процедуру проведення комплексного аналізу, який складається з п’яти етапів.

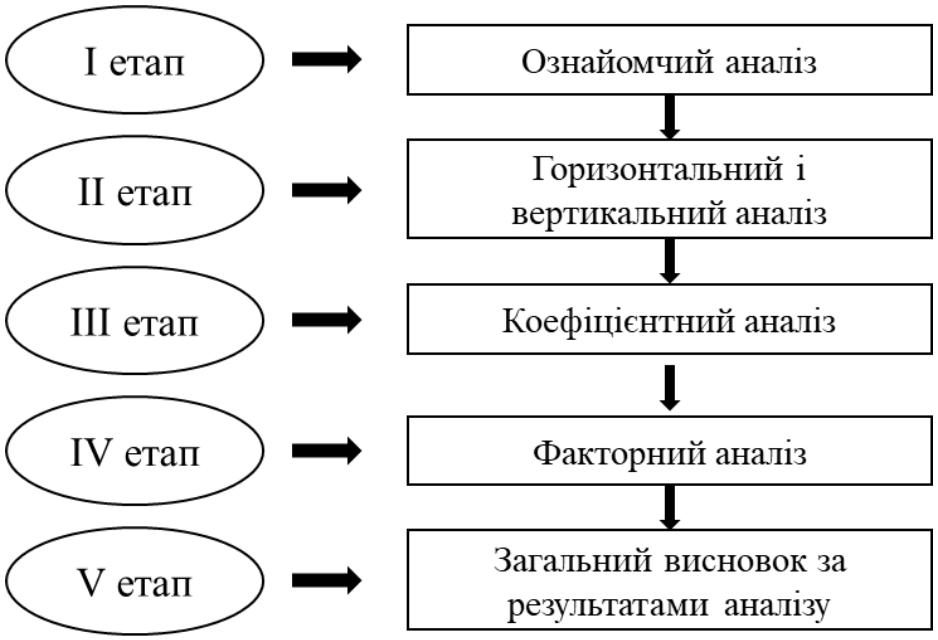

Рисунок 1.5 – Комплексний аналіз грошових потоків підприємства

Джерело: складено автором на основі [33]

Наведена методика комплексного аналізу потоків грошових коштів є невід’ємною частиною при формуванні фінансових стратегій управління підприємством, результатами проведеного аналізу є зважені аргументи, що використовують безпосередньо власники, інвестори, партнери, кредитори, інші суб’єкти господарювання для визначення перспективності підприємства в майбутньому та прийняття фінансових рішень [34, с. 184].

Основними доказами необхідності проведення аналізу грошових потоків підприємства є: гарантування фінансової незалежності; прискорення ритмічності основної діяльності; налагодження оборотності капіталу; зменшення попиту підприємства у позиковому капіталі; мінімізація ризику неплатоспроможності та настання банкрутства.

Враховуючи актуальні проблеми сьогодення для нашої країни, продовження воєнного стану, посилення агресії з боку Росії, зростання кризових явищ – все це спонукає до розробки ключових елементів підвищення ефективності аналізу грошових потоків: проведення розширеного аналізу; забезпечення детальної сегментації ринку; застосування удосконалених методів прогнозування; проведення регулярного аналізу на підприємстві; взаємозв'язок з іншими фінансовими показниками діяльності; постійне вдосконалення системи звітності; оптимізація процесів управління ліквідністю компанії (включає розробку стратегії для зберігання фінансової стабільності) [35].

Автори Кошельок Г. В., Грінченко Р. В., зазначають, що до аналізу грошових потоків підприємства можна доповнити та включати, такі методи як:

а) Статистичні методи, які містять:

1) відсотки, які використовують для характеристики питомої ваги грошових потоків за всіма підрозділами у їх загальній сумі та визначення рівня динаміки грошових потоків;

2) використання графічного способу, що зображує особливу роль при проведені оперативної, комплексної та візуальної оцінки потоків грошових коштів;

3) коефіцієнти кореляції, які застосовують для оцінки синхронності і рівномірності грошових потоків, забезпечення балансу між надходженнями і видатками та оцінки виникнення ризиків пов'язаних з грошовими потоками підприємства.

б) Балансовий метод застосовується управлінцями для визначення грошових коштів на кінець року;

в) Метод аналізу і розробки сценаріїв, який дозволяє проводити багатофакторний ситуаційний аналіз управління грошовими потоками підприємства, що прогнозує ймовірні варіації розвитку подій та ситуацій;

г) Методи багатофакторного аналізу, що застосовують підприємства для розробки прогнозів грошових потоків та визначення раціонального управління ними;

д) Проведення факторного аналізу, що використовують для визначення факторів, які впливають на показники фінансового результату [33, с. 235].

Ознайомившись з методикою проведення аналізу грошових потоків підприємства, з урахуванням різних напрямків, виокремили три важливих етапи в процесі дослідження, які схематично зображено на рис. 1.6.

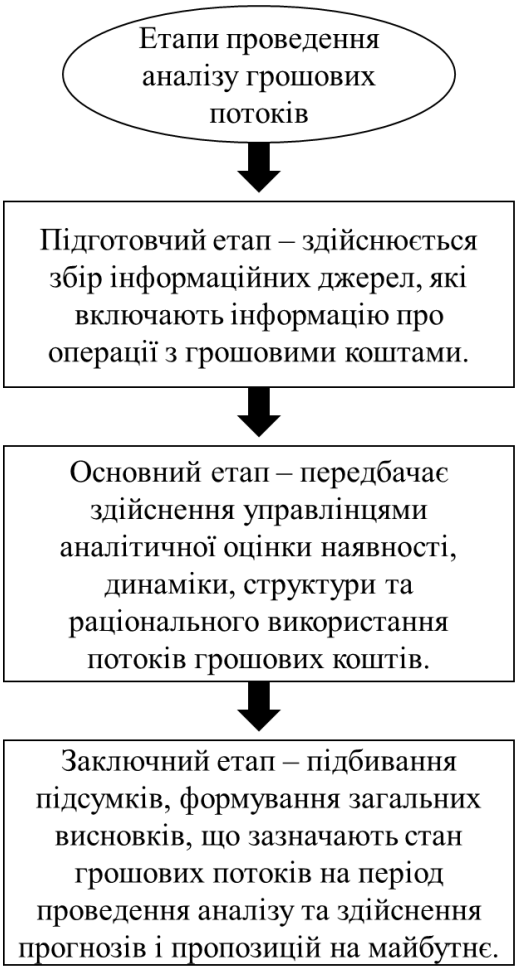

Рисунок 1.6 – Етапи проведення аналізу грошових потоків підприємства

Джерело: складено автором на основі [9]

Аналізуючи грошові потоки підприємства, використовують різноманітні методи, прийоми, моделі, застосування яких залежить від поставлених цілей і завдань у кожному випадку. Зазвичай, ціллю аналізу грошових потоків є оцінка можливостей підприємства утворювати необхідний обсяг грошових ресурсів,

який забезпечить покриття планових платежів, а також оптимізація потоків грошових коштів.

Господарська діяльність кожного підприємства формується на основі грошового потоку, який складається з надходжень і виплат грошових коштів, розподілених в часі. В економічній практиці розрізняють два методи визначення грошового потоку, використовуючи результати операційної (основної) діяльності, – прямий і непрямий.

Грошовий потік за методом прямого розрахунку є різницею між надходженнями грошових коштів і видатками, пов'язаними з їх виплатою. До переваг прямого методу належить: проведення оцінки загального обсягу грошових надходжень і витрат підприємства, а також визначення статей, які формують основні надходження коштів та напрямки їх використання. Недоліком даного методу є те, що він не дає можливості зробити аналіз впливу різних чинників на динаміку залишку грошових коштів, що пов'язане зі зміною показників, які формують кінцевий результат діяльності підприємства [36, с. 131].

Базою непрямого методу прийнято вважати положення бухгалтерського обліку, що стосується рівноваги між активами і загальною сумою зобов'язань і власного капіталу (складовою частиною якого є прибуток). Непрямий метод забезпечує коригування суми прибутку на величину зміни активів, зобов'язань та інших балансових рахунків підприємства. До переваг непрямого методу належить:

− оцінка грошових потоків відбувається лише на основі даних звітності, пов'язуючи між собою отриманий фінансовий результат і динаміку грошових коштів за період;

− обчислення показників зміни грошових ресурсів за видами діяльності, майже не застосовуючи дані аналітичного обліку.

Серед недоліків непрямого методу зазначають:

− достатньо високу трудомісткість при складанні аналітичного звіту зовнішнім користувачам;

– використання лише табличних процесорів [36, с. 131].

Іноземні науковці заохочують застосовувати компроміс між прямим та непрямим методом. Оскільки прямий та непрямий методи є альтернативами, то визначення чистого грошового потоку від основної діяльності призводить до однакового результату, єдине що вони відрізняються вхідними даними, які використовуються для безпосереднього проведення дослідження. Процес управління грошовими потоками підприємства важко переоцінити, оскільки його якість та ефективність впливає на вирішення таких актуальних питань, як: стабільність компанії у відповідний період часу, здатність суб'єкта господарювання до подальшого розвитку та досягнення фінансового успіху в довгостроковій перспективі [37, с. 876; 38, с. 99-100].

Неможливо керувати грошовими потоками підприємства, не аналізуючи їх. Аналіз проводиться на основі обґрунтування фінансової звітності, що дає можливість оцінити ефективність використання грошових коштів у контексті минулих періодів фінансово-господарської діяльності підприємства. Для вирішення стратегічних завдань системі управління необхідно володіти інформацією про майбутні грошові надходження підприємства, тобто їх прогнозні значення.

1.3 Інформаційна база оцінки фінансового стану підприємства у рамках управління грошовими потоками

Аналітичні процеси вітчизняних суб'єктів господарювання базуються на основі затвердженої методології, що дає змогу оцінити фінансовий стан підприємства і зробити висновки з проведеного дослідження. Важливим етапом аналізу грошових потоків визначають процес оцінки фінансового стану підприємства. Дослідження даного питання ґрунтується на визначені основних показників, серед яких: аналіз структури і динаміки балансу, ліквідності та платоспроможності, оцінка грошових потоків, фінансової стійкості та виявлення ризиків банкрутства.

Активи є основою для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства, раціональне застосування яких, призведе до грошових надходжень у майбутньому. Етапами дослідження стану та структури активів підприємства є:

- проведення горизонтального та вертикального аналізу активів;
- аналіз коефіцієнтів структури активів;
- аналіз оборотних та необоротних активів;
- проведення якісної характеристики основних засобів [39, с. 17].

Вертикальний та горизонтальний аналіз є першим кроком у процесі дослідження стану активів підприємства. На першій стадії утворюється уявлення про діяльність суб'єкта господарювання, визначаються зміни у складі його джерел та встановлюється зв'язок між різними показниками. Вертикальний аналіз зображує структуру майна, причому показники структури обчислюються у відсотках до валюти балансу. При горизонтальному аналізі будуються декілька аналітичних таблиць, у яких окрім абсолютних показників наведені відносні темпи зростання (зниження) [39, с. 18].

Проведення аналізу стану пасивів підприємства здійснюють для визначення актуального стану пасивів, його функціональних параметрів та встановлення причин внаслідок чого відбуваються зміни у структурі пасивів. До основних завдань економічного аналізу стану пасивів відноситься:

- аналіз обсягу і руху капіталу підприємства;
- оцінка структури капіталу та його динаміки по відношенню до змін фінансового стану підприємства;
- аналіз складових та структурних змін власного і додатково залученого капіталів;
- визначення раціонального співвідношення між власним і залученим капіталом;
- оцінка збільшення резервів капіталу, визначення рівня його віддачі та аналізу фінансової стійкості підприємства;

– оцінка ефективності формування пасивів підприємства та діагностика їх стану;

– проведення розрахунку необхідних коефіцієнтів, обробка результатів дослідження та розробка висновків, щодо діяльності підприємства [40, с. 274-275].

Аналіз стану пасивів підприємства передбачає п’ять основних стадій його проведення, зображених на рис. 1.7.

Рисунок 1.7 – Стадії проведення аналізу стану пасивів підприємства

Джерело: складено автором на основі [40–41]

Зазначений аналіз руху пасивів підприємства зводить до мінімуму ризик прийняття управлінцями нераціональних рішень, що в майбутньому дозволить справедливо оцінювати фінансовий стан суб’єкта господарювання.

Оцінюючи стан фінансового здоров'я компанії особливу увагу слід приділяти показникам ліквідності та платоспроможності, що вказують рівень достатності грошових коштів для покриття зобов'язань підприємства. Нормативне значення ліквідності показує здатність підприємства швидко обертати активи та вчасно покривати короткострокові зобов'язання. Платоспроможність компанії вказує на те, що суб'єкт господарювання має додатній чистий капітал та контролює боргове навантаження. Аналіз відповідних показників фінансової стійкості підприємства відбувається за офіційними даними представленими у балансі, характеризуючи склад джерел фінансування грошових ресурсів та рівень фінансової незалежності від впливу зовнішніх джерел. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства відбувається шляхом розрахунку показників, наведених у табл. 1.5.

Таблиця 1.5 – Система показників ліквідності і платоспроможності підприємства, та їх нормативні значення

Показник	Методика розрахунку	Нормативне значення
Коефіцієнт абсолютної (негайної) ліквідності	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	0,2-0,4
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні активи - Запаси) / Поточні зобов'язання	0,4-0,8
Коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	1,5-2
Коефіцієнт маневреності	(Оборотні активи – Поточні зобов'язання) / Власний капітал	0-1
Чистий оборотний капітал	Оборотні активи – Поточні зобов'язання	> 0 збільшення
Коефіцієнт платоспроможності	Власний капітал / Поточні зобов'язання	> 0,5

Джерело: складено автором на основі [42, с. 347; 43]

Ознайомившись з методикою розрахунку показників ліквідності та платоспроможності, зазначимо, що оптимального значення можливо досягти лише за наявності постійного моніторингу напрямків виробничо-господарської діяльності підприємства, а також здійснення контролю за співвідношенням засобів і ресурсів, якими володіє суб'єкт господарювання та його поточними зобов'язаннями.

Вітчизняні підприємці при оцінюванні фінансової стабільності суб'єкта господарювання значну увагу приділяють управлінню грошових потоків, які виникають у процесі господарської діяльності. Актуальна потреба в управлінні грошовими потоками витікає з необхідності визначення рівня платоспроможності суб'єкта господарювання [44, с. 852-853].

Процес дослідження фінансового стану підприємства базується на визначені показників оцінки грошових потоків, які наведені у табл. 1.6 та розраховуються на основі даних «Звіту про рух грошових коштів» (форми № 3), і мають суттєве значення для оцінки платоспроможності та ліквідності підприємства.

Таблиця 1.6 – Система відібраних показників оцінки грошових потоків

Показники	Значення
1	2
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	оцінює співвідношення між сумою вхідного і вихідного грошового потоку підприємства. Нормативне значення даного коефіцієнта повинно бути більшим за одиницю, що забезпечує ліквідність грошового потоку.
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	формує уявлення про співвідношення чистого грошового потоку до вихідного грошового потоку суб'єкта господарювання, тобто співвідношення чистих надходжень коштів у сукупних витратах підприємства.
Коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку	проводить оцінку рівня інвестування підприємства чистими надходженнями коштів. Розраховується як відношення чистого грошового потоку підприємства, зменшеного на суму дивідендів (процентів), виплачених власникам (акціонерам) на вкладений капітал, до чистого грошового потоку суб'єкта господарювання.
Коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності	дає можливість оцінити погашення короткострокової заборгованості підприємства чистими грошовими надходженнями в результаті здійснення операційної діяльності та визначається як відношення чистого грошового потоку від операційної діяльності до короткострокової заборгованості підприємства.
Коефіцієнт грошового покриття виплат по відсотках	це відношення суми величин чистого грошового потоку від операційної діяльності у сумі зі сплаченими відсотками та податків до суми сплачених відсотків з довгострокових та короткострокових позик. Даний показник формує уявлення про рівень покриття відсотків за користування позиками.
Коефіцієнт грошового покриття короткострокових боргів	розраховується як відношення величини чистого грошового потоку від операційної діяльності, зменшеної на суму дивідендів, які будуть сплачені грошовими коштами, до короткострокових боргів.
Коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу	є одним із показників покриття грошовими потоками, що являє собою відношення величин чистого грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми короткострокової та довгострокової заборгованості підприємства.

Продовження таблиці 1.6

1	2
Коефіцієнт достатності грошового потоку	визначається як відношення суми чистого грошового потоку до суми виплат боргу з довгострокових, короткострокових кредитів і позик, збільшених на суму приросту запасів та дивідендів (процентів), виплачених власникам підприємства (акціонерам) на вкладений капітал.

Джерело: складено автором на основі [45, с. 54; 46, с. 173-174; 47]

Таким чином, застосування вищезазначеної системи показників оцінки грошових потоків дає змогу керівникам отримати інформацію про реальний стан потоків грошових коштів, оцінити обсяг фінансових ресурсів та їх раціональне використання, що забезпечує прийняття оптимальних рішень, для фінансового оздоровлення національних підприємств.

Головним аспектом діяльності підприємства є визначення фінансової стійкості, оскільки її рівень вказує на платоспроможність та наявність достатньої кількості коштів для розвитку суб'єкта господарювання. Дослідження фінансової стійкості підприємства проводиться у декілька етапів, залежно від завдань аналізу. Зазначимо відповідну послідовність проведення:

– проведення загальної оцінки фінансової стійкості (показник стійкості джерел формування капіталу, стійкість ресурсної бази, стійкість управлінських рішень);

– здійснення розрахунку системи відносних показників фінансової стійкості на основі даних балансу (коефіцієнти: автономії, фінансової залежності, фінансового ризику, маневреності власного капіталу, структури покриття довготермінових вкладів, залучення позик, питомої ваги власних коштів компанії та довгострокових зобов'язань, визначення поточної заборгованості, концентрації залучених ресурсів, фінансової незалежності, страхової стабільності, тощо);

– здійснення розрахунку системи абсолютних показників фінансової стійкості, що дають можливість визначити тип фінансової стійкості підприємства (дослідження запасів, власних коштів в обороті, функціонуючого капіталу та визначення джерел формування запасів);

– визначення порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості за даними звіту про фінансові результати [48, с. 192-193].

В економічній літературі виокремлюють різні підходи та напрямки аналізу фінансової стійкості підприємства, основні з яких узагальнені у табл. 1.7.

Таблиця 1.7 – Підходи до оцінки фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Підходи	Сутність підходу	Результат дослідження
Агрегатний підхід	Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості	Визначення типу фінансової стійкості
Коефіцієнтний підхід	Розрахунок відносних показників та порівняння їх нормативними значеннями	З'ясування реального фінансового стану підприємства, його слабких та сильних сторін
Маржинальний підхід	Визначення порогу рентабельності, на основі поділу витрат на постійні та змінні	Визначення запасу фінансової стійкості
Бальний підхід	Визначення показників ліквідності у бальній оцінці фінансової стійкості	Визначення класу фінансової стійкості
Балансовий підхід	Використання у дослідженні балансової моделі	Аналіз ступеня покриття запасів та джерел фінансування підприємства
Інтегральний підхід	Оцінка ступеня фінансової стійкості, за рахунок використання показника зміни стійкості підприємства	Виявлення динаміки показника фінансової стійкості
Факторний підхід	Здійснення факторного аналізу, який включає в себе побудову ланцюга різних показників та аналіз їх темпів зростання	Формування висновків про фінансовий стан підприємства на основі виокремлення рангу показників
Матричний підхід	Формування матричних балансів	Дослідження якості активів балансу та визначення рівня достатності джерел їх фінансування

Джерело: складено на основі [49, с. 95]

Отже, оцінюючи фінансовий стан підприємства, основною складовою є аналіз фінансової стійкості, оскільки вона поєднує у собі взаємозалежні методи і підходи, з метою отримання відповідних результатів діяльності. Однак, подальша діяльність науковців повинна зосереджуватись на пошуку універсальної моделі визначення фінансової стійкості, яка буде враховувати специфічні показники діяльності, стратегію суб'єкта господарювання та інші фактори впливу.

Висновки до розділу 1

Підсумовуючи набуті теоретичні знання щодо процесу управління грошовими потоками підприємства, можемо зазначити, що грошовий потік – це сукупність надходжень і витрат, які формуються на підприємстві у процесі виробничо-господарської діяльності. Управління грошовими потоками підприємства здійснюється з метою оцінки здатності суб'єкта господарювання отримувати грошові надходження в достатній кількості та у визначений термін, для покриття планових зобов'язань та платежів.

Більш детально ознайомившись з поняттям «грошові надходження» сформували явлення про їх структуру, визначили внутрішні та зовнішні джерела формування грошових ресурсів. У роботі звернули увагу на важливість процесу управління видатками підприємства, зазначили чіткий класифікаційний поділ витрат за усіма видами діяльності, визначили організаційно-правову базу видаткової частини суб'єкта господарювання.

Теоретичне дослідження показало, що управління грошовими потоками підприємства є складним та регламентованим процесом, якому притаманні наступні принципи: збалансованість, достовірність інформації, забезпечення ліквідності та ефективного використання коштів. У розрізі даної теми, звернувшись до праць вітчизняних науковців, розглянули ряд функцій, які стоять перед грошовими потоками компанії, серед яких: облік, планування, аналіз, організація, контроль, стимулювання, регулювання, прогнозування і моніторинг.

Також, в ході теоретичної роботи, було висвітлено класифікацію грошових потоків підприємства, яка має характерні ознаки, а саме: за напрямом руху, за видами діяльності, за обсягом обслуговування операцій, за методом оцінки та за економічним змістом і призначенням. Окремо розглянули фактори впливу на грошові потоки суб'єкта господарювання та фактори формування потоків грошових коштів. На основі досвіду науковців сформували низку показників, які дозволяють повною мірою оцінити якість управління потоками грошових ресурсів. Під час дослідження даної теми було визначено та охарактеризовано

етапи проведення експрес-аналізу та комплексного аналізу грошових потоків. Теоретична база роботи була доповнена методами аналізу грошових потоків підприємства: статистичним, багатофакторним, балансовим, методом розробки сценаріїв, тощо.

Окремим елементом дослідження була інформаційна база оцінки фінансового стану підприємства, яка враховує визначення стану та структури балансу, аналіз фінансового здоров'я компанії, застосування системи показників ліквідності і платоспроможності підприємства, відбір показників оцінки грошових потоків та визначення фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Застосування, вищезазначених показників і методів, допоможе керівництву формувати фінансові стратегії в майбутньому та покращувати результати виробничо-господарської діяльності, за умови отримання повної аналітичної та статистичної інформації.

Отже, фінансова стабільність та гнучкість підприємства залежить від раціонального управління грошовими потоками. Для оптимізації процесу управління потоками грошових коштів , управлінці повинні дотримуватись ряду правил:

- узгоджувати цілі компанії з її можливостями та фінансовим станом;
- оптимізувати витрати за рахунок ресурсної бази підприємства та примноження обсягів реалізації продукції, робіт або послуг;
- розробляти плани, щодо фінансового розвитку підприємства;
- налагодити процес фінансування грошових потоків суб'єкта господарювання;
- здійснювати моніторинг та контроль за розподілом грошових ресурсів;
- залучати резервні джерела фінансування діяльності;
- удосконалювати інформаційну базу, з метою проведення оцінки діяльності кожного окремого підрозділу підприємства;
- підвищувати рівень довіри інвесторів, з метою залучення довгострокових інвестицій.

На наш погляд, власники бізнесу повинні ретельно відслідковувати потоки грошових коштів на підприємстві та розробляти стратегії щодо їх управління. Прийняті раціональні рішення, щодо управління грошовими потоками, зможуть забезпечити збереження платоспроможності суб’єкта господарювання та матимуть вплив на майбутні результати діяльності, лише за умови проведення аналізу потоків грошових ресурсів, який передбачає аналіз та розрахунок показників структури, динаміки та руху грошових коштів підприємства.

2 АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ АТ «КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД»

2.1 Загальна оцінка фінансового стану АТ «Київський вітамінний завод»

На даному етапі економічного становлення України, фармацевтична промисловість надалі залишається позитивною та перспективною галуззю, навіть за умови повномасштабного вторгнення Росії на територію України. Саме за цих умов сучасним фармацевтичним компаніям довелося реагувати на певні міни, наражатися на небезпеку, ризикувати власним життям та попри все забезпечувати суспільство ліками і медикаментами.

Вітчизняний ринок фармацевтичної промисловості за останні роки демонструє високу конкуренцію між українськими та іноземними виробниками, прискорення темпу росту, та наявність якісної бази виробів медичного призначення. Україна має можливість зайняти місце на міжнародній арені, у фармацевтичному бізнесі, за умови раціонального використання інвестицій, доопрацювання та впровадження новітніх технологій, дотримання міжнародних стандартів, тощо.

На сьогоднішній день в Україні функціонує велика кількість суб’єктів господарювання, які мають ліцензію на виробництво лікарських засобів, зосередимо увагу на діяльності АТ «Київський вітамінний завод», та проаналізуємо фінансовий стан досліджуваного підприємства.

АТ «Київський вітамінний завод» є сучасною вітчизняною компанію, у фармацевтичній галузі, з чітко сформованими ринковими позиціями, висококваліфікованим персоналом, якісним та широким асортиментом продукції, відповідальним підходом до споживачів продукції та достовірною інформаційною базою для своїх партнерів. Життєвий цикл АТ «Київський вітамінний завод» є історично яскравим зразком багаторічного першенства у сфері виробництва вітамінів. Основним завданням АТ «Київський вітамінний завод» є забезпечення населення необхідними і якісними ліками, вітамінами,

препаратами, що запобігають лікуванню великого спектру захворювань та загальній профілактиці здоров'я. Для забезпечення високої якості виробництва лікарських засобів, досліджувана компанія, використовує максимальну кількість ресурсів і можливостей, орієнтується на міжнародні стандарти і норми, а також вживає нові технології, сучасне обладнання та знання у своїй діяльності. АТ «Київський вітамінний завод» - це компанія з 75-річною історією, яка виробляє продукцію згідно стандартам якості ДСТУ ISO 9001:2009 і ISO 9001:2008, має власні сертифіковані лабораторії, представлена у 24 регіональних представництвах України та взаємодіє з двома представництвами закордоном, здійснює благодійну допомогу нужденним групам осіб та зберігає відповідальність перед кожним українцем. Фармацевтичне підприємство у своїй структурі має відділ з управління якістю, який сконцентрований на внутрішньому аудиті та уважно вивчає систему менеджменту компанії. Відповідальність за контроль якості матеріалів, сировини та готової продукції повністю лежить на спеціалістах хіміко-аналітичної і мікробіологічної лабораторіях [50].

В арсеналі АТ «Київський вітамінний завод» налічено більше 100 лікарських засобів та 20 біологічно активних добавок. На сьогоднішній день компанія спеціалізується на виготовлені генеричних препаратів, які слугують аналогом закордонних засобів, не поступаючи у якості та ефективності, і є більш доступними за ціною. Гарантом якості продукції, яку виготовляє АТ «Київський вітамінний завод» є застосування у процесі виробництва інноваційних технологій, використання сучасного устаткування та сировини відмінної якості, одержану від європейських країн-постачальників та їхніх дочірніх компаній з Південно-Східної Азії. Спеціалісти компанії розробляють у наукових лабораторіях нові вітаміни та препарати, проводять дослідження з вибору субстанції продукту, перевіряють якість виготовленої продукції, контролюють первинний стан лікарських засобів та пропонують подальші вдосконалення результатів діяльності. Налагоджені торгові зв'язки з успішними країнами світу, дають можливість АТ «Київський вітамінний завод» пишатись новим, сучасним

обладнанням з Німеччини, Великобританії та Італії (серед яких: аналітична апаратура, численна кількість хронографів, обладнання для виготовлення капсул, таблеток, дроже), що забезпечує проведення низки досліджень, аналізів та вивчень. Експортна діяльність досліджуваної компанії налагоджена з країнами ЄС та Азії (а саме з Латвією, Казахстаном, Молдовою і Таджикистаном), а продукція для українського населення є доступною на всій території України [51].

АТ «Київський вітамінний завод» як на території України , так і за її межами має партнерів, співпраця з якими є стабільною завдяки позитивним фінансовим результатам діяльності, ефективній рентабельності виробництва та перспективному розвитку в майбутньому. Дана фармацевтична компанія пропонує своїм партнерам раціональну стратегію збуту продукції і товарів, обмінюється набутими знаннями і практичним досвідом, надає інформаційну базу матеріалів, тощо. АТ «Київський вітамінний завод» розробляє безліч різноманітних варіантів співпраці, які є доступними, гнучкими та ефективними. АТ «Київський вітамінний завод» дає гарантію кожному своєму партнеру в конкурентоспроможності випущеної продукції, збільшенні обсягу продажів через співвідношення ціни та якості, а також забезпечує повну відкритість компанії до нових діалогів, пропозицій і звершень. Слід зазначити, що дане товариство має партнерів-дистриб'юторів на вітчизняному ринку фармацевтичної галузі, а саме: СП «Оптима Фарм, ЛТД» і ТОВ «БАДМ». Політику компанії, втілює у собі гасло «Якість без компромісів!», що свідчить про визначення переваг у процесі виробництва і застосування у своїй діяльності найвищих стандартів якості і безпеки. АТ «Київський вітамінний завод» − це масштабна компанія, яка постійно працює над вдосконаленням технічного рівня виробництва, запроваджує високоточні обладнання у роботу та використовує ефективну сировину [50].

Для більш детального представлення інформації, щодо обсягів виробництва та реалізації основних видів продукції АТ «Київський вітамінний

завод», складемо табл. 2.1, у якій наведено результати діяльності за 2020-2022 роки.

Таблиця 2.1 – Обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

Результати діяльності	Роки			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
	2020	2021	2022	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Обсяг виробництва: у натуральній формі (фізична од. вим.)	70413,69	77104,12	57071,59	6690,43	-20032,53	9,50	-25,98
Обсяг виробництва: у грошовій формі (тис. грн.)	2668263,4	3709630,7	3691971,6	1041367,31	-17659,12	39,03	-0,48
Обсяг реалізованої продукції: у натуральній формі (фізична од. вим.)	72970,03	68828,8	55152,9	-4141,23	-13675,90	-5,68	-19,87
Обсяг реалізованої продукції: у грошовій формі (тис. грн.)	2735288,4	3244507,2	3086842	509218,79	-157665,18	18,62	-4,86

Джерело: складено на основі [52–54]

Провівши аналіз даних табл. 2.1, можемо зробити висновки, що обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції, у грошовій формі, збільшились у 2021 році, порівняно з аналогічним періодом, що в свою чергу призвело до збільшення показника чистого прибутку. У 2022 році спостерігаємо зменшення результатів діяльності досліджуваної компанії (представлених у грошовій формі), через економічно нестабільну ситуацію в країні, викликану повномасштабним вторгненням Росії на територію України.

За даними табл. 2.1, представленими у грошовій формі, побудуємо діаграму досліджуваних показників, на рис. 2.1.

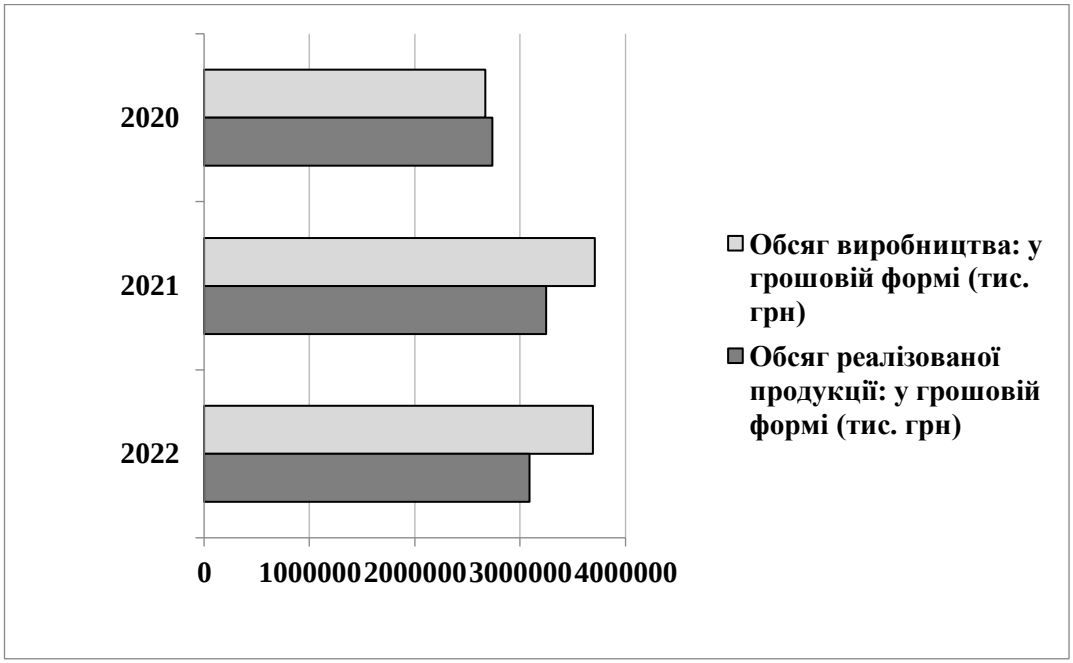

Рисунок 2.1 – Обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції АТ «Київський вітамінний завод», у грошовій формі

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Що стосується натуральної форми показників, то ситуація дещо різниться:

− показник обсягу виробництва збільшився у 2021 році на 6690,43 тис. грн., або на 9,50%, а у 2022 році відбулось зменшення на 20032,53 тис. грн., або на 25,68%;

− показник обсягу реалізованої продукції, за період дослідження, зменшився у 2021 році на 4141,23 тис. грн., або на 5,68%, та у 2022 році на 13675,90 тис. грн., або на 19,87%.

За оприлюдненими даними звіту про управління підприємством АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр. (табл. 2.1), з метою наглядного представлення інформації, щодо обсягів виробництва та реалізації основних видів продукції, у натуральній формі, побудуємо діаграму, яка зображена на рис. 2.2.

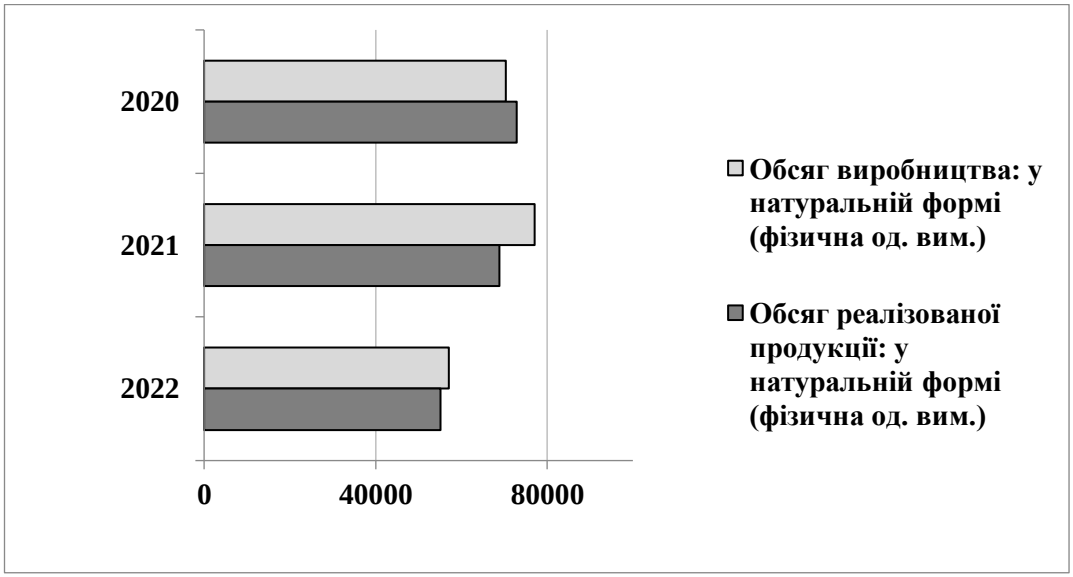

Рисунок 2.2 – Обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції АТ «Київський вітамінний завод», у натуральній формі

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Ознайомлюючись з економічною характеристикою фармацевтичної компанії, не можливо не оцінити реальний стан основних засобів АТ «Київський вітамінний завод». Інформація, що засвідчує стан та обсяги основних засобів підприємства, за період 2020-2022 років, наведена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Обсяги основних засобів АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр., (за залишковою вартістю)

Основні засоби	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2020	2021	2022	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Виробничого призначення:	513445	430236	380398	-83209,00	-49838,00	-16,21	-11,58
1.1 будівлі та споруди	146497	130440	112081	-16057,00	-18359,00	-10,96	-14,07
1.2 машини та обладнання	269909	222916	211827	-46993,00	-11089,00	-17,41	-4,97
1.3 транспортні засоби	57384	42573	26022	-14811,00	-16551,00	-25,81	-38,88
1.4 земельні ділянки	5857	4631	4127	-1226,00	-504,00	-20,93	-10,88
1.5 інші	33798	29676	26341	-4122,00	-3335,00	-12,20	-11,24

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
2. Невиробничого призначення:	431	355	279	-76,00	-76,00	-17,63	-21,41
2.1 будівлі та споруди	17	13	10	-4,00	-3,00	-23,53	-23,08
2.2 машини та обладнання	6	3	1	-3,00	-2,00	-50,00	-66,67
2.3 інші	408	339	268	-69,00	-71,00	-16,91	-20,94
Усього	513876	430591	380677	-83285,00	-49914,00	-16,21	-11,59

Джерело: складено на основі [52–54]

Аналізуючи оприлюдненні дані, щодо обсягів основних засобів АТ «Київський вітамінний завод», спостерігаємо тенденцію зменшення кожного найменування за досліджуваний період. У 2021 році загальна кількість ОЗ зменшилась на 83285 тис. грн., або на 16,21%, а у 2022 році зменшення відбулось на 49914 тис. грн., або на 11,59%. За даними табл. 2.2 робимо висновки, що ОЗ виробничого призначення складають у середньому 99% загальної кількості ОЗ компанії, а частка ОЗ невиробничого призначення коливається в межах 0,07-0,08%.

За даними табл. 2.2, з метою наглядного представлення інформації, щодо обсягів основних засобів фармацевтичної компанії, побудуємо гістограму, яка проілюстрована на рис. 2.3.

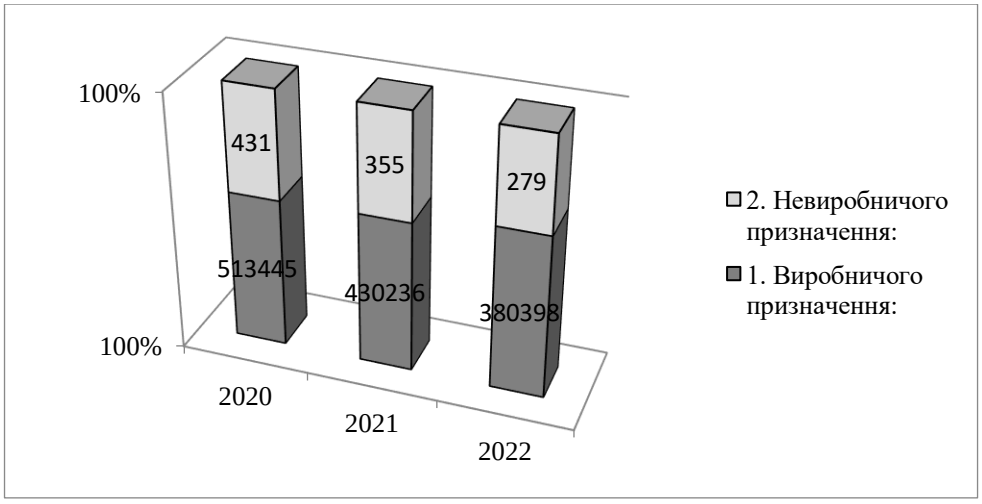

Рисунок 2.3 – Обсяги основних засобів АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Оцінка фінансових результатів діяльності АТ «Київський вітамінний завод», передбачає собою дослідження фінансової звітності підприємства і зведення табл. 2.3, де представлена динаміка показників собівартості, доходу від реалізації товарів, робіт і послуг та чистого прибутку суб'єкта господарювання, за останні три роки.

Таблиця 2.3 – Оцінка фінансових результатів діяльності АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

Стаття	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2020	2021	2022	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Дохід від реалізації власної готової продукції	2534367	2978272	3026723	443905	48451	17,52	1,63
Дохід від реалізації товарів	29470	59080	59517	29610	437	100,48	0,74
Дохід від реалізації робіт та послуг	504	567	602	63	35	12,50	6,17
Собівартість реалізованої власної готової продукції	1301866	1623536	1610646	321670	-12890	24,71	-0,79
Собівартість реалізованих товарів	9572	23734	21915	14162	-1819	147,95	-7,66
Собівартість реалізованих робіт та послуг	82	-	20	-	-	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	208 534	168 266	219 571	-40268	51305	-19,31	30,49

Джерело: складено на основі [52–54]

Проведене дослідження даних фінансової звітності АТ «Київський вітамінний завод» показало, що дохід від реалізації власної готової продукції поступово збільшується з кожним роком, у 2021 році на 443905 тис. грн., або на 17,52%, а у 2022 році лише на 48451 тис. грн., або на 1,63% (темп зростання знизився). Розраховуючи показники відхилення собівартість реалізованої власної готової продукції бачимо що, у 2021 році відбулось збільшення показника на 321670 тис. грн., або на 24,71%, однак у 2022 році спостерігаємо

незначне зменшення собівартості на 12890 тис. грн., або на 0,79%, враховуючи те що, даний показник не перевищує отриманого доходу від реалізації власної продукції за досліджуваний період. Аналізуючи табличні значення, отримуємо збільшення показника собівартості реалізованих товарів у 2021 році на 14162 тис. грн., а вже у 2022 році відбувається зменшення на 1819 тис. грн., або на 7,66% в свою чергу дохід від реалізації товарів за досліджувані три роки стабільно зростав. Дохід компанії від реалізації робіт та послуг примножувався з кожним роком, у 2021 році на 12,50%, і у 2022 році на 6,17%, враховуючи те що показник собівартості реалізованих робіт і послуг був розрахований компанією лише у 2020 році, в розмірі 82 тис. грн., та у 2022 році – 20 тис. грн. Кінцевим фінансовим результатом АТ «Київський вітамінний завод» є отримання прибутку за досліджуваний період, який у 2021 році дещо зменшився на 40268 тис. грн., або на 19,31%, а вже у 2022 році спостерігаємо збільшення показника на 51305 тис. грн., або на 30,49%.

Аналізуючи дані табл. 2.3, з метою наглядного представлення інформації про фінансові результати діяльності фармацевтичної компанії, побудуємо діаграму, яка зображена на рис. 2.4.

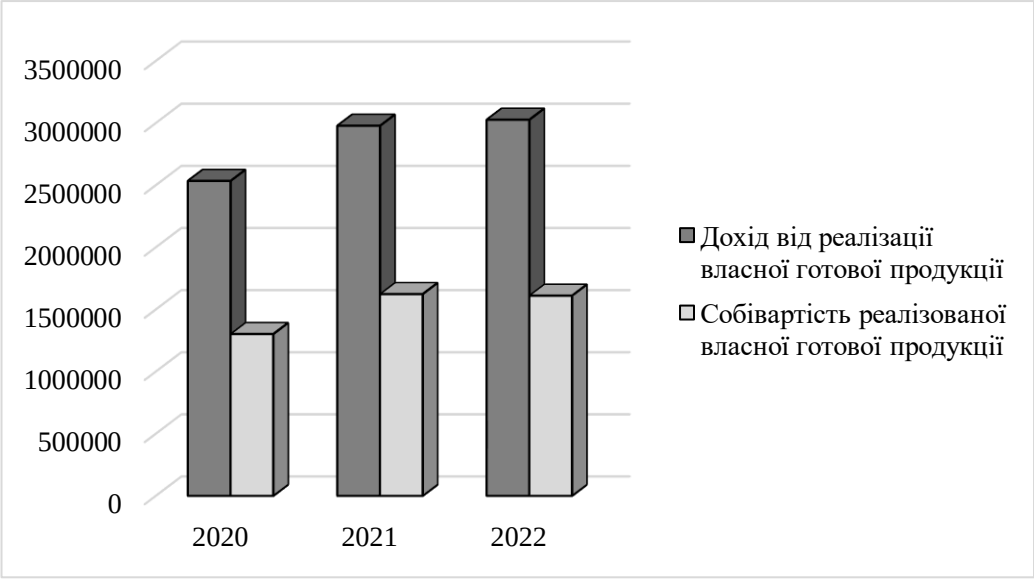

Рисунок 2.4 – Фінансові результати діяльності АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

В розрізі даного дослідження, доцільно проаналізувати структуру капіталу, для загальної оцінки фінансового стану АТ «Київський вітамінний завод» (табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Динаміка структури капіталу АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

Стаття	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2020	2021	2022	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Капітал, усього	1774991	1962255	2299951	187264	337696	10,55	17,21
Власний капітал	1477477	1646943	1867525	169466	220582	11,47	13,39
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	52537	40687	13640	-11850	-27047	-22,56	-66,48
Поточні зобов'язання і забезпечення	244977	274625	418786	29648	144161	12,10	52,49

Джерело: складено автором на основі [52–54]

За даними фінансової звітності (табл. 2.4), побудуємо діаграму, на якій представлена динаміка структури капіталу АТ «Київський вітамінний завод», що зображена на рис. 2.5.

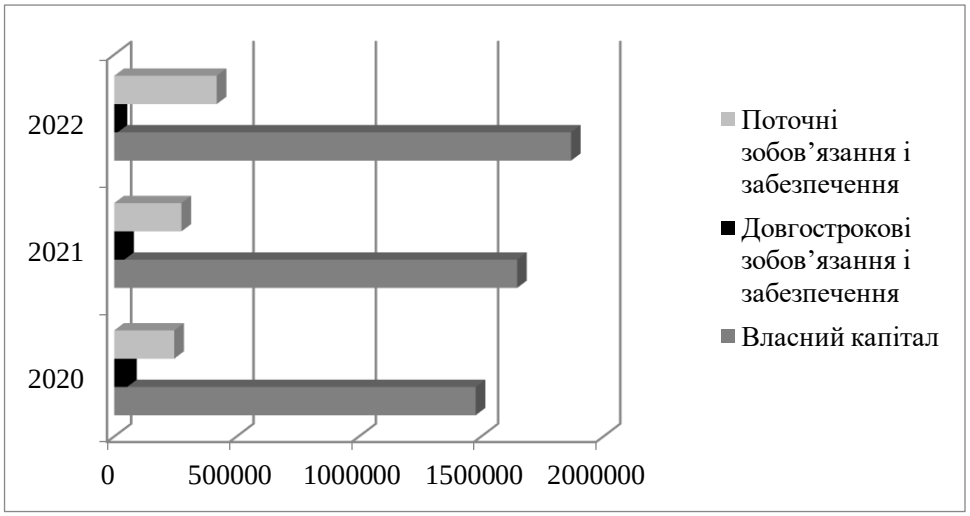

Рисунок 2.5 – Динаміка структури капіталу АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Дивлячись на лінійну діаграму (рис. 2.5), помітно, що найбільшу частку загального показника капіталу займає власний капітал підприємства, який складає у 2020 році 83,24%, у 2021 році 83,93%, і у 2022 році 81,20% частки. Власний капітал компанії мав тенденцію збільшення за досліджуваний період, у 2021 році на 169466 тис. грн., та у 2022 році на 220582 тис. грн. Аналогічну тенденцію збільшення мають поточні зобов'язання і забезпечення фармацевтичної компанії: у 2021 році на 29648 тис. грн., або на 12,10%, у 2022 році на 144161 тис. грн., або на 52,49%. Найменшу частку загального показника капіталу займають довгострокові зобов'язання і забезпечення, які за останні три роки стабільно зменшувались у 2021 році на 22,56%, і у 2022 році на 66,48%.

За розрахунками табл. 2.4 робимо висновки, що структура капіталу АТ «Київський вітамінний завод», за досліджуваний період, кардинально не змінювалась, тому побудуємо кругову діаграму (рис. 2.6), яка зображує структуру капіталу компанії за один календарний період.

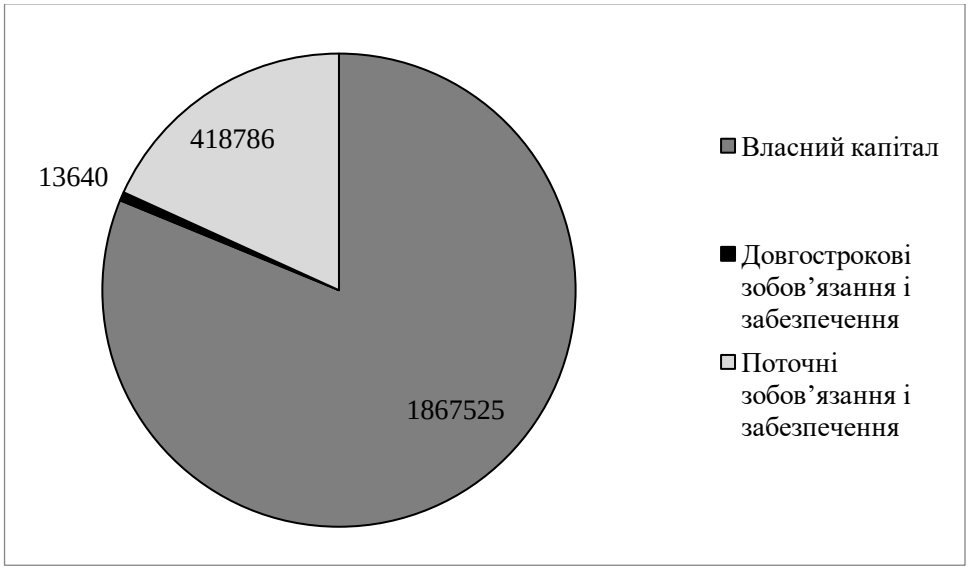

Рисунок 2.6 – Структура капіталу АТ «Київський вітамінний завод» за 2022 рік

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Загалом, бачимо прийнятну ситуацію на вітчизняному підприємстві, де поточні зобов'язання є набагато меншими за власний капітал (складають 18,21% частки), довгострокові зобов'язання мають низьку питому вагу (0,59% від

загального показника), що засвідчує дієвість фінансової стратегії, яка мінімізує ризик втрати фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Характеристика фінансового стану підприємства включає в себе аналіз кредитного ризику, який зазначає виконання (або невиконання) контрагентами своїх фінансових зобов'язань. Оцінку даного ризику проводять на основі даних дебіторської заборгованості, грошових еквівалентів та інших фінансових інструментів, наведених у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Оцінка кредитного ризику АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

Стаття	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
	2020	2021	2022	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Грошові кошти та їх еквіваленти	66708	67952	136107	1244	68155	1,86	100,30
Торгова дебіторська заборгованість	452087	431525	231014	-20562	-200511	-4,55	-46,47
Інша дебіторська заборгованість	59608	105959	83733	46351	-22226	77,76	-20,98
Разом	578403	605436	450854	27033	-154582	4,67	-25,53

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Проведене дослідження даних фінансової звітності фармацевтичної компанії, показує що, грошові кошти та їх еквіваленти мали тенденцію збільшення за досліджуваний період, у 2021 році на 1,86% та у 2022 році на 100,30%. Показник торгової дебіторської заборгованості навпаки має тенденцію щорічного зменшення на 4,55 % у 2021 році та на 46,47% у 2022 році. Що стосується іншої дебіторської заборгованості, то бачимо збільшення показника у 2021 році на 46351 тис.. грн., або на 77,76%, а вже у 2022 році відбулось зменшення на 22226 тис. грн., або на 20,98%.

За даними табл. 2.5, представленими у грошовій формі, побудуємо графік досліджуваних показників оцінки кредитного ризику (рис. 2.7).

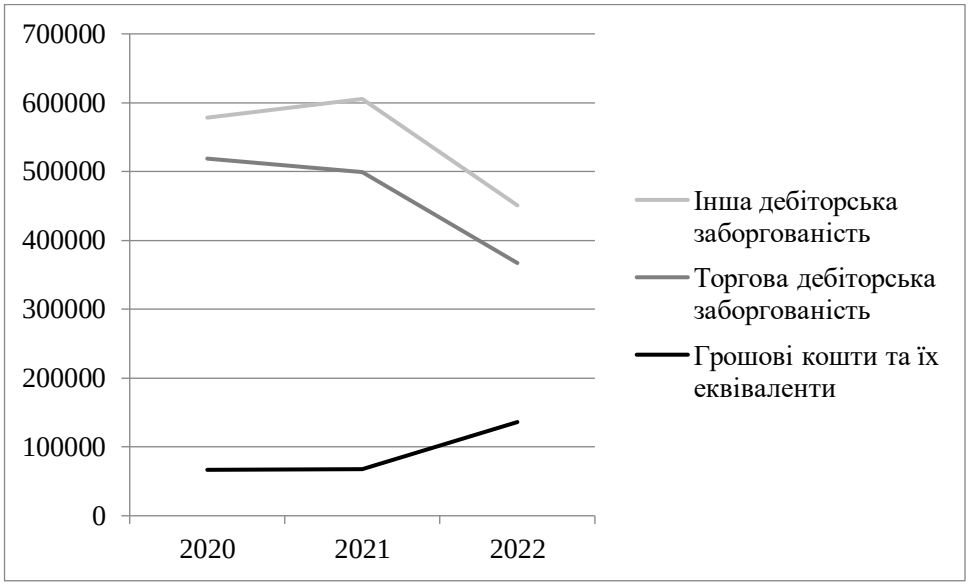

Рисунок 2.7 – Показники оцінки кредитного ризику АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Звертаючись до фінансової звітності, робимо висновки, що дане Товариство тримає під контролем діяльність з основними дебіторами та отримує своєчасні розрахунки за виготовлену продукцію. На кінець 2022 року АТ «Київський вітамінний завод» не несе значного ризику виникнення збитків, які б перевищували резервну суму передбачуваних кредитних збитків.

Розглянувши організаційно-економічну характеристику діяльності досліджуваного підприємства, проаналізували обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції, ознайомились з даними фінансової звітності, щодо собівартості і отриманого доходу від реалізації товарів, робіт та послуг, визначили динаміку і структуру фармацевтичної компанії, провели оцінку кредитного ризику, досліджуючи наявні грошові кошти та дебіторську заборгованість підприємства та можемо зазначити, що АТ «Київський вітамінний завод» стабільно відновлює свій виробничий потенціал та активно освоює нові вітчизняні та іноземні ринки, попри жорсткі введення карантинних заходів, які були обумовлені пандемією коронавірусу та введення воєнного стану на всій території України.

2.2 Аналіз грошових потоків підприємства

Стабільний фінансовий стан суб'єкта господарювання на пряму залежить від грошових надходжень, які забезпечують одну з найважливіших функцій – покриття витрат і зобов'язань компанії. Вітчизняні підприємства здійснюють дослідження грошових потоків з метою з'ясування факторів, які впливають на збільшення (зменшення) припливу та відпливу грошових коштів. В економічній практиці, аналіз потоків грошових коштів проводять за довгостроковий період (за основу беруть декілька років), а також за короткостроковий – розглядаючи дані за квартал або рік. Загальна оцінка грошових потоків передбачає застосування двох основних напрямків: абсолютного та відносного аналізу показників фінансових потоків.

Управлінцям потрібно виокремлювати і аналізувати кожний напрямок надходження (припливу) грошових ресурсів та їх вибуття (відпливу), щоб усвідомлювати зміну руху грошових коштів суб'єкта господарювання, оцінювати здатність підприємства до синхронного надходження і витрачення коштів, а також сполучення отриманого фінансового результату з реальним станом грошових коштів компанії. Виходячи з цього, складання «Звіту про рух грошових коштів» зі зведеними аналітичними висновками, виступає загальним аналізом грошового потоку підприємства. Важливим документом для проведення аналізу грошового потоку виступає баланс компанії, який у тандемі з Формою № 3 допомагає здійснювати контроль за платоспроможністю підприємства та приймати ефективні рішення, щодо управління грошовими ресурсами. Зазвичай, аналіз грошового потоку проводиться на базі даних за декілька звітних періодів, досліджуючи динаміку руху показників. Практичний досвід національних підприємств, наголошує, що проводити даний аналіз бажано як мінімум за останні три роки [55–56].

Детально розглянемо дані звіту про рух грошових коштів досліджуваного підприємства за 2020 – 2022 рр. та складемо табл. 2.6, 2.7, 2.8, у яких

представлено рух коштів у результаті операційної діяльності, інвестиційної діяльності та фінансової діяльності.

Таблиця 2.6 – Рух коштів у результаті операційної діяльності АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

І. Рух коштів у результаті операційної діяльності	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Надходження від:							
Реалізація продукції	2651027	3201292	3386249	550265	184957	20,76	5,78
Повернення податків та зборів	29102	60946	74920	31844	13974	109,42	22,93
Цільового фінансування	—	—	182	—	—	—	—
Аванси від покупців і замовників	16972	27797	39982	10825	12185	63,78	43,84
Повернення авансів	848	675	3448	-173	2773	-20,40	410,81
Боржників неустойки	—	56	—	—	—	—	—
Інші надходження	511	664	2409	153	1745	29,94	262,80
Витрачання на оплату:							
Товарів	1095758	1969772	1983318	874014	13546	79,76	0,69
Праці	301356	337177	335131	35821	-2046	11,89	-0,61
Відрахування на соціальні заходи	69879	76670	81983	6791	5313	9,72	6,93
Зобов’язання з податків і зборів	127533	131923	171235	4390	39312	3,44	29,80
Зобов'язань з податку на прибуток	51179	47821	88086	-3358	40265	-6,56	84,20
Зобов'язань з інших податків і зборів	76354	84102	83149	7748	-953	10,15	-1,13
Витрачення на оплату авансів	605263	668927	752250	63664	83323	10,52	12,46
Витрачення на оплату повернення авансів	—	634	223	—	-411	—	-64,83
Інші витрачання	347874	28863	30762	-319011	1899	-91,70	6,58
Чистий рух коштів від операційної діяльності	150797	77464	152288	-73333	74824	-48,63	96,59

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Проведений аналіз даних звіту про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності підприємства за 2020 – 2022 роки показує, що надходження від реалізації продукції у 2021 році збільшились на 550265 тис.

грн., або на 20,76%, порівняно з 2020 роком, у 2022 році також відбулось збільшення на 184957 тис. грн., або на 5,78%, ніж у 2021 році. Спостерігаємо аналогічне збільшення грошових надходжень від повернення податків та зборів у 2021 році на 31844 тис. грн., або на 109,42%, відповідно до 2020 року, у 2022 році на 13974 тис. грн., або на 22,93%, ніж у попередньому періоді. Надходження від цільового фінансування були зафіксовані лише у 2022 році і склали 182 тис. грн. Аванси від покупців і замовників також збільшувались у продовж досліджуваного періоду у 2021 році на 63,78% та у 2022 році на 43,84%. Надходження від повернених авансів зменшились у 2021 році на 173 тис. грн., або на 20,40%, а вже у 2022 році спостерігаємо збільшення показника на 2773 тис. грн., порівняно з 2021 роком. Грошові надходження від неустойок боржників склали 56 тис. грн., які надійшли Товариству у 2021 році. Інші надходження підприємства поступово збільшувались у 2021 році на 153 тис. грн., або на 29,94%, та у 2022 році на 1745 тис. грн., порівняно з попереднім роком.

Витрачання на оплату товарів у 2021 році збільшились на 874014 тис. грн., або на 79,76%, у 2022 році спостерігаємо незначне збільшення на 13546 тис. грн., або на 0,69%. Витрати на оплату праці збільшились у 2021 році на 35821 тис. грн., або на 11,89%, а у 2022 році відбулось зменшення на 2046 тис. грн., або на 0,61%, бо середньооблікова чисельність працівників за досліджуваний період варіювалась. Відрахування на соціальні заходи щорічно збільшували витрати підприємства: у 2021 році на 9,72%, а у 2022 році на 6,93%. Зазначимо зменшення зобов'язання підприємства з податку на прибуток у 2021 році на 3358 тис. грн., або на 6,56%, а у 2022 році спостерігаємо суттєве збільшення на 40265 тис. грн., або на 84,20%, в свою чергу загальний показник зобов'язання з податків і зборів збільшувався з кожним роком, у 2021 році на 3,44%, а у 2022 році на 29,80%. Витрачення на оплату авансів також мали тенденцію до щорічного збільшення: у 2021 році на 10,52%, а у 2022 році на 12,46%. Підсумовуючи аналіз даних операційної діяльності АТ «Київський вітамінний завод», спостерігаємо зменшення чистого руху грошових коштів у 2021 році на 73333 тис. грн., або на

48,63%, а у 2022 році відбулось різке зростання показника на 74824 тис. грн., або на 96,59%.

Таблиця 2.7 – Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Надходження від реалізації:							
Надходження від отриманих: відсотків	1357	1741	5843	384	4102	28,30	235,61
Витрачання від отриманих:							
Необоротних активів	59341	77721	107280	18380	29559	30,97	38,03
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-57984	-75980	-101437	-17996	-25457	31,04	33,50

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Таблиця 2.8 – Рух коштів у результаті фінансової діяльності АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Надходження від отримання позик	303000	125000	169000	-178000	44000	-58,75	35,20
Витрачання на погашення позик	367901	125000	169000	-242901	44000	-66,02	35,20
Інші платежі	4372	1389	—	-2983	—	-68,23	—
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-69273	-1389	—	67884	—	-97,99	—

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Проаналізувавши дані підприємства отримані у результаті інвестиційної діяльності, спостерігаємо збільшення надходжень від отриманих відсотків у 2021 році на 384 тис. грн., або на 28,30%, порівняно з 2020 роком, а у 2022 році на 5843 тис. грн. У 2021 році наглядно видно збільшення витрачення від отриманих необоротних активів до 77721 тис. грн. (збільшення на 18380 тис. грн.), а у 2022

році витрати підприємства зросли на 29559 тис. грн., або на 38,03%. Підсумовуючи аналіз даних інвестиційної діяльності АТ «Київський вітамінний завод», спостерігаємо збільшення від'ємного значення чистого руху грошових коштів у 2021 році на 17996 тис. грн., або на 31,04%, а у 2022 році на 25457 тис. грн., або на 33,50% та робимо висновок, що за інвестиційної діяльності витрачення підприємства перевищують грошові надходження.

Щодо фінансової діяльності АТ «Київський вітамінний завод», можемо побачити зменшення витрат підприємства на погашення позик у 2021 році на 242901 тис. грн., або на 66,02%, а у 2022 році відбулось збільшення витрат на 44000 тис. грн., або на 35,20%. Слід зазначити, що надходження від отриманих позик також зменшились у 2021 році на 178000 тис. грн., або на 58,75%, а вже у 2022 році грошові надходження збільшились на 44000 тис. грн., або на 35,20%, тобто у 2022 році спостерігаємо нульове значення чистого руху коштів від фінансової діяльності, тому що надходження повністю дорівнювали витратам. Інші платежі компанії були зафіксовані у 2020 році (склали 4372 тис. грн.), та у 2021 році – 1389 тис. грн., спостерігаємо зменшення платежів на 2983 тис. грн. Підсумком дослідження руху грошових коштів від фінансової діяльності є поступове зменшення від'ємного показника компанії.

За даними табл. 2.6, 2.7 і 2.8 побудуємо діаграму чистого руху грошових коштів за всіма видами діяльності, представлену на рис. 2.8.

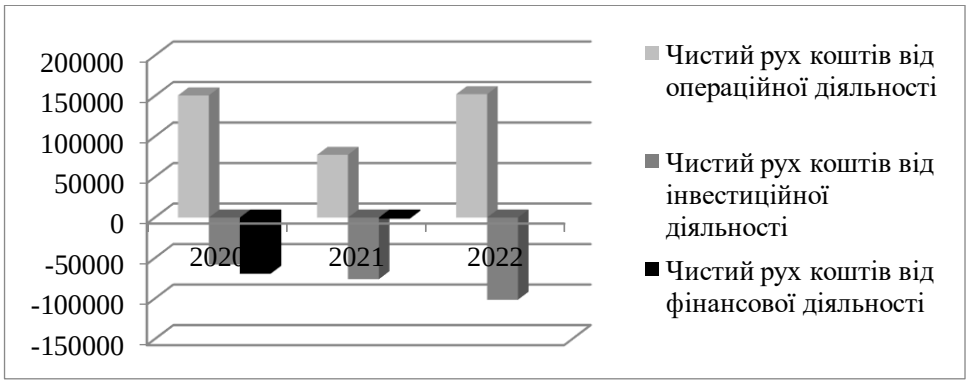

Рисунок 2.8 – Динаміка чистого руху грошових коштів АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Звертаючись до рис. 2.8, робимо висновки, що підприємство має додатний чистий рух коштів від операційної діяльності за досліджуваний період, який відновився у 2022 році (до 152288 тис. грн.) після різкого спаду у 2021 році (склав 77464 тис. грн.). Спостерігаємо тенденцію збільшення від'ємного показника чистого руху коштів від інвестиційної діяльності, який збільшився з (-57984 тис. грн.) до (-101437 тис. грн.). Зворотна ситуація відбувається з від'ємним показником чистого руху коштів від фінансової діяльності, який зменшився з (-69273 тис. грн.) до нуля.

Аналізуючи грошові потоки АТ «Київський вітамінний завод» доцільно оцінити загальну динаміку залишків грошових коштів на кінець періоду і чистий грошовий потік за звітний період (табл. 2.9), що дасть змогу розглянути тенденції їх зміни та рівень абсолютної ліквідності підприємства.

Таблиця 2.9 – Динаміка залишків коштів та чистого грошового потоку АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

Показник	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Чистий рух грошових коштів за звітній період	23540	95	50851	-23445	50756	-99,60	53427,37
Залишок коштів на кінець року	66708	67952	136107	1244	68155	1,86	100,30

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Опрацювавши дані табл. 2.9, бачимо, що залишок грошових коштів на кінець 2021 року порівняно з 2020 роком зріс на 1244 тис. грн., або на 1,86%. Ця динаміка свідчить про те, що у 2021 році підприємство потрохи почало підвищувати рівень своєї абсолютної платоспроможності. На кінець 2022 року залишок грошових коштів також зріс на 68155 тис. грн., або на 100,30%, також спостерігаємо підвищення рівня платоспроможності на АТ «Київський вітамінний завод», що є позитивним для діяльності підприємства.

Аналізуючи динаміку чистого руху коштів у табл. 2.9, бачимо, що фармацевтичне підприємство у 2021 році отримало у результаті господарської діяльності (всіх видів) зменшення чистого руху грошових коштів порівняно з 2020 роком, отже, він суттєво знизився на 23445 тис. грн., або на 99,60%. У 2022 році спостерігаємо різке зростання чистого руху грошових коштів за всіма видами діяльності, а саме на 50756 тис. грн.

Опрацювавши дані звіту про рух грошових коштів досліджуваного підприємства за 2020 – 2022 рр., додатково складемо табл. 2.10, у якій наведені грошові кошти АТ «Київський вітамінний завод».

Таблиця 2.10 – Грошові кошти АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

Показник	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Залишок коштів на початок року	39838	66708	67952	26870	1244	67,45	1,86
Чистий рух коштів від операційної діяльності	150797	77464	152288	-73333	74824	-48,63	96,59
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-57984	-75980	-101437	-17996	-25457	31,04	33,50
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-69273	-1389	-	67884	-	-97,99	-
Чистий рух грошових коштів підприємства	23540	95	50851	-23445	50756	-99,60	53427,37
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3330	1149	17304	-2181	16155	-65,50	1406,01
Залишок грошових коштів на кінець року	66708	67952	136107	1244	68155	1,86	100,30

Джерело: складено автором на основі [52–54]

З аналізу грошового потоку за даними річного звіту підприємства АТ «Київський вітамінний завод» спостерігаємо, що на початок 2021 року порівняно з 2020 роком збільшився залишок грошових коштів на суму 26870 тис. грн., або

на 67,45%, на початок 2022 порівняно з 2021 роком також відбулось збільшення залишку коштів на суму 1244 тис. грн., або на 1,86%.

Чистий позитивний рух грошових коштів від операційної діяльності у 2021 році порівняно з 2020 роком знизився на 73333 тис. грн., або на 48,63%, а у 2022 році відбулось зростання показника на 74824 тис. грн., або на 96,59%; спостерігаємо збільшення відтоку грошових коштів, пов'язаних з інвестиційною діяльністю, у 2021 році порівняно з 2020 роком, а саме на 17996 тис. грн., або на 31,04%, у 2022 році збільшення відтоку коштів відбулось на 25457 тис. грн., або на 33,50%; за фінансовою діяльністю досліджено зменшення відтоку грошових коштів у 2021 році, який склав (-1389 тис. грн.), а у 2022 році бачимо нульове значення чистого руху коштів від фінансової діяльності. Така динаміка грошових потоків свідчить про недостатність надходжень від інвестиційної та фінансової діяльності, тобто розвиток цих видів діяльності майже повністю забезпечується за рахунок основної (операційної) діяльності.

За даними табл. 2.10 побудуємо діаграму на рис. 2.9, яка представляє динаміку залишків коштів на початок та кінець досліджуваних років та вплив зміни валютних курсів на залишок коштів.

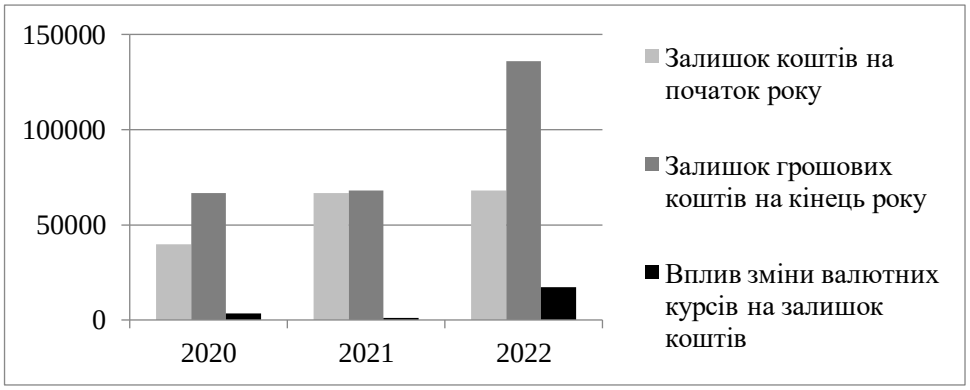

Рисунок 2.9 – Динаміка залишку грошових коштів АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Розглянувши вплив зміни валютних курсів на залишок коштів підприємства, наглядно бачимо, що відбувається зниження показника у 2021

році на 2181 тис. грн., або на 65,50%, а у 2022 році навпаки зазначаємо зростання на 16155 тис. грн. Також, зауважимо, що залишок коштів на кінець року на досліджуваному підприємстві збільшувався у 2021 році на 1244 тис. грн., або на 1,86%, та у 2022 році спостерігалось вагоме зростання на 68155 тис. грн., або 100,30%.

Провівши аналіз залишку коштів на підприємстві, бачимо, що залишок коштів на кінець року у 2020 та 2022 роках є набагато більшим ніж на початок року (збільшення у 2020 році на 26870 тис. грн., у 2022 році на 68155 тис. грн.), а на кінець 2021 року відбувається незначне перевищення на 1244 тис. грн.

Розглянувши дані звіту про рух грошових коштів фармацевтичного підприємства за 2020 – 2022 рр., складемо табл. 2.11, у якій представлено динаміку і структуру грошового потоку АТ «Київський вітамінний завод».

Таблиця 2.11 – Динаміка і структура грошового потоку АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

Показник	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Всього додаткового грошового потоку, зокрема:	3002817	3418171	3682033	415354	263862	13,83	7,72
від операційної діяльності	2698460	3291430	3507190	592970	215760	21,97	6,56
від інвестиційної діяльності	1357	1741	5843	384	4102	28,30	235,61
від фінансової діяльності	303000	125000	169000	-178000	44000	-58,75	35,20
Всього від'ємного грошового потоку, зокрема:	3106810	3549999	3802417	443189	252418	14,27	7,11
від операційної діяльності	2675196	3345889	3526137	670693	180248	25,07	5,39
від інвестиційної діяльності	59341	77721	107280	18380	29559	30,97	38,03
від фінансової діяльності	372273	126389	169000	-245884	42611	-66,05	33,71

Джерело: складено автором на основі [52–54]

За даними звіту про рух грошових коштів АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр., з метою наглядного представлення інформації про динаміку і структуру грошового потоку, побудуємо діаграму, яку зображено на рис. 2.10.

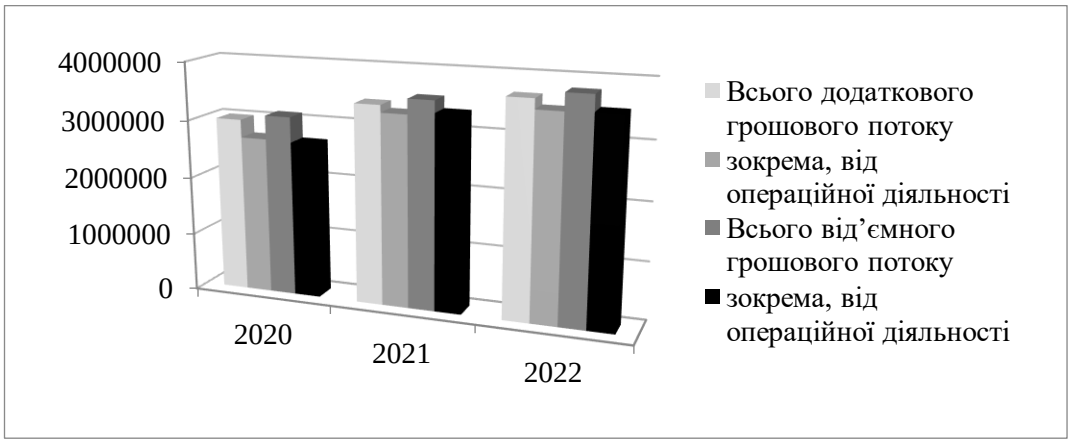

Рисунок 2.10 – Динаміка і структура грошового потоку АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Найбільшу питому вагу у складі додатного грошового потоку підприємства мають надходження від операційної діяльності, частка яких у 2020 році склала 89,86%, у 2021 році – 96,29%, а у 2022 році – 95,25%, отже, спостерігаємо пріоритетність цього виду грошового потоку на підприємстві. За три роки спостерігається суттєва зміна надходжень від фінансової діяльності, частка яких у 2020 році склала 10,09%, у 2021 році – 3,66%, а у 2022 році – 4,59%. Частка надходження від інвестиційної діяльності, за аналізований період, у 2020 році склала 0,05%, у 2021 році – 0,05%, і у 2022 році – 0,16%. Додатний грошовий потік від усіх видів діяльності у 2021 році порівняно з 2020 роком зріс на 415354 тис. грн., або на 13,83%, у 2022 році порівняно з аналогічним періодом виокремлюємо збільшення на 263862 тис. грн., або на 7,72%.

Аналізуючи динаміку від'ємного грошового потоку, бачимо, що у 2020 році витрачення підприємства перевищують надходження на 103993 тис. грн., або на 3,35%, у 2021 та 2022 роках показники надходження є меншими за

показники витрачання грошових коштів, у 2021 році на 131828 тис. грн., або на 3,71%, у 2022 році на 120384 тис. грн., або на 3,17%. У 2021 році від'ємний грошовий потік порівняно з 2020 роком зріс на 443189 тис. грн., або на 14,27%, у 2022 році спостерігаємо збільшення від'ємного показника на 252418 тис. грн., або на 7,11%, відповідно до аналогічного періоду. Найбільшу питому вагу у складі від'ємного грошового потоку підприємства мають витрачення пов'язані з операційною діяльністю, частка яких у 2020 році склала 86,11%, у 2021 році – 94,25%, а у 2022 році – 92,73%. За три роки спостерігається істотна зміна витрачень від фінансової діяльності, частка яких у 2020 році склала 11,98%, у 2021 році – 3,56%, а у 2022 році – 4,44%. Частка витрачень від інвестиційної діяльності за аналізований період у 2020 році склала 1,91%, у 2021 році – 2,19%, а у 2022 році – 2,82%.

Дослідження даної теми передбачає проведення порівняльного аналізу грошових потоків підприємства з отриманим фінансовим результатом (визначення показників рентабельності), який застосовується для оцінювання ефективності використання грошових коштів (табл. 2.12). Названі коефіцієнти доцільно аналізувати в динаміці, тобто розглядати їх зміну в часі, щонайменше за три роки, шляхом вирахування абсолютних та відносних відхилень.

Таблиця 2.12 – Показники оцінки руху грошових коштів АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр., (у %)

Показники	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Рентабельність залишку грошових коштів	391,444	249,912	215,203	-141,532	-34,709	-36,16	-13,89
Рентабельність витрачених грошових коштів	6,712	4,740	5,775	-1,972	1,035	-29,38	21,83
Рентабельність отриманих коштів	6,945	4,923	5,963	-2,022	1,041	-29,11	21,14

Продовження таблиці 2.12

1	2	3	4	5	6	7	8
Рентабельність чистого грошового потоку	-200,527	-127,641	-182,392	72,886	-54,752	-36,35	42,90
Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку	0,052	-0,172	-0,027	-0,224	0,145	-432,87	-84,26
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	0,967	0,963	0,968	-0,004	0,005	-0,38	0,57
Коефіцієнт ефективності грошових потоків	-0,033	-0,037	-0,032	-0,004	0,005	10,94	-14,74

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Дослідження показників аналізу руху грошових коштів є важливим аспектом діяльності підприємства, який допомагає управлінцям визначати позитивні та негативні тенденції, відображати стан та перспективи управління потоками грошових коштів, а також вдосконалювати систему прийняття управлінських рішень.

Проведення оцінки грошових потоків передбачає застосування відносного аналізу фінансових показників (табл. 2.13). Базою розрахунку відносних показників є результати операційної діяльності, оскільки вона повністю забезпечує фінансування виробництва та покриває витрати.

Таблиця 2.13 – Відносні показники грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр., (у %)

Показники	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Відношення чистого грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми активів	0,08	0,04	0,07	-0,045	0,027	-53,53	67,73
Рентабельність загальних активів за операційним прибутком	0,16	0,11	0,13	-0,053	0,026	-33,46	24,57

Продовження таблиці 2.13

1	2	3	4	5	6	7	8
Відношення чистого грошового потоку від операційної діяльності до обсягу продаж	0,06	0,02	0,05	-0,031	0,025	-56,69	106,63
Рентабельність продаж за операційним прибутком	0,11	0,07	0,10	-0,041	0,030	-37,91	43,69
Грошове покриття зростання	0,29	0,18	0,40	-0,114	0,220	-38,69	122,37
Грошове покриття довгострокової заборгованості	2,87	1,90	11,16	-0,966	9,261	-33,67	486,42

Джерело: складено автором на основі [52–54; 57]

Досліджуючи дані табл. 2.13, видно, що показники відношення чистого грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми активів є набагато менше показників рентабельності загальних активів за операційним прибутком – це свідчить про помірну якість отриманого прибутку компанії. Аналогічна ситуація відбувається з показниками відношення чистого грошового потоку від операційної діяльності до обсягу продаж, які є дещо меншими за рентабельність продаж за операційним прибутком, дану тенденцію спостерігаємо на протязі трьох років. Це є доказом того, що сума чистого грошового потоку від операційної діяльності менша за суму операційного прибутку товариства. Показник грошового покриття зростання сповіщає про те, що фармацевтичне підприємство, за досліджуваний період, мало чистий грошовий потік від операційної діяльності, який був менший за витрачену суму коштів на придбання основних засобів. Показник грошового покриття довгострокової заборгованості досліджуваного підприємства, є порівняно високим, відповідно до чого суб’єкт господарювання має достатньо вільних коштів для покриття власних зобов’язань.

Отже, в ході отримання результатів аналізу грошових потоків підприємства, можна чітко визначити джерела надходження грошових коштів, цільове спрямування ресурсів підприємства та здійснити ефективне управління грошовими потоками.

2.3 Аналіз отриманого чистого доходу і операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод»

Проведення стратегічного аналізу, спрямованого на здійснення головної мети підприємства, отримання максимального прибутку, повинно здійснюватися за рахунок ефективного використання своїх переваг. Вітчизняні підприємства у процесі управління діяльністю значну увагу приділяють аналізу отриманого фінансового результату. На формування кінцевого фінансового результату повною мірою впливають отримані доходи і витрати компанії. Керівники підприємств повинні постійно налагоджувати та вдосконалювати систему обліку, яка в результаті зможе достовірно вказувати на раціональність витрат компанії, що впливають на формування результатів діяльності. Важливим етапом аналізу витрат діяльності підприємства є аналіз структури витрат та її зміни. На практиці прийнято класифікувати витрати підприємства за напрямками витрачання грошових коштів, тому що їх склад формує собівартість виробленої продукції.

Проведення оцінки тенденцій зміни операційних витрат, значною мірою допоможе оптимізувати управлінську діяльність підприємства. Проведемо аналіз операційних витрат діяльності АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 роки, який наведено у табл. 2.14 і 2.15, опрацювавши дані Форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Таблиця 2.14 – Елементи операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

III. Елементи операційних витрат	2020	2021	2022	Питома вага, %		
				2020	2021	2022
1	2	3	4	5	6	7
Матеріальні витрати	1095322	1586315	1684683	47,55	55,86	59,62
Витрати на оплату праці	348337	373713	394499	15,12	13,16	13,96
Відрахування на соціальні заходи	65043	74318	76021	2,82	2,62	2,69
Амортизація	84062	141918	131175	3,65	5,00	4,64
Інші операційні витрати	710841	663765	539470	30,86	23,37	19,09

Продовження таблиці 2.14

1	2	3	4	5	6	7
Разом	2303605	2840029	2825848	100,00	100,00	100,00

Джерело: складено автором на основі [52–54]

За даними табл. 2.14, робимо висновки, що найбільшу питому вагу у складі елементів операційних витрат підприємства мають матеріальні витрати, частка яких у 2020 році склала 47,55%, у 2021 році – 55,86%, а у 2022 році – 59,62%, отже, спостерігаємо значну перевагу матеріальних витрат над іншими елементами операційних витрат. Друге місце займають інші операційні витрати компанії, частка яких у 2020 році склала 30,86%, у 2021 році – 23,37%, а у 2022 році – 19,09%. За три роки спостерігається незначна зміна витрат на оплату праці, частка яких у 2020 році склала 15,12%, у 2021 році – 13,16%, а у 2022 році – 13,96%. Найменшу питому вагу у складі елементів операційних витрат підприємства займають відрахування на соціальні заходи, частка якої у 2020 році склала 2,82%, у 2021 році – 2,62%, а у 2022 році – 2,69%.

Детальне дослідження видаткової частини підприємства передбачає формування зведеної таблиці елементів операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод» (табл. 2.15).

Таблиця 2.15 – Зведена таблиця елементів операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

III. Елементи операційних витрат	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Матеріальні витрати	1095322	1586315	1684683	490993	98368	44,83	6,20
Витрати на оплату праці	348337	373713	394499	25376	20786	7,28	5,56
Відрахування на соціальні заходи	65043	74318	76021	9275	1703	14,26	2,29
Амортизація	84062	141918	131175	57856	-10743	68,83	-7,57
Інші операційні витрати	710841	663765	539470	-47076	-124295	-6,62	-18,73

Продовження таблиці 2.15

1	2	3	4	5	6	7	8
Разом	2303605	2840029	2825848	536424	-14181	23,29	-0,50

Джерело: складено автором на основі [52–54]

За даними звіту про фінансові результати АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр., з метою наглядного представлення інформації про склад елементів операційних витрат, побудуємо діаграму, яку зображено на рис. 2.11.

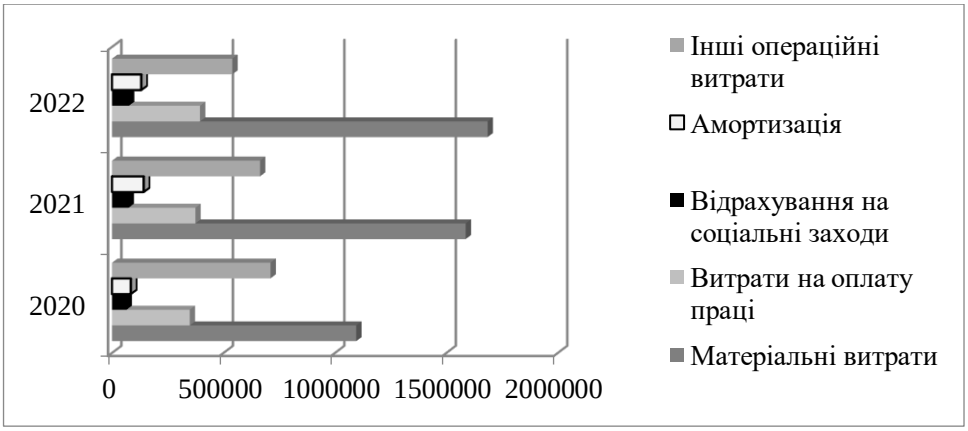

Рисунок 2.11 – Елементи операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Опрацювавши дані зведеної таблиці елементів операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод», спостерігаємо збільшення матеріальних витрат у 2021 році на 490993 тис. грн., або на 44,83%, порівняно з 2020 роком, та у 2022 році бачимо збільшення показника на 98368 тис. грн., або на 6,20%, ніж у 2021 році. У таблиці 2.15 представлено систематичне збільшення витрат компанії на оплату праці у 2021 році на 25376 тис. грн., або на 7,28%, а у 2022 році на 20786 тис. грн., або на 5,56%. Аналогічна тенденція щорічного збільшення відбулась з витратами на відрахування соціальних заходів підприємства. Амортизаційні витрати товариства мали різке зростання у 2021 році на 57856 тис. грн., або на 68,83%, а вже у 2022 році спостерігався спад показника на 10743 тис. грн., або на 7,57%. За досліджуваний період, стабільно зменшувались інші операційні

витрати підприємства, у 2021 році на 47076 тис. грн., або на 6,62%, у 2022 році на 124295 тис. грн., або на 18,73%. Що стосується загальних операційних витрат підприємства, то спостерігаємо збільшення у 2021 році на 23,29%, а у 2022 році навпаки відбулось зменшення на 0,50%.

Для оцінки ефективності управління витратами та дієвого їх контролю додатково розглянемо систему коефіцієнтів та показників, які наведені у табл. 2.16 і 2.17.

Таблиця 2.16 – Аналіз операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр. (у %)

Назва коефіцієнту	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
1.Загальні операційні витрати на 1 грн. чистого доходу	0,90	0,93	0,92	0,04	-0,02	4,07	-2,08
1.1. Коефіцієнт питомої собівартості реалізованої продукції	0,51	0,54	0,53	0,03	-0,01	6,02	-2,46
1.2. Коефіцієнт питомих адміністративних витрат	0,04	0,03	0,04	-0,01	0,01	-19,25	27,04
1.3. Коефіцієнт питомих витрат на збут	0,30	0,33	0,28	0,02	-0,05	8,03	-14,66
1.4. Коефіцієнт питомих інших операційних витрат	0,04	0,03	0,06	-0,01	0,03	-25,03	103,41
2. Рентабельність операційної діяльності	1,84	2,04	1,94	0,20	-0,10	11,07	-4,85
2.1. Рівень собівартості реалізації у валовому прибутку	1,05	1,18	1,12	0,14	-0,06	13,15	-5,23
2.2. Рівень адміністративних витрат у валовому прибутку	0,08	0,07	0,09	-0,01	0,02	-13,82	23,44
2.3. Рівень збутових витрат у валовому прибутку	0,62	0,72	0,59	0,09	-0,12	15,30	-17,07
2.4. Рівень інших операційних витрат у валовому прибутку	0,09	0,07	0,14	-0,02	0,07	-19,99	97,65

Джерело: складено автором на основі [52–54; 58]

Проведений аналіз операційних витрат підприємства, показує, що поступове зменшення собівартості виробленої продукції, операційних, адміністративних та інших витрат разом з достатнім рівнем отримання чистого

доходу призводить до примноження валового прибутку та кінцевого фінансового результату, що в майбутньому позитивно вплине на діяльність компанії.

Актуальними елементами аналізу витрат підприємства є розрахунок оціночних показників ефективності витрат АТ «Київський вітамінний завод» (табл. 2.17).

Таблиця 2.17 – Система оціночних показників ефективності витрат АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр. (у %)

Показники	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Загальні витрати від звичайної діяльності на 1 грн. загальних доходів від звичайної діяльності	0,899	0,933	0,914	0,033	-0,019	3,70	-2,02
Витрати на 1 грн. доходів від іншої операційної діяльності	5,469	11,327	4,943	5,858	-6,385	107,13	-56,36
Фінансові витрати на 1 грн. фінансових доходів	3,222	0,798	0,638	-2,424	-0,160	-75,24	-20,07
Витрати на 1 грн. доходів від іншої звичайної діяльності	21,329	0,865	14,234	-20,463	13,369	-95,94	1545,10
Собівартість реалізованої продукції на 1 грн. чистого доходу	0,511	0,542	0,529	0,031	-0,013	6,02	-2,46
Частка постійних витрат у валовому прибутку	0,705	0,788	0,683	0,083	-0,105	11,80	-13,32
Рентабельність основної діяльності	0,955	0,844	0,891	-0,111	0,047	-11,62	5,52
Рентабельність операційної діяльності	0,122	0,073	0,107	-0,049	0,034	-40,34	46,74
Рентабельність звичайної діяльності	0,112	0,073	0,096	-0,040	0,024	-35,29	32,33
Податкове навантаження	0,203	0,187	0,203	-0,016	0,016	-7,80	8,64
Питомі витрати на податок на прибуток	0,023	0,014	0,020	-0,009	0,006	-40,33	43,76

Продовження таблиці 2.17

1	2	3	4	5	6	7	8
Чиста рентабельність	0,090	0,059	0,077	-0,031	0,018	-34,00	29,70
Рівень витрат звичайної діяльності на 1 працівника	2546,383	3082,906	3260,784	536,522	177,879	21,07	5,77

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Від обраних оціночних показників залежить стратегія підприємства, щодо способу формування конкурентних переваг своєї продукції на ринку.

Дослідження розміру прибутку (або збитку) є одним із найважливіших показників діяльності суб'єкта господарювання. Головною умовою раціонального функціонування підприємства є формування доходу у розмірі, якого буде достатньо для покриття витрат, сплати податків та інших зобов'язань, що дозволить здійснювати розширене виробництво в майбутньому. Саме тому проведення обліку доходів на підприємстві передбачає надання повної , достовірної інформації, яка стосується грошових надходжень компанії. Облік доходів підприємства потребує особливої уваги та застосування точних розрахунків, для прийняття управлінських рішень.

Проведення аналізу доходів – це великий блок економічної стратегії підприємства, яка зосереджена на визначені умов, що забезпечують покриття постійних та змінних витрат, які мають залежність від обсягу виробленої продукції, своєчасно проведеної оплати всіх податків, зборів та платежів. Головною метою аналізу доходів є оцінка фінансових результатів компанії, визначення причин та факторів їх зміни у динаміці, а також проведення порівняння показників діяльності з іншими підприємствами (конкурентами), що знаходяться в одному регіоні. Аналіз доходів підприємства допомагає вирішувати низку економічних, соціальних, політичних та етичних питань, які мають відголоски як на мікро, так і на макрорівні. Зокрема, досліджуючи окремі господарюючи суб'єкти макрорівня, зауважимо, що доходи від реалізації

продукції (робіт і послуг) займають місце основного джерела формування прибутку на підприємстві [59].

Ознайомившись з даними Форми № 2 досліджуваного підприємства за 2020 – 2022 рр., складемо табл. 2.18, у якій представлено динаміку і структуру фінансових результатів АТ «Київський вітамінний завод».

Таблиця 2.18 – Динаміка і структура фінансових результатів АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр.

І. Фінансові результати	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення, %	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Чистий дохід	2564341	3037919	3086842	473578	48923	18,47	1,61
Собівартість	1311520	1647270	1632581	335750	-14689	25,60	-0,89
Валовий: прибуток	1252821	1390649	1454261	137828	63612	11,00	4,57
Інші операційні доходи	19889	8528	40395	-11361	31867	-57,12	373,67
Адміністративні витрати	106181	101578	131120	-4603	29542	-4,34	29,08
Витрати на збут	777136	994583	862490	217447	-132093	27,98	-13,28
Інші операційні витрати	108768	96598	199657	-12170	103059	-11,19	106,69
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток	280625	206418	301389	-74207	94971	-26,44	46,01
Інші фінансові доходи	1357	1741	5843	384	4102	28,30	235,61
Інші доходи	791	1180	2117	389	937	49,18	79,41
Фінансові витрати	4372	1389	3726	-2983	2337	-68,23	168,25
Інші витрати	16871	1021	30134	-15850	29113	-93,95	2851,42
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	261530	206929	275489	-54601	68560	-20,88	33,13
Витрати з податку на прибуток	52996	38663	55918	-14333	17255	-27,05	44,63
Чистий фінансовий результат: прибуток	208534	168266	219571	-40268	51305	-19,31	30,49

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Додатково побудуємо діаграму на рис. 2.12, з метою візуального порівняння та аналізу даних структури фінансових результатів фармацевтичного підприємства.

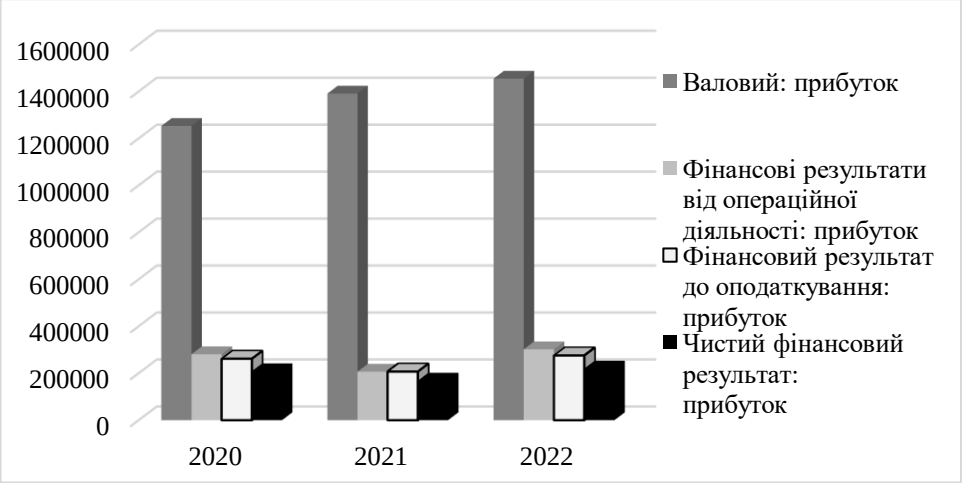

Рисунок 2.12 – Структура фінансових результатів АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Проведене дослідження структури фінансових результатів Товариства, показує, що чистий дохід від реалізації продукції щорічно збільшувався, у 2021 році на 473578 тис. грн., або на 18,47%, а у 2022 році на 48923 тис. грн., або на 1,61% (відбулось незначне коливання показника). Попри збільшення чистого отриманого доходу, показник собівартості виробленої продукції на протязі досліджуваного періоду мав певні зміни, у 2021 році можемо побачити збільшення на 335750 тис. грн., або на 25,60%, а вже у 2022 році відбулось зменшення собівартості на 14689 тис. грн., або на 0,89%. Тенденцію поступового збільшення можемо спостерігати за даними показника валового прибутку компанії, який зріс у 2021 році на 11%, та у 2022 році на 4,57%. Прибуток від операційної діяльності мав зменшення у 2021 році на 74207 тис. грн., або на 26,44%, а у 2022 році відбулось різке збільшення на 94971 тис. грн., або на 46,01%. Аналогічну ситуацію помічаємо з показником фінансового результату до оподаткування, який зменшився у 2021 році на 20,88%, а у 2022 році

збільшився на 33,13%. Чистий прибуток компанії також мав зменшення у 2021 році на 40268 тис. грн., а у 2022 році спостерігаємо збільшення показника на 51305 тис. грн., що обумовлено зростанням попиту на ліки та медичні засоби, які увійшли до пріоритетного переліку медикаментів першої необхідності, у реаліях життя, під час повномасштабної війни.

Стовпчаста діаграма (рис. 2.12) показує динаміку фінансових результатів підприємства з 3-річним інтервалом. Аналізуючи дані наведені на рис. 2.12, помітно, яку невелику частку займає чистий прибуток компанії по відношенню до отриманого валового прибутку, після покриття постійних та змінних витрат, сплати податків та інших обов'язкових зобов'язань. Крім того на діаграмі показано незнану різницю між показниками прибутку від операційної діяльності та фінансовим результатом до оподаткування (у 2020 та 2022 роках спостерігаємо зменшення прибутку до оподаткування), а у 2021 році різниця відбулась лише у 511 грн. (прибуток до оподаткування був більшим за фінансовий результат від операційної діяльності).

Оцінка фінансового результату підприємства передбачає проведення аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання. Характерними показниками дослідження фінансового стану є визначення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства. На практиці фінансово стійким вважається підприємство, яке здатне за рахунок власних ресурсів покрити кошти, що вкладені в активи, повністю контролює виникнення дебіторської та кредиторської заборгованості, а також має достатню кількість грошових ресурсів для того, щоб здійснити оплату обов'язкових податків і платежів та розрахуватися за своїми зобов'язаннями. Платоспроможним підприємством є господарюючий суб'єкт, який своєчасно, в повній мірі сплачує наявні борги та зобов'язання. Аналіз фінансового стану включає в себе загальну оцінку величини активів і пасивів підприємства, за досліджуваний період, а також розрахунок коефіцієнтів ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та прибутковості (рентабельності) [60, с. 78].

Першочергово, визначення фінансового стану підприємства здійснюється за рахунок характеристики платоспроможності, розраховуючи показники ліквідності (табл. 2.19). Окремі елементи даної системи мають своє місце і призначення та дають відповідь на питання, що стосуються достатності оборотних ресурсів для покриття поточних витрат.

Таблиця 2.19 – Динаміка показників ліквідності АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр. (у %)

Показники	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,27	0,25	0,33	-0,02	0,08	-9,13	31,35
Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,37	2,21	1,10	-0,16	-1,11	-6,62	-50,28
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	5,01	5,27	4,37	0,26	-0,90	5,10	-17,02

Джерело: складено автором на основі [52–54]

За розрахунками табл. 2.19, можемо зробити висновки, що коефіцієнт абсолютної ліквідності підприємства, за досліджуваний період, перебуває в межах нормативного значення (0,2-0,4), значення коефіцієнту швидкої ліквідності компанії є трохи більшими за нормативні (0,4-0,8 і вище) – цей показник досліджує скільки йде високоліквідних оборотних активів на покриття поточних зобов’язань. Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) фармацевтичного товариства також має значення, яке є більшим за нормативне (2-3) – це свідчить про нормальний стан платоспроможності, оскільки оборотних ресурсів достатньо для покриття власних зобов’язань.

У розрізі даного дослідження на наш погляд доцільно провести аналіз фінансової стійкості підприємства (табл. 2.20).

Таблиця 2.20 – Динаміка показників фінансової стійкості АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр. (у %)

Показники	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,83	0,84	0,81	0,01	-0,03	0,83	-3,26
Коефіцієнт мобільності активів	2,25	2,81	3,91	0,56	1,10	25,03	39,07
Коефіцієнт забезпечення запасів власними обіговими коштами	1,43	1,35	1,02	-0,09	-0,33	-6,13	-24,24
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,67	0,71	0,76	0,05	0,04	6,97	6,24
Коефіцієнт фінансової стабільності	4,97	5,22	4,32	0,26	-0,90	5,18	-17,32
Співвідношення між дебіторською та кредиторською заборгованістю	0,33	0,43	1,16	0,10	0,74	30,39	172,81

Джерело: складено автором на основі [52–54]

За даними табл. 2.20, робимо наступні висновки:

– компанія АТ «Київський вітамінний завод» має невелику залежність від позикових коштів, а більше 80% активів підприємство фінансує за рахунок власних ресурсів;

– показник мобільності активів мав тенденцію щорічного зростання, на що вплинуло зменшення суми необоротних активів, в результаті чого спостерігаємо фінансово гнучке підприємство, яке здатне підлаштовуватися під умови ринку;

– дослідження показало, що фармацевтична компанія є фінансово стійкою, оскільки здатна формувати свої запаси, використовуючи постійні джерела фінансування;

– коефіцієнт маневреності власного капіталу, за досліджуваний період, є більшим за нормативне значення ($\geq 0,1$) – це свідчить про наявність достатньої кількості власних ресурсів, щоб фінансувати необоротні активи та частково оборотні;

– рівень фінансових ризиків компанії також знаходиться на прийнятному рівні, оскільки фактичні дані, за досліджені три роки, є набагато вищими за нормативні (≥ 1);

– показник співвідношення між дебіторською та кредиторською заборгованістю у 2020 та 2021 роках мав результат нижче нормативного (приблизно дорівнює одиниці), дана ситуація могла відбутися через неефективно налагоджену співпрацю з дебіторами і постачальниками. У 2022 році спостерігаємо більш прийнятне значення показника (наближене до нормативного) – це є доказом проведеної аналітичної роботи та вдало підібраної політиці кредитування окремо покупців та постачальників.

Наступним етапом аналізу фінансового стану господарюючого суб'єкта є оцінка показників ділової активності (табл. 2.21).

Таблиця 2.21 – Динаміка показників ділової активності АТ «Київський вітамінний завод» за 2020 – 2022 рр. (у %)

Показники	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
				2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.	2021р. до 2020р.	2022р. до 2021р.
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,26	2,27	1,88	0,01	-0,39	0,49	-17,08
Коефіцієнт оборотності запасів	2,16	2,21	1,48	0,05	-0,74	2,49	-33,26
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	6,09	6,88	9,32	0,79	2,44	12,97	35,52
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	8,20	9,92	7,21	1,72	-2,71	20,97	-27,35
Віддача основних засобів, грн.	5,40	6,43	7,61	1,03	1,18	19,16	18,29

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Отриманні дані табл. 2.21, показують що показник оборотності оборотних активів мав зниження у 2022 році на 17,08%, фактором чого може бути збільшення дебіторської заборгованості компанії. Коефіцієнт оборотності запасів мав збільшення у 2022 році на 2,49%, а вже у 2022 році спостерігаємо зменшення на 33,26%, через недостатню кількість запасів на підприємстві. Що стосується показника оборотності дебіторської заборгованості, то робимо висновок, що фактичні значення є наближеними до нормативного (8), у 2022 році спостерігаємо зростання показника на 35,52% (відбувається позитивна тенденція для товариства). Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, за досліджуваний період, коливався від 7,21 грн. до 9,92 грн., у 2020 році мав максимально наближене значення до нормативного (8), в економічній практиці також зазначають, що зменшення даного показника є позитивним явищем для компанії, що відбулось у 2022 році (зменшення на 27,35%). Управління основними засобами компанії є ефективне, на що вказує щорічне збільшення показника фондовіддачі. Основною причиною такої тенденції є правильно підібрана структура основних засобів – підприємство має достатню кількість ОЗ для процесу виробництва (позбавившись від зайвих).

В ході проведених досліджень, виявили як позитивні так і негативні тенденції (ризики) підприємства, отже наведемо низку заходів, які будуть покращувати фінансовий стан господарюючого суб’єкта, серед яких:

- налагодження менеджменту підприємства, для визначення більш раціонального складу елементів капіталу;
- забезпечувати умови вільного маневрування грошових коштів, що запобігає безперебійному процесу виробництва на підприємстві;
- проводити заходи зменшення питомої ваги короткострокових зобов’язань у загальній сумі капіталу компанії;
- здійснення контролю за формуванням необхідної кількість запасів сировини і матеріалів, для процесу виробництва, а також усунення випадків появи надмірної сировинної бази;

– здійснення систематичного аналізу інших, крім основної, видів діяльності, щоб оцінити доцільність їх здійснення та фінансування, які мають вплив на загальний фінансовий стан підприємства.

Таким чином, поточна економічна ситуація в Україні вимагає чіткої розробки стратегії формування доходу підприємства, якого буде не тільки вистачати для покриття витрат, але й отриманого прибутку буде достатньо для вкладення в саморозвиток підприємства.

Висновки до розділу 2

В ході практичної роботи, нами було проведено дослідження грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод». Більш детально ознайомились з організаційно-економічною характеристикою господарюючого суб'єкта. Визначили, що на сьогоднішній день, дана фармацевтична компанія є сучасною на вітчизняному ринку, з чітко сформованими позиціями, висококваліфікованими кадрами, достатньо великим асортиментом продукції та налагодженою співпрацею зі своїми внутрішніми та зовнішніми партнерами. Розглянули динаміку обсягів виробництва та реалізації основних видів продукції, відповідно до цього спостерігали збільшення показників у 2021 році (на 39,03% і 18,62%) та незначне зменшення у 2022 році (на 0,48% і 4,86%). Дослідили елементи основних засобів та їх обсяги у динаміці (за три роки) і визначили тенденцію зменшення по кожному найменуванню ОЗ. Провели оцінку фінансових результатів діяльності підприємства і підбили підсумки, що АТ «Київський вітамінний завод», щорічно отримував прибуток, який зменшився у 2021 році на 19,31%, а у 2022 році відбулось збільшення на 30,49%, порівняно з попереднім роком. У роботі визначили структуру капіталу фармацевтичного товариства, побудували лінійну діаграму, яка вказує, що найбільшу частку загального показника капіталу займає власний капітал підприємства, який склав у 2020 році 83,24%, у 2021 році 83,93%, і у 2022 році 81,20% частки. Окрім цього, ознайомились з даними фінансової звітності і проаналізували рівень кредитного

ризику підприємства, дослідження якого показало, що підприємство тримає на контролі розрахунки з дебіторами та своєчасно отримує грошові кошти за надану продукцію. Окрім цього, зазначили, що АТ «Київський вітамінний завод» на кінець 2022 року не має значного ризику виникнення збитків, які б були вищими за резервну суму передбачуваних кредитних збитків.

Окремий блок практичної частини був присвячений саме аналізу грошових потоків підприємства. При досліджені були опрацьовані дані звіту про рух грошових коштів (звернення до Форми № 2). У роботі наведено рух коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, в розрізі трьох років:

- аналіз даних операційної діяльності показав, що відбулось зменшення чистого руху грошових коштів у 2021 році на 48,63%, а у 2022 році навпаки спостерігалось різке зростання показника на 96,59%;
- у 2021 році спостерігали збільшення від'ємного значення чистого руху грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності на 31,04%, та у 2022 році на 33,50%, у зв'язку з цим робимо висновок, що за інвестиційної діяльності витрачення підприємства надто перевищують грошові надходження;
- досліджуючи рух грошових коштів від фінансової діяльності, у 2021 році побачили зменшення від'ємного показника компанії на 97,99%, а у 2022 році спостерігали нульове значення чистого руху коштів, оскільки надходження повністю дорівнювали витратам.

У розрізі даної теми, детально проаналізували елементи додатного та від'ємного грошового потоку компанії. Проведене дослідження показало недостатність надходжень від інвестиційної та фінансової діяльності, тобто їх розвиток повністю забезпечується за рахунок операційної діяльності підприємства. Також провели розрахунок показників (абсолютних та відносних) оцінки руху грошових коштів, що дало можливість визначити позитивні та негативні тенденції діяльності, відобразити стан та перспективи управління грошовими потоками. Розрахунок відносних показників грошових потоків

свідчить про помірну якість отриманого прибутку товариства та достатню кількість вільних коштів для покриття власних зобов'язань.

Підсумком практичної частини був аналіз отриманого чистого доходу і операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод». Першочергово, дослідили динаміку змін операційних витрат і визначили їх структуру. Зробили висновки, що найбільшу питому вагу у складі елементів операційних витрат підприємства мають матеріальні витрати, частка яких у 2020 році склала 47,55%, у 2021 році – 55,86%, а у 2022 році – 59,62%. Для загальної оцінки видаткової частини підприємства провели аналіз операційних витрат, застосовуючи систему коефіцієнтів та показників діяльності. Однією складовою, наукової роботи, була оцінка фінансових результатів компанії, їх структура та динаміка за певний період. Провівши аналіз даних фінансової звітності помітили, яку невелику частку займає чистий прибуток компанії по відношенню до отриманого валового прибутку, після покриття постійних та змінних витрат, сплати податків та інших обов'язкових зобов'язань. У процесі спостереження ми торкнулися питання аналізу фінансового стану підприємства, розрахували показники ліквідності, фінансової стійкості та ділової активності, і зазначили, що АТ «Київський вітамінний завод» є фінансово гнучким підприємством, яке має нормальний стан платоспроможності та достатню кількість власних ресурсів, щоб фінансувати оборотні та необоротні активи. Слід наголосити на тому, що компанія здійснює ефективне управління основними засобами, на це вказує щорічне збільшення показника фондовіддачі, така тенденція спостерігається за рахунок правильно підібраної структури ОЗ.

Отже, за рахунок проведеного аналізу грошових потоків та загальної оцінки фінансового стану досліджуваного підприємства, виокремили негативні і позитивні тенденції у процесі діяльності, а також запропонували низку заходів для оптимізації процесу управління компанією та налагодження фінансової складової суб'єкта господарювання.

3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Планування та прогнозування грошових потоків підприємства

Планування є головним завданням фінансового менеджменту на підприємстві, що дасть змогу раціонально управляти фінансовими активами господарюючого суб'єкта. Розробка системи планів і використання планових показників є базисом в управлінні грошовими потоками підприємства, що гарантує ефективне формування грошових потоків усіх видів діяльності, досягнення поставлених цілей розвитку, та отримання кінцевого результату, прибутку.

Головною ділянкою фінансової діяльності прийнято вважати розробку планів грошових потоків підприємства. Мета планування полягає у збережені фінансової рівноваги підприємства, за рахунок ефективного використання наявних грошових ресурсів. Науковці виокремлюють наступні задачі процесу планування:

– розподіл грошових коштів між операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю;

– доцільне використання грошових ресурсів;

– підтримка балансу між платежами задля уникнення надмірних коливань потоків грошових коштів;

– ведення моніторингу за формуванням і використанням платіжних засобів підприємства [61].

На підприємстві до об'єктів планування відносять: грошові надходження і витрати, взаємовідносини з бюджетом та позабюджетними фондами, прибуток компанії, капіталовкладення, інвестиційні грошові ресурси, запозичені кошти банків, тощо.

Планування грошових потоків потребує додаткової уваги власників бізнесу, через тісний зв'язок з багатьма аспектами діяльності підприємства. Процес планування грошових потоків базується на чотирьох основних принципах, які виділяють вітчизняні науковці:

- аргументація необхідної кількості грошових коштів в обігу для забезпечення ліквідності підприємства;
- збереження гнучкості у процесі планування грошових потоків;
- аналіз раціонального використання грошових ресурсів;
- здоровий спосіб планування грошових потоків та встановлення адекватних інтервалів [62, с. 106-107].

Планування грошових потоків на підприємстві зазвичай здійснюється у декілька етапів. В розрізі даного процесу науковці зазначають три базові етапи планування (рис. 3.1).

Рисунок 3.1 – Базові етапи планування грошових потоків підприємства

Джерело: складено автором на основі [63, с. 24]

Важливим осередком фінансового планування є розробка планів грошових потоків, які виконують низку функцій на підприємстві (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Функції планування грошових потоків підприємства

Загальні	Спеціальні
Затвердження політики планування грошових потоків (ГП) – визначення актуальних цілей підприємства, його виробничого потенціалу, аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, за допомогою чого формується система показників планування ГП;	Планування ГП операційної діяльності – розробка руху грошових коштів, що виникає під час основної діяльності підприємства (доходи, витрати, обов'язкові податки і платежі, тощо);
Визначення інформаційної бази планування ГП – функція націлена на збір необхідної інформації, що стосується планування ГП (джерела залучення можуть бути внутрішніми та зовнішніми);	Планування ГП інвестиційної діяльності – визначення руху грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності;
Будування системи планів та бюджетів – ця функція допомагає розробити планові документи, що зазначають рух грошових ресурсів, а також визначає фактори, які впливають на потенціал компанії;	Планування ГП фінансової діяльності – проектувати руху грошових коштів у процесі фінансової діяльності;
Формування управлінських рішень з планування ГП та контроль за їх виконанням – здійснення моніторингу за всіма етапами процесу планування ГП, застосування правок і коригувань у разі потреби.	Збалансування потоків грошових коштів та їх раціональне використання – збереження балансу між вхідними та вихідними грошовими потоками, контроль за їх обсягом, та здійснення оцінки фінансового стану підприємства і його розвитку в майбутньому.

Джерело: складено автором на основі [62, с. 107]

Для ефективного управління рухом грошових коштів, господарюючому суб'єкту необхідно дотримуватися ряду методів. У науковій літературі до основних методів планування грошових потоків відносять:

– нормативний метод (базою методу є застосування фінансових норм та економічних нормативів, з метою розрахунку необхідної кількості фінансових ресурсів та виявлення джерел їх формування (ставки податкові, норми відрахувань, тарифи, тощо));

– розрахунково-аналітичний метод (сутність методу полягає у коригуванні фінансових базових показників на зміни, які можуть відбутись у плановому періоді. Даний метод допомагає проаналізувати вплив різноманітних факторів (коливання обсягів виробництва, інфляція, зміна кредитування та ін.) на визначені показники діяльності);

– метод оптимізації фінансових рішень (на підприємстві застосовується з метою обґрунтування планових витрат, визначення фінансових можливостей суб’єкта господарювання та прогнозування обсягів і розміщення власного капіталу компанії. Цей метод передбачає декілька варіантів розрахунку, з яких, на практиці, застосовується найкращий);

– метод фінансового моделювання (даний метод дає змогу кількісно оцінити зв’язки між окремими фінансовими показниками, а також аналізувати вплив факторів на них. Отриманні взаємозв’язки між показниками підприємства являють собою фінансово-математичну модель, що є наближеною до математичного пояснення економічних процесів у реальному житті) [61; 64].

Сучасні підприємства, зазвичай, окрім операційної (основної) діяльності, здійснюють також інвестиційну та фінансову діяльність, які відіграють важливу роль для майбутнього розвитку господарюючого суб’єкта. Такі діяльності повинні включатися до фінансового плану підприємства та в повному обсязі відображатись у звіті про фінансові результати (Форма № 2). Пропонуємо більш детально розглянути прогнозування грошових надходжень підприємства за видами господарської діяльності, які схематично представлені на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 – Прогнозування грошових надходжень за видами діяльності

Джерело: складено автором на основі [63, с. 25-26]

Прогнозування грошових потоків є складним та важливим процесом, необхідним не лише для забезпечення функціонування підприємства, але і при прийняті рішень зовнішніми суб'єктами фінансового ринку (кредиторами та інвесторами). Тому, окрім грошових надходжень, управлінцям варто прогнозувати витрати підприємства, окремо за кожним видом господарської діяльності (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 – Прогнозування грошових витрат за видами господарської діяльності

Вид господарської діяльності	Прогнозовані витрати
Операційна	витрати на оплату праці персоналу; витрати на розрахунки з постачальниками та перевізниками; витрати на сплату податків та зборів; інші витрати, пов'язані з операційною діяльністю;
Інвестиційна	витрати, пов'язані з придбанням необоротних активів; витрати віднесені на купівлю фінансових активів; витрати, у вигляді позик іншим суб'єктам господарювання; інші витрати інвестиційної діяльності;
Фінансова	витрати на виплату дивідендів, інших фінансових зобов'язань; витрати, пов'язані з погашенням позик; витрати на викуп акцій власної емісії; інші витрати, понесені у зв'язку з фінансовою діяльністю.

Джерело: складено автором на основі [63, с. 25-26; 65]

Проведення аналізу грошових потоків допомагає дослідити результати діяльності в минулому та зробити прогнозування потреб підприємства в грошових ресурсах, а також оцінити ефективність планування руху грошових коштів. Таким чином, прогнозування грошових потоків підприємства за всіма видами діяльності, має передбачати не лише аналіз основних показників, а і застосовувати вищезазначені методи планування руху грошових коштів за кожним видом виробничо-господарської діяльності.

Пропонуємо побудувати табл. 3.3, у якій розглянемо прогнозовані дані грошових надходжень за всіма видами діяльності АТ «Київський вітамінний завод», за допомогою використання функції «ПРЕДСКАЗ» в Excel, яка дозволить з деяким ступенем точності передбачити майбутні значення на основі оприлюднених даних фінансової звітності.

Таблиця 3.3 – Прогнозовані дані грошових надходжень АТ «Київський вітамінний завод» (у тис. грн.)

Роки	Грошові надходження від операційної діяльності	Грошові надходження від інвестиційної діяльності	Грошові надходження від фінансової діяльності
2020	2698460	1357	303000
2021	3291430	1741	125000
2022	3507190	5843	169000
2023	3974423,33	7466,33	65000,00
2024	4274007,78	10742,11	59666,67
2025	4685358,15	12916,26	-11444,44
2026	5022197,90	15824,83	-38703,70
2027	5408711,40	18243,78	-95197,53

Джерело: складено автором на основі [52–54; 66, с. 50-52]

Розробивши прогнозовані дані грошових надходжень підприємства, спостерігаємо ймовірне збільшення грошових коштів від операційної та інвестиційної діяльності, та зменшення надходжень від фінансової діяльності (рис. 3.3, 3.4, 3.5).

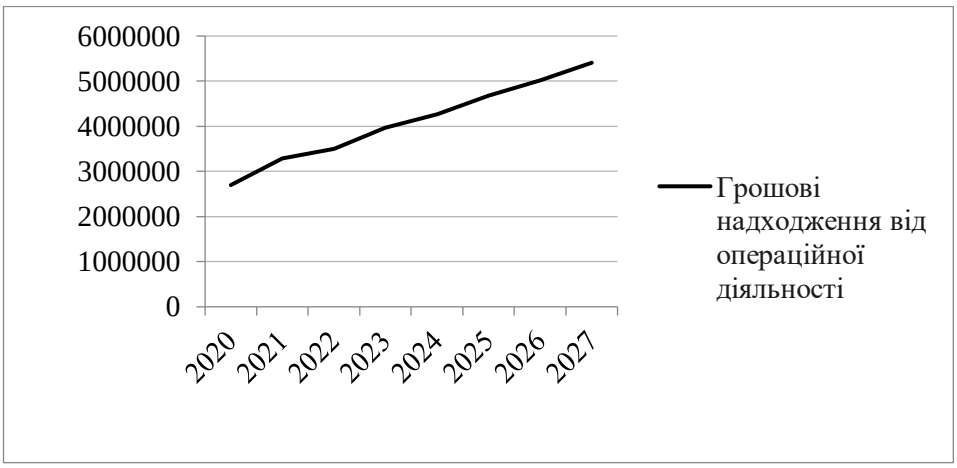

Рисунок 3.3 – Динаміка грошових надходжень від операційної діяльності АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

В свою чергу, операційна діяльність у 2023 році, порівняно з 2022 роком, може збільшитись на 13,32%, у 2024 році, порівняно з попереднім на 7,54%, у 2025 році на 9,62%, у 2026 році на 7,19%, а у 2027 році на 7,70%.

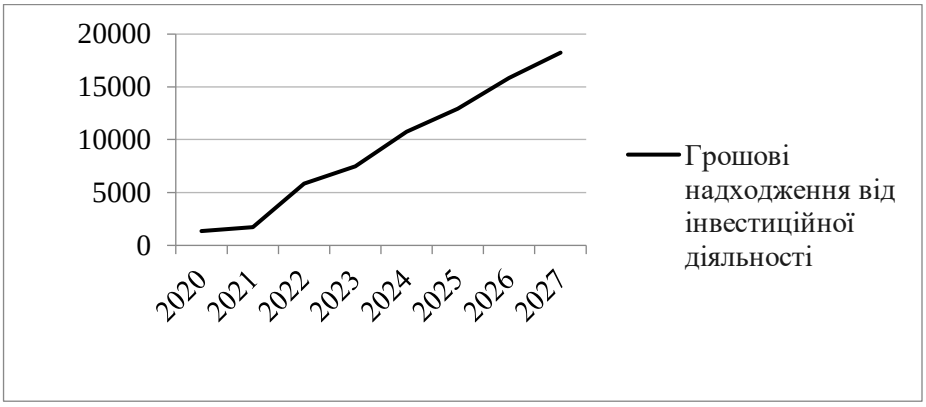

Рисунок 3.4 – Динаміка грошових надходжень від інвестиційної діяльності АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Аналогічну тенденцію збільшення спостерігаємо за прогнозованими значеннями грошових надходжень від інвестиційної діяльності (рис. 3.4), які у 2023 році зросли на 27,78%, у 2024 році на 43,87%, у 2025 році на 20,24%, у 2026 році на 22,52%, та у 2027 році на 15,29%, ніж за попередні періоди.

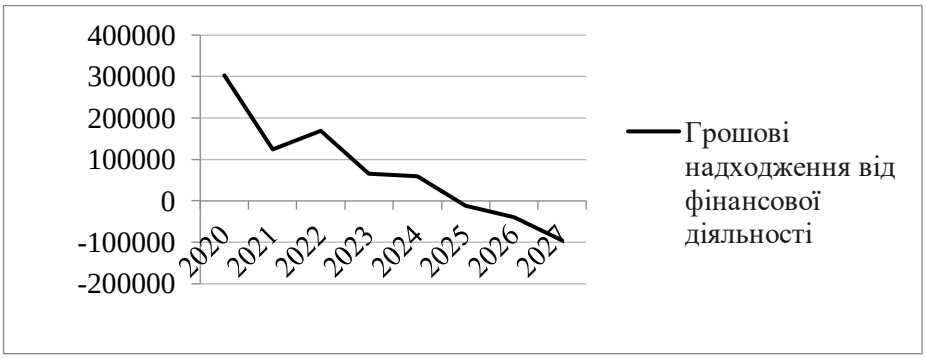

Рисунок 3.5 – Динаміка грошових надходжень від фінансової діяльності АТ «Київський вітамінний завод»

Джерело: складено автором на основі [52–54]

Аналізуючи динаміку грошових надходжень від фінансової діяльності (рис. 3.5), бачимо поступове зменшення показників (2020-2024 роки), яке в майбутньому може призвести до тенденції від’ємних значень (2025-2027 роки). На основі даних дослідження, можемо прогнозувати подальшу збитковість підприємства за фінансовою діяльністю.

Варто наголосити, що на тенденцію зростання або зниження грошових надходжень підприємства, можуть впливати як внутрішні фактори, які безпосередньо стосуються процесу виробництва (обсяги випуску продукції, якість, оновлення асортименту, використання основних засобів та ресурсів підприємства), так і зовнішні, до яких можна віднести економічні (характер економічних процесів в країні, налагодження системи оподаткування, кон'юнктура ринку, рівень інфляції, стан кредитування підприємств, масштаби ринків збуту), політичні (політична стабільність в країні, налагодження зовнішньополітичних зв'язків, програми розвитку держави), соціально-демографічні (зниження кількості працездатного населення, довготривале введення карантинних заходів, міграційні тенденції, забезпечення соціальних потреб населення), тощо.

Доволі часто, при плануванні та прогнозуванні грошових потоків, управлінці акцентують увагу лише на операційній діяльності підприємства, хоча таке планування не зможе враховувати додаткових можливостей (або загроз), що потребують систематичного аналізу у критичні та кризові періоди на підприємстві.

Отже, планування та прогнозування грошових потоків підприємства є істотним та вкрай необхідним процесом, особливо в умовах економічно нестабільної ситуації в країні.

3.2 Шляхи підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства

Підприємства, що працюють в ринкових умовах, відносять до основних засад безперервний рух грошових коштів, що забезпечує ефективну діяльність підприємства та сплату зобов'язань. Підвищення ефективності процесу управління грошовими потоками, що забезпечує фінансову рівновагу діяльності підприємства, знижує ризики неплатоспроможності, та запобігає отриманню бажаного кінцевого результату − прибутку, є сучасним завданням

господарюючих суб'єктів. На сьогоднішній день система управління грошовими потоками є необхідною для аналізу капіталу підприємства, дослідження витрат і раціонального поділу грошових ресурсів на їх покриття, та розробки планів стратегічного управління розвитком компанії.

Визначення факторів, що мають вплив на формування грошових потоків та їх обсяги, є передумовою оптимізації процесу управління потоками грошових коштів. Звернемо увагу на табл. 3.4, де визначено перелік окремо внутрішніх та зовнішніх причин недостатності грошових ресурсів підприємства, господарюючого в кризових умовах воєнного часу.

Таблиця 3.4 – Причини виникнення дефіциту грошових коштів на підприємстві

Внутрішні причини	Зовнішні причини
недостатність джерел фінансування; падіння зацікавленості інвесторів; зниження якості продукції; зменшення потенційних споживачів; зниження обсягу реалізованої продукції; відсутність систематичного контролю та моніторингу; нераціональне фінансове планування; втрата кваліфікованого персоналу; невдало підібраний фінансовий менеджмент на підприємстві.	введення воєнного стану в країні; поширення проблем з експортом продукції; недосконала база податкової політики в країні; жорсткі умови кредитування; різкі зміни валютного курсу; нестабільна законодавча база, у якій відбуваються постійні зміни; збільшення випадків неплатоспроможності учасників фінансового ринку; вплив інфляційних процесів.

Джерело: складено автором на основі [67, с. 170-171]

Актуальними проблемами, з приводу управління грошовими потоками, на досліджуваному підприємстві, на наш погляд є наступні:

− зниження зовнішньоторговельної діяльності (пояснюється ускладненням умов експортної торгівлі, через спалахи пандемії, починаючи з 2020 року, та ведення воєнного стану в Україні з 2022 року);

− нестабільність збуту продукції (воєнні конфлікти несуть за собою значні зміни ринку збуту: по-перше, ускладнюють прогноз попиту на виготовлену продукцію; по-друге, збільшують ціни на товари та надані послуги; по-третє впливають на коливання валютних курсів);

– зменшення обсягів продажів (перебування економіки України в кризовому стані, призводить до зниження споживчого попиту, і відповідно до цього можемо спостерігати зменшення обсягів продажів досліджуваного підприємства);

– нестабільність платежів (наявність затримок у розрахунках з партнерами та клієнтами, які впливають на грошові потоки підприємства);

– зниження інвестиційних вкладень (введення воєнних дій на території України призводить до зниження зацікавленості інвесторів фінансувати грошові кошти на розвиток вітчизняного підприємства);

– збільшення загальних витрат підприємства (у сучасних умовах ця проблема пов'язана з постійним збільшенням витрат на сировину, матеріали, інші ресурси, а також із захистом активів та визначенням витрат, які в майбутньому виступатимуть капітальними інвестиціями).

Окрім, зазначених проблем, підприємство може спіткати певні ризики, серед яких: ймовірна загроза інфраструктури, бо через нестабільну ситуацію в країні можливі руйнування об'єктів, що спричиняють значних втрат та тягнуть за собою затримку у виробництві; вагомим ризиком для підприємства є втрата прибутковості, яка призведе до припинення його діяльності; ще одним ризиком для суб'єктів господарювання, в реаліях нашого часу, є довготривале відключення енергопостачання, яке має прямий вплив на процес виробництва та призведе до збільшення витрат на його усунення.

Українські підприємства зможуть ефективно управляти грошовими потоками за умови збереження балансу між обсягами додатного і від'ємного грошового потоку, так як і надлишок, і дефіцит грошових коштів матиме негативний вплив на результати діяльності підприємства. Дефіцит грошових ресурсів призводить до зниження ліквідності та рівня платоспроможності господарюючого суб'єкта, а надлишок грошових коштів уповільнює оборотність капіталу, обезцінює вартість тимчасово вільних коштів, та приводе до втрачання частини доходу компанії у зв'язку з простоєм фінансових ресурсів. Сучасні підприємства, у короткостроковий період, можуть досягти збалансованості

дефіцитного грошового потоку лише при розробці заходів, що прискорять залучення грошових коштів: введення часткової або повної передоплати за вироблену продукцію, скорочення строків надання товарного кредиту та запровадження нових форм реінвестування дебіторської заборгованості підприємства [68, с. 193].

Вищезазначені заходи підвищують загальний рівень платоспроможності підприємства у короткострокові періоди, і в свою чергу можуть призвести до дефіцитності грошових надходжень у майбутньому. На сьогоднішній день, підприємства мають паралельно розробляти заходи для підтримки балансу грошових надходжень у довгостроковому періоді. Заходами зі збільшення руху грошових коштів, можуть бути такі:

- оренда (лізинг) основних або не використаних засобів;
- отримання довгострокових кредитів;
- залучення інвесторів, які вкладатимуть матеріальні цінності в об’єкти інвестування;
- додаткове розміщення акцій, що пов'язано із збільшенням статутного капіталу, завдяки залученню додаткових коштів.

З метою оптимізації процесу управління грошовими потоками на підприємстві, та для збільшення і накопичення грошових надходжень, пропонуємо розглянути наступні заходи:

- раціональне використання основних засобів підприємства (пошук устаткування і майна, яке не використовується у виробничій діяльності; оцінка можливостей і переваг даного майна; продаж або оренда (лізинг) майна, що не використовується);
- виявлення нових можливих джерел фінансування, з мінімізацією ризиків для підприємства;
- пришвидшення обігу грошових коштів на підприємстві, за рахунок стягнення дебіторської заборгованості;

– здійснення контролю за виплатами кредиторам, розподіл заборгованостей за ступенем важливості для підприємства, та розробка чітких схем платежів;

– раціональне управління оборотними активами товариства, за умови ефективного управління запасами та збереження достатнього рівня ліквідності підприємства;

– здійснення постійного прогнозування та стратегічного планування на підприємстві (врахування економічних, політичних, військових подій, які будуть впливати на грошові потоки суб'єкта господарювання, а також визначення послідовних дій у разі загрози ліквідності товариства);

– аналіз плану вкладень підприємства, оцінка капітальних інвестицій, припинення фінансування у неефективні інвестиційні проекти;

– зосередження уваги на безпеці життєдіяльності персоналу, зменшення ризиків, викликаних воєнним становищем в країні (огляд існуючих страхових полісів, контроль за збереженням персональних даних та запровадження програм пов'язаних з кібербезпекою на підприємстві);

– проведення аналізу асортименту продукції, її оновлення, якості, пошук нових точок збуту, для збільшення обсягу реалізації підприємства;

– запровадження маркетингових заходів, що дозволить ефективно передавати інформацію в маси, стосовно виробленої продукції та самого підприємства;

– здійснення моніторингу грошових потоків підприємства, з метою раптового реагування на їх динаміку та будь-які зміни у діяльності суб'єкта господарювання.

Ефективне управління грошовими потоками призведе не тільки до фінансової стійкості підприємства, але і до здатності розвиватися у майбутньому та досягати фінансового успіху. Подальші дослідження, науковців та управлінців, повинні зосередитися на розробці концептуальних положень системи управління грошовими потоками підприємства і побудувати їх організаційно-економічний механізм в умовах сьогодення.

3.3 Оцінка ефективності застосування системи моніторингу при управлінні грошовими потоками на підприємстві

Фінансовий потенціал українських підприємств залежить від комплексу внутрішніх та зовнішніх факторів, які можуть позитивно (або негативно) впливати на стан господарюючого суб'єкта. Відповідно до цього, сучасні підприємці запроваджують системи моніторингу, з метою відстеження факторів впливу, оцінки їх можливих наслідків та адаптації до економічних змін в умовах господарювання. Організація моніторингу грошових потоків на підприємстві є доволі актуальним процесом, що дозволяє спеціалістам компанії зрозуміти основні цілі управління грошовими ресурсами, раціонально розподіляти обов'язки між фахівцями, стосовно процесу моніторингу грошових потоків та отримувати структуровану інформацію щодо результатів спостереження.

Процес моніторингу грошових потоків включає в себе використання сукупності трудових, фінансових, матеріальних та інформаційних ресурсів підприємства. В економічній практиці застосовують поетапний процес моніторингу за потоками грошових коштів, наведений у табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Етапи організації моніторингу управління грошовими потоками

Етапи	Комплекс робіт
1	2
Перший етап	Процес моніторингу на підприємстві розпочинається із структуризації на окремі операції і процедури, які фіксуються за відповідними виконавцями.
Другий етап	Відбувається розподіл функціональних обов'язків за відповідними операціями моніторингу. У ході роботи описується модель підприємства, організаційні структури суб'єкта адаптуються для виконання завдань моніторингу та визначаються інформаційні зв'язки між процедурами моніторингу.
Третій етап	На даному етапі розробляється та затверджується регламент моніторингу управління грошовими потоками, а саме: проводиться аналіз вхідної та вихідної інформації, визначаються напрямки регулювання діяльності та формується оцінка результативності моніторингу фінансового потоку підприємства. Чітко визначений регламент моніторингу дає змогу контролювати усі операції процесу управління грошовими потоками.

Продовження таблиці 3.5

1	2
Четвертий етап	Базується на складанні графіку документообігу, він передбачає: встановлення порядку вхідних та вихідних документів, визначення маршруту кожного документу і проведення аналізу організації документообігу на підприємстві.
П’ятий етап	Запровадження автоматизації процесу моніторингу управління грошовими потоками. Ціллю даного етапу є отримання оперативної інформації від кожного структурного підрозділу компанії, з метою прийняття раціональних рішень, у разі настання непередбачених ситуацій.

Джерело: складено автором на основі [69, с. 135-137]

Наведений порядок робіт у табл. 3.5 дозволяє вдосконалювати процес моніторингу управління грошовими потоками, розділити між фахівцями завдання, повноваження та обов’язки відповідно до процесу та упорядкувати наявну інформацію стосовно управління фінансовими потоками суб’єкта господарювання.

Сучасні системи моніторингу грошових потоків виступають налагодженим механізмом, що контролює усі показники та індикатори фінансового потенціалу компанії. Моніторинг грошових потоків господарюючого суб’єкта, дає змогу проаналізувати фактичні та планові показники діяльності, визначити ряд і розмір відхилень та виявити чинники цих відхилень. Серед базових показників моніторингу фінансового потенціалу підприємства, виокремлюють:

– забезпеченість грошовими ресурсами (розрахунок коефіцієнту поточної платоспроможності та коефіцієнту кредитоспроможності);

– збалансованість активів і пасивів (визначення збалансованості між доходами і витратами підприємства, а також дослідження збалансованості грошових потоків);

– індикатори ліквідності (коефіцієнти абсолютної та поточної ліквідності);

– визначення показників ділової активності (оборотність капіталу і динаміка чистого прибутку);

– оцінка фінансової стійкості суб’єкта господарювання (розрахунок коефіцієнту автономії та коефіцієнту забезпеченості необоротних активів) [70, с. 29-30].

Зауважимо, що перелік наведених показників та індикаторів може змінюватись залежно від специфіки діяльності, умов господарювання та економічного середовища в країні.

В управлінні підприємством, система моніторингу об’єднує фінансовий облік, аналіз та контроль, з метою отримання інформації, необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень. Вітчизняні науковці виокремлюють шість основних засад створення системи моніторингу в управлінні грошовими потоками підприємства (рис. 3.6).

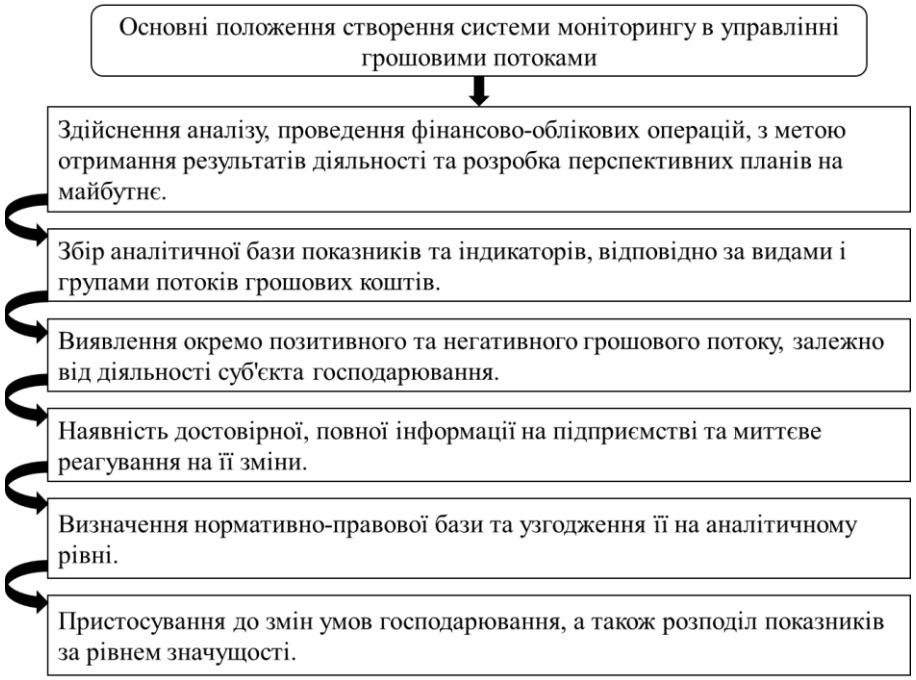

Рисунок 3.6 – Основні положення створення системи моніторингу в управлінні грошовими потоками

Джерело: складено автором на основі [71, с. 124-126]

Система моніторингу в процесі управління потоками грошових коштів, в першу чергу, запроваджує аналіз їх руху, з метою отримання інформації, щодо величини грошових потоків та їх складових, а також визначення напрямків руху

основних потоків діяльності для прийняття управлінських рішень та їх оптимізації.

Отже, на сьогоднішній день, роль моніторингу управління грошовими потоками є важливою складовою, оскільки здійснюється оцінка можливих ризиків (фінансових, організаційних, ділових) діяльності, та формуються відповідні заходи для мінімізації наслідків, спричинених наведеними ризиками, що сприяє збереженню фінансової стабільності, економічної стійкості, а також зростанню загального рівня інвестиційної привабливості підприємства. Таким чином, налагоджена система фінансового моніторингу на підприємстві дає змогу ефективно управляти потоками грошових коштів, виконувати усі необхідні операції пов’язані з господарською діяльністю та знаходити сприятливі методи фінансування компанії.

Висновки до розділу 3

Підводячи підсумки, варто зазначити, що від правильно організованої системи управління грошовими потоками буде залежить ефективність роботи компанії та її результати діяльності.

Саме тому у роботі було визначено базові етапи планування грошових потоків, перелічено функції і методи процесу планування та схематично зображено прогнозування грошових надходжень і витрат підприємства. Новизна робити полягає у застосуванні функції Excel, за допомогою якої були розраховані майбутні значення грошових находжень за всіма видами діяльності АТ «Київський вітамінний завод» до 2027 року включно, на основі оприлюднених даних фінансової звітності. Розробивши прогнозні дані грошових надходжень товариства, графічно зобразили ймовірність збільшення грошових коштів від операційної та інвестиційної діяльності, а також відобразили зменшення надходжень від фінансової діяльності (припустили зменшення показника за 2020-2024 роки, що може призвести до появи від’ємних значень у період з 2025 року по 2027 рік).

У третьому розділі нами було визначено фактори впливу на формування грошових потоків, розглянуто причини недостатності грошових ресурсів компанії, проаналізовано актуальні проблеми, з приводу управління грошовими потоками. Окрім цього, запропоновано заходи оптимізації процесу управління потоками грошових коштів, які допоможуть збільшити та накопичити фінансові надходження у майбутньому, серед яких: залучення додаткових джерел фінансування діяльності; надання в оренду (лізинг) невикористаного майна підприємства; стягнення дебіторської заборгованості та своєчасне погашення платежів компанії; оцінка ефективності капітальних інвестицій підприємства; пошук нових точок збуту продукції та укладення договірних відносин з контрагентами; запровадження системи моніторингу при управлінні грошовими потоками підприємства.

Окремий блок, третього розділу, був присвячений системі моніторингу при управлінні грошовими потоками. При досліджені були визначені етапи організації моніторингу грошових потоків, перелічені основні показники моніторингу фінансового потенціалу підприємства, та обґрунтовані положення створення системи моніторингу в управлінні грошовими потоками суб’єкта господарювання. Визначили важливість здійснення фінансового моніторингу, оскільки він дозволяє проводити оцінку потенційних ризиків та впроваджувати відповідні заходи по мінімізації цих ризиків, зберігаючи фінансову стабільність підприємства та посилюючи інвестиційну привабливість.

Вміння правильно управляти потоками грошових коштів, дає можливість управлінцям здійснювати необхідні операції, притаманні господарській діяльності, та залучати дієві джерела фінансування. Отже, робимо висновки, що раціональне управління грошовими потоками має велике значення, бо від його рівня залежить фінансова стійкість підприємства, здатність до майбутнього розвитку та досягнення економічних звершень.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі магістра наведене теоретичне узагальнення, та вирішення завдання, яке полягає у розвитку теоретико-методичних і організаційних положень та розробці практичних рекомендацій щодо оптимізації грошових потоків підприємства. Загальні висновки, одержані в результаті дослідження, зводяться до наступного.

Встановлено, що під грошовими потоками підприємства розуміють сукупність надходжень і витрат, які формуються товариством у процесі виробничо-господарської діяльності. Розглянуто сутність поняття «грошові надходження», досліджено їх структуру та визначено внутрішні і зовнішні джерела формування грошових ресурсів. У роботі звернено увагу на значущість процесу управління витратами підприємства, висвітлено класифікаційний поділ витрат за усіма видами діяльності, а також визначено організаційно-правову базу видаткової частини господарюючого суб'єкта.

Виявлено, що управління грошовими потоками компанії є важливим та складним процесом, якому притаманні наступні принципи: збалансованість, достовірність інформації, забезпечення ліквідності та ефективного використання коштів. У розрізі даної теми було розглянуто ряд функцій грошових потоків підприємства, серед яких: облік, планування, аналіз, організація, контроль, стимулювання, регулювання, прогнозування і моніторинг.

У теоретичній частині висвітлено класифікацію грошових потоків підприємства та їх характерні ознаки, досліджено фактори впливу на потоки грошових коштів суб'єкта господарювання. На основі дослідження, визначено та охарактеризовано етапи проведення експрес-аналізу та комплексного аналізу грошових потоків. Теоретичну базу роботи було доповнено методами аналізу грошових потоків підприємства: статистичним, багатофакторним, балансовим, методом розробки сценаріїв, тощо. Окремий блок роботи було присвячено аналізу фінансового стану підприємства, визначенню структури балансу, застосуванню системи показників ліквідності і платоспроможності

підприємства, відбору показників оцінки грошових потоків та визначенню фінансової стійкості суб'єкта господарювання.

Практична частина роботи була зосереджена на проведенні дослідження грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод». Першочергово, ознайомились з організаційно-економічною характеристикою господарюючого суб'єкта, та визначили, що на сьогоднішній день, дана фармацевтична компанія є сучасною на вітчизняному ринку, з чітко сформованими позиціями, висококваліфікованими кадрами, достатньо великим асортиментом продукції та налагодженою співпрацею зі своїми внутрішніми та зовнішніми партнерами. Аналізуючи динаміку обсягів виробництва та реалізації основних видів продукції (у грошовій формі), встановлено, що вони збільшились у 2021 році, порівняно з аналогічним періодом, в свою чергу це призвело до збільшення показника чистого прибутку. У 2022 році виявлено зменшення результатів діяльності досліджуваної компанії, через економічно нестабільну ситуацію в країні, викликану повномасштабним вторгненням Росії на територію України.

У роботі наведено рух коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, дослідження яких формує наступні висновки:

- у 2021 році відбулось зменшення чистого руху грошових коштів у результаті операційної діяльності на 73333 тис. грн., або на 48,63%, а у 2022 році відбулось різке зростання показника на 74824 тис. грн., або на 96,59%;
- за результатами інвестиційної діяльності витрачення підприємства перевищують грошові надходження;
- за результатами фінансової діяльності товариства спостерігаємо поступове зменшення від'ємного показника.

Проведено аналіз елементів додатного та від'ємного грошового потоку, і визначено, що додатний грошовий потік (усіх видів діяльності) мав тенденцію щорічного збільшення, однак дослідження від'ємного грошового потоку показало, що у 2020 році витрачення підприємства перевищують надходження на 103993 тис. грн., або на 3,35%, у 2021 та 2022 роках показники надходження

є також меншими за показники витрачання грошових коштів, у 2021 році на 131828 тис. грн., або на 3,71%, у 2022 році на 120384 тис. грн., або на 3,17%.

Досліджено динаміку операційних витрат АТ «Київський вітамінний завод» та визначено їх структуру. Встановлено, що на протязі аналізованих років відбулось збільшення матеріальних витрат, представлено систематичне збільшення витрат компанії на оплату праці. Аналогічна тенденція щорічного збільшення відбулась з витратами на відрахування соціальних заходів підприємства. Амортизаційні витрати товариства стрімко зросли у 2021 році на 68,83%, а вже у 2022 році спостерігався спад показника на 7,57%. Інші операційні витрати мали тенденцію зменшення, у 2021 році на 6,62%, у 2022 році на 18,73%. Що стосується загальних операційних витрат підприємства, то спостерігаємо збільшення у 2021 році на 23,29%, а у 2022 році навпаки відбулось зменшення на 0,50%. Для загальної оцінки видаткової частини підприємства проведено аналіз операційних витрат, застосовуючи систему коефіцієнтів та показників діяльності.

У практичній частині було проведено оцінку фінансових результатів компанії, їх структури та динаміки, і визначено, що чистий дохід від реалізації продукції щорічно збільшувався, проте, показник собівартості виробленої продукції на протязі досліджуваного періоду мав певні зміни, у 2021 році виявили збільшення на 25,60%, а вже у 2022 році відбулось зменшення на 0,89%. Поступове збільшення спостерігали за даними валового прибутку компанії, який зріс у 2021 році на 11%, та у 2022 році на 4,57%. Чистий прибуток компанії мав зменшення у 2021 році на 19,31%, а у 2022 році відбулось збільшення показника на 30,49%, що обумовлено зростанням попиту на ліки та медичні засоби, які увійшли до пріоритетного переліку медикаментів першої необхідності, у реаліях нашого життя.

За результатами оцінки якості фінансового стану виявлено, шо фармацевтична компанія є фінансово стійкою, оскільки здатна формувати свої запаси, використовуючи постійні джерела фінансування. АТ «Київський вітамінний завод» має невелику залежність від позикових коштів, а більше 80%

активів підприємство фінансує за рахунок власних ресурсів. Розрахований коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) фармацевтичного товариства також знаходиться в межах нормативного значення – це свідчить про нормальний стан платоспроможності, оскільки оборотних ресурсів достатньо для покриття власних зобов'язань. Наступним етапом аналізу фінансового стану господарюючого суб'єкта було проведення оцінки показників ділової активності, які вказують на те, що управління основними засобами компанії є ефективне, оскільки бачимо щорічне збільшення показника фондовіддачі. Основною причиною такої тенденції є правильно підібрана структура основних засобів – підприємство має достатню кількість ОЗ для процесу виробництва (позбавившись від зайвих).

У третьому розділі нами було досліджено процес планування та прогнозування грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод». Використано розрахунково-аналітичний метод при застосуванні функції «ПРЕДСКАЗ» в Excel, за допомогою чого спрогнозували динаміку грошових надходжень від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності на майбутні п'ять років. Провели аналіз прогнозованих даних грошових надходжень підприємства та спостерігали:

– ймовірність щорічного збільшення грошових коштів від операційної діяльності (до 5408711,40 млн. грн. у 2027 році);

– ймовірність щорічного збільшення грошових коштів від інвестиційної діяльності (до 18243,78 тис. грн. у 2027 році);

– поступове зменшення грошових коштів від фінансової діяльності (2020-2022 роки), що ймовірно призведе до тенденції від'ємних значень показника з 2025 року по 2027 рік.

Надано рекомендації, щодо оптимізації процесу управління грошовими потоками, які допоможуть зберегти баланс між додатними та від'ємними потоками грошових коштів, серед яких: пришвидшення обігу грошових коштів на підприємстві, за рахунок стягнення дебіторської заборгованості; виявлення нових можливих джерел фінансування, з мінімізацією ризиків для підприємства;

здійснення контролю за виплатами кредиторам, розподіл заборгованостей за ступенем важливості для підприємства, та розробка чітких схем платежів; здійснення постійного прогнозування та стратегічного планування на підприємстві; аналіз плану вкладень підприємства, оцінка капітальних інвестицій; проведення аналізу асортименту продукції, її оновлення, якості, пошук нових точок збуту, для збільшення обсягу реалізації підприємства; здійснення моніторингу грошових потоків підприємства, з метою раптового реагування на їх динаміку та будь-які зміни у діяльності суб'єкта господарювання.

Зосередили увагу на досліджені процесу моніторингу управління грошовими потоками підприємства. Визначили етапи організації моніторингу грошових потоків, навели перелік базових показників моніторингу фінансового потенціалу підприємства, а також ознайомились з положеннями створення системи моніторингу в управлінні грошовими потоками господарюючого суб'єкта. Наголосили на необхідності застосування фінансового моніторингу, оскільки він дає змогу правильно оцінити ризики, пов'язані з кожним видом діяльності, та знайти шляхи зменшення відповідних ризиків, що є запорукою ефективного управління грошовими потоками підприємства у подальшій перспективі.

Практичне використання запропонованих рекомендацій дозволить раціонально вкладати фінансові ресурси; ефективно планувати рух грошових коштів; виходити підприємству на нові ринки збуту та укладати контракти з постачальниками; скоординувати дії підрозділів при прийнятті рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Mahmoud. I. Noor, Abdulnaser Nour, Shkairi Musa, Saleh Zorqan. The Role of Cash Flow in Explaining the Change in Company Liquidity. *Journal of Advanced Social Research.* 2012. Vol. 2, No. 4. P. 231-243.

2. Єрешко Ю.О., Харченко О.С. Основні сутнісні характеристики грошового потоку підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5834 (дата звернення: 25.03.2024).

3. Jaehong Lee, Eunsoo Kim. Foreign Monitoring and Predictability of Future Cash Flow. *Sustainability*. 2019. 11 (18). URL: https://www.mdpi.com/2071-1050/11/18/4832 (Last accessed: 26.03.2024). DOI:10.3390/su11184832.

4. Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.

5. Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.

6. Юдіна С.В., Павленко І.В., Дробот А.С. Класифікація грошових потоків та їх вплив на фінансову стійкість підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 48. С. 257-261.

7. Тєшева Л.В., Щербань О.Д., Вакуленко О.О. Поняття грошового потоку підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 670-675.

8. Нагайчук В.В. Управління грошовими потоками підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. Вип. 1 (52). С. 245-249.

9. Мулик Т.О. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1379/1330 (дата звернення: 27.03.2024).

10. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. Дата оновлення: 03.11.2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text (дата звернення: 28.03.2024).

11. Андрющенко І.Є., Палько А.В. Управління витратами за видами діяльності підприємства. *Ефективна економіка.* 2014. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3536 (дата звернення: 28.03.2024).

12. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18. № 19-20. № 21-22. Ст. 144.

13. Чичуліна К.В., Чапча І.О. Формування оптимальної системи управління витратами підприємств (на прикладі ПрАТ «Полтавський машинобудівний завод»). *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6835 (дата звернення: 30.03.2024).

14. Спільник І.В., Загородна О.М. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. *Міжнародний науковий журнал.* 2017. Вип. 1-2. С. 67-85.

15. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.

16. Кошельок Г.В. Грошові потоки в системі управління діяльністю підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5(16). С. 50-57.

17. Зінченко О.В., Приємницька В.О. Економічна сутність та класифікація грошових кошт. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 38. С. 390-397.

18. Федишин М.П. Тактичне планування грошових потоків на підприємствах харчової промисловості : автореф. дис. … канд. екон. наук: 08.00.04 / Буковин. держ. фін.-екон. ун-т. Київ, 2014. 280 с.

19. Заремба Є.М. Грошові потоки підприємства: сутність і класифікація. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Вип. 2 (23). С. 87-92.

20. Головко Т.В. Класифікація грошових потоків підприємств торгівлі. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 2. С. 246-251.

21. Головань Р.В. Управління грошовими потоками підприємства. Н*ауково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного*

технічного університету: матеріали XLVIII Вінниця. збірник доповідей (м. Вінниця, 13-15 берез. 2019 р.). Вінниця, 2019. С. 2718-2721.

22. Кошельок Г.В. Основні фінансові фактори впливу на грошові потоки підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 19. Част. 2. С. 48-51.

23. Волошина-Сідей В.В., Кириченко А.О. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи ефективного управління грошовими потоками підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 55. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2831/2753 (дата звернення: 05.04.2024).

24. Кошельок Г.В. Фактори, які впливають на формування грошових потоків промислового підприємства. *Економіка і організація управління*. 2016. № 1 (21). С. 119-126.

25. Колісник О.П., Замогильна А.В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Modern Economics*. 2018. № 10. С. 60-65.

26. Серединська В.М., Загородна О.М. Фактори формування грошових потоків підприємства. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтер.-конф. (м. Тернопіль, 30 черв. 2017 р.). Тернопіль, 2017. С. 65-68.

27. Аналіз грошових потоків підприємства. Облік, податки та звітність. URL: https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-analiz-denezhnyx-potokov-predpriyatiya (дата звернення: 08.04.2024).

28. Чемчикаленко Р.А., Бондаренко Н.В., Кравченко О.І. Грошові потоки підприємства: особливості оцінки ефективності їх формування та використання. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 16. С. 851-854.

29. Головко Т.В. Показники оцінки ефективності та якості розроблених планів грошових потоків підприємств торгівлі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 22. Част. 1. С. 86-89.

30. Ясишена В.В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств. *Економічний простір*. 2008. № 16. С. 123–131.

31. Монтика Ю.С. Роль аналізу грошових потоків у розвитку малого та середнього бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 58. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3287/3211 (дата звернення: 08.04.2024).

32. Спільник І.В., Загородна О.М. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. *Міжнародний науковий журнал*. 2017. Вип. 1-2. С. 67-85.

33. Кошельок Г.В., Грінченко Р.В. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 2 (63). С. 231- 242.

34. Щепіна Т.Г., Тітаренко А.Д. Комплексний аналіз грошових потоків державного підприємства «Антонов». *Modern Economics*. 2021. № 26. С. 178-184.

35. Воробець Є.О., Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз грошових потоків транспортно-логістичних підприємств в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3487/3416 (дата звернення: 10.04.2024).

36. Панасюк О.В., Мазанович І.С. Удосконалення аналізу грошових потоків підприємства та їх оптимізація в процесі управління. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 6 (23). С. 128-133.

37. Hakar Abubakir bayz, Diary Jalal Ali, Hawkar Anwer Hamad. The role of the cash flow statement to provide accounting information for the financial decision-making process. *Qalaai zanistscientific journal*. 2021. Vol. 6, No. 2. P. 870-887.

38. Eshonqulov Akmal Qudratovich. Cash Flows of the Enterprise: The Essence and Methods of Their Evaluation. *International Journal on Integrated Education.* 2022. Vol. 5, No. 3. P. 96-100.

39. Жук О.С. Оцінка стану та структури активів підприємства. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2016. Вип. 3 (31). С. 16-20.

40. Петренко Н.І. Комплексна методика аналізу руху пасивів підприємства. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2014. № 1. С. 271-281.

41. Добрянська Н.А., Поліщук Т.С. Бухгалтерський баланс та його аналіз. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4367 (дата звернення: 15.04.2024).

42. Томчук О.Ф., Фабіянська В.Ю., Довгополюк Г.О. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті фінансового стану підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. Вип. 5 (05). С. 345-351.

43. Дорошенко А.П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1805 (дата звернення: 16.04.2024).

44. Чемчикаленко Р.А., Бондаренко Н.В., Кравченко О.І. Грошові потоки підприємства: особливості оцінки ефективності їх формування та використання. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 16. С. 851-854.

45. Налукова Н.І., Кулина Г.М. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства. *Міжнародний науковий журнал*. 2020. Вип. 1. С. 49-58.

46. Роганова Г.О., Ширінян Л.В. Оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємств харчової промисловості на основі дискримінантної функції. *Economics Bulletin*. 2020. № 4. С. 170-180.

47. Оцінювання ефективності, поточне і перспективне регулювання грошових потоків. Діагностика у системі управління. URL: https://pidru4niki.com/88234/menedzhment/otsinyuvannya_efektivnosti_potochne_perspektivne_regulyuvannya_groshovih_potokiv (дата звернення: 17.04.2024).

48. Гапак Н.М., Капштан С.А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2014. Вип. 1 (42). С. 191-196.

49. Кравченко М.О., Леонтовська М.А. Підходи до оцінювання фінансової стійкості інноваційно-активних підприємств. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 24. С. 93-98.

50. АТ «Київський вітамінний завод». Головна. URL: https://www.vitamin.com.ua/ua/ (дата звернення: 10.05.2024).

51. Продуктовий портфель АТ «Київський вітамінний завод». Продукція. URL: https://www.vitamin.com.ua/ua/catalog/ (дата звернення: 13.05.2024).

52. Річні звіти щодо діяльності АТ «Київський вітамінний завод». 2020 рік. URL: https://vitamin.com.ua/ua/Information/report/report2020/ (дата звернення: 17.05.2024).

53. Річні звіти щодо діяльності АТ «Київський вітамінний завод». 2021 рік. URL: https://vitamin.com.ua/ua/Information/report/report2021/ (дата звернення: 17.05.2024).

54. Річні звіти щодо діяльності АТ «Київський вітамінний завод». 2022 рік. URL: https://vitamin.com.ua/ua/Information/report/report2022/ (дата звернення: 17.05.2024).

55. Управління грошовими потоками на підприємстві. Аналіз грошових потоків підприємства. URL: https://buklib.net/books/23366/ (дата звернення: 24.05.2024).

56. Додусенко В.І. Визначення аналізу грошових потоків для визначення оптимальних умов кредитування. *Облік і фінанси АПК*. URL: https://magazine.faaf.org.ua/vikoristannya-analizu-groshovih-potokiv-dlya-viznachennya-optimalnik-umov-kredituvannya.html (дата звернення: 24.05.2024).

57. Мулик Т.О. Організація аналізу грошових потоків на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 40. URL:

https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1442/1387 (дата звернення: 04.06.2024).

58. Гнатюк В.А. Інформаційна система аналізу операційних витрат підприємства. *Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю*: зб. наук. пр. VIII всеукр. наук.-практ. інтер.-конф. (Вінниця, 25 берез. 2020 р.). Вінниця, 2020. С. 10-16.

59. Волошина О.А., Кордзаія І.А., Даценко С.М., Ульченко А.М. Методичні підходи до аналізу доходів підприємства та факторів їх формування. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7119 (дата звернення: 10.06.2024).

60. Семенова К.Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденцій розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. № 5-6 (282-283). С. 77-82.

61. Скриль В.В., Ступенко К.Ю. Планування грошових потоків підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6737 (дата звернення: 21.06.2024).

62. Головко Т.В. Планування грошових потоків підприємства: нова парадигма. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 4. С. 104-113.

63. Дорош О.І., Пліш І.В. Планування грошових потоків на підприємстві. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. № 2 (6). С. 21-28.

64. Микитин О.З. Особливості планування грошових потоків підприємств за євроінтеграційних умов під час війни. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 55. URL: https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2920/2842 (дата звернення: 25.06.2024).

65. Прогноз руху грошових коштів (Cash-flow). URL: https://fingal.com.ua/content/view/326/54/1/2/ (дата звернення: 28.06.2024).

66. Гаврилова А.А., Бринза Н.О., Король О.Г. Табличний процесор MS EXCEL: просунутий рівень : практикум. Харків: ХНЕУ імені Семена Кузнеця, 2021. 243 с.

67. Ясіновська І.Ф., Кольба Р.М. Шляхи підвищення ефективності системи управління грошовими потоками підприємства в умовах війни. *Молодий вчений*. 2023. № 11 (123). С. 168-174.

68. Павлова С.І., Шпакевич А.М. Аналіз та удосконалення управління грошовими потоками підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. Вип. 5 (05). С. 190-197.

69. Дмитрієва О.І., Картавцева О.М. Організація моніторінгу грошових потоків на підприємстві. *Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України*: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 14 груд. 2017 р.). Харків, 2017. С. 134-137.

70. Корнійчук Г.В. Моніторинг у системі управління фінансовим потенціалом підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 13. С. 26-31.

71. Заїчко І.В., Заїчко І.Д., Заїчко В.І. Внутрішній фінансовий моніторинг грошових потоків підприємства як інструмент управління його фінансовою стійкістю та інвестиційною привабливістю. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2024. № 1 (13). С. 118-130.

72. Мельниченко В.О. Методологічні основи обліку грошових потоків. *Ефективна економіка*. 2013. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2201 (дата звернення: 30.06.2024).

73. Сердюков К.Г., Тимчук Х.С. Управління грошовими потоками підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 4 (21). С. 522-527.

74. Воскресенська Т.І. Дослідження підходів до аналізу грошових коштів підприємств з використанням облікової інформації. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 31. URL:

https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/722/693 (дата звернення: 02.07.2024).

75. Маліков В.В. Практичні рекомендації щодо управління грошовими потоками підприємства. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2020. № 5. С. 370-374.

76. Ясишена В.В., Сисоєва І.М. Методика проведення аналізу грошових потоків підприємств. *Інноваційна економіка*. 2012. № 2 (28). С. 131-139.

77. Гнатенко Є.П. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2019. 317 с.

78. Сергєєва О.Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 12. Част. 2. С. 107-110.

79. Emmanuel Makoji Egwu, Fausat Ibidunni Orugun, Abosede Adelakun. Exploration of Cash Flow Management for Enterprise's Business Performance. *Asian Journal of Economics, Business and Accounting*. 2021. Vol. 21, No. 10. P. 97-105.

80. Шаркевич К.Р. Оцінювання ефективності управління грошовими потоками підпримства. Н*ауково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного технічного університету*: матеріали XLVII Вінниця. збірник доповідей (м. Вінниця, 14-23 берез. 2018 р.). Вінниця, 2018. С. 3012-3014.

81. Мельник М.І., Донцова Т.М. Управління грошовими потоками підприємствами. *Регіональна економіка та управління*. 2020. № 2 (28). С. 140- 143.

82. Попова І.А., Демченко Н.В., Швед А.Б. Тенденції розвитку фармацевтичного ринку України в умовах воєнного стану. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2023. № 4. С. 203-209.

83. Полятикіна Л.І., Бур'ян Н.Ю. Формування та облік доходів і витрат підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Вип. 33. Част. 2. С. 36-39.

84. Кудіна О.М., Олейнікова Т.С. Облік та аналіз доходів підприємства. *Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 17 трав. 2019 р.).

Харків, 2019. URL: https://cdn.hneu.edu.ua/rozvitok19/thesis03-37.html (дата звернення: 05.07.2024).

85. Федишин М.П. Методичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств для цілей планування. *Економічний аналіз*. 2016. Том 25. № 2. С. 132-138.

86. Лошенюк О.В., Мурована Т.О. Ризики ведення бізнесу в умовах воєнного стану та шляхи їх подолання. *Ефективна економіка*. 2023. № 2. URL: https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1166/1175 (дата звернення: 08.07.2024).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) АТ «Київський вітамінний завод» за 2022 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

	КОДИ
Дата (рік, місяць, число)	2023 | 04 | 10
за ЄДРПОУ	05417024
за КОАТУУ	UA80000000000719633
за КОПФГ	120
за КВЕД	21.20

ДОКУМЕНТ ІНФОРМАТО

Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД"
Територія Україна м.Київ
Організаційно-правова форма господарювання Приватне підприємство
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів
Середня кількість працівників [2] 877
Адреса, телефон вулиця Копилівська, буд. 38, м. КИЇВ, 04073 4610335

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12 619	12 876
первісна вартість	1001	26 762	32 464
накопичена амортизація	1002	14 143	19 588
Незавершені капітальні інвестиції	1005	71 955	75 210
Основні засоби	1010	430 591	380 677
первісна вартість	1011	874 100	942 892
знос	1012	443 509	562 215
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**515 165**	**468 763**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	840 538	1 371 271
виробничі запаси	1101	355 451	565 269
незавершене виробництво	1102	38 897	64 516
готова продукція	1103	438 069	737 429
товари	1104	8 120	4 057
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	431 525	231 014
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	53 803	41 457
з бюджетом	1135	47 554	38 485
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 600	3 791
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	67 952	136 107
готівка	1166	3	4
рахунки в банках	1167	67 948	111 103
Витрати майбутніх періодів	1170	1 097	5 497
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ А

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	3 566
Усього за розділом II	**1195**	**1 447 069**	**1 831 188**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**-**	**-**
Баланс	**1300**	**1 962 234**	**2 299 951**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	15 368	15 368
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	351 197	346 474
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 280 353	1 505 683
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**1 646 918**	**1 867 525**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	37 568	11 253
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	3 119	2 387
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**40 687**	**13 640**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	184 056	268 804
розрахунками з бюджетом	1620	16 388	11 940
у тому числі з податку на прибуток	1621	15 076	8 343
розрахунками зі страхування	1625	4 246	3 162
розрахунками з оплати праці	1630	13 870	15 640
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3	716
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	47 555	114 510
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	8 511	4 014
Усього за розділом III	**1695**	**274 629**	**418 786**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	**-**	**-**
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**1 962 234**	**2 299 951**

ЕП Телявський Володимир Іванович

ЕП Павленко Тетяна Євгенівна

Керівник **Телявський Володимир Іванович**

Головний бухгалтер **Павленко Тетяна Євгенівна**

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОДАТОК Б

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) АТ «Київський вітамінний завод» за 2022 рік

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
за ЄДРПОУ	35251822		

Підприємство **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД"**
(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2022 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	3 386 249	3 201 292
Повернення податків і зборів	3005	74 920	60 946
у тому числі податку на додану вартість	3006	74 920	60 946
Цільового фінансування	3010	182	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	39 982	27 797
Надходження від повернення авансів	3020	3 448	675
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	56
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	2 409	664
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 983 318)	(1 969 772)
Праці	3105	(335 131)	(337 177)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(81 983)	(76 670)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(171 235)	(131 923)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(88 086)	(47 821)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(83 149)	(84 102)
Витрачання на оплату авансів	3135	(752 250)	(668 927)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(223)	(634)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(30 762)	(28 863)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	152 288	77 464
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	5 843	1 741
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Продовження ДОДАТКУ Б

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(107 280)	(77 721)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	-101 437	-75 980
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	169 000	125 000
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	169 000	125 000
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(1 389)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	-	-1 389
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	50 851	95
Залишок коштів на початок року	3405	67 952	66 708
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	17 304	1 149
Залишок коштів на кінець року	3415	136 107	67 952

Керівник ЕП Телявський Володимир Іванович **Телявський Володимир Іванович**

Головний бухгалтер ЕП Павленко Тетяна Євгенівна **Павленко Тетяна Євгенівна**

Електронний підпис · ЕП · Електронний підпис · ЕП ·

ДОДАТОК В

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) АТ «Київський вітамінний завод» за 2022 рік

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД"	за ЄДРПОУ	35251822		

(найменування)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 086 842	3 037 919
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(1 632 581)	(1 647 270)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	1 454 261	1 390 649
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	40 395	8 528
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(131 120)	(101 578)
Витрати на збут	2150	(862 490)	(994 583)
Інші операційні витрати	2180	(199 657)	(96 598)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	301 389	206 418
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	5 843	1 741
Інші доходи	2240	2 117	1 180
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(3 726)	(1 389)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(30 134)	(1 021)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Продовження ДОДАТКУ В

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	275 489	206 929
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(55 918)	(38 663)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	219 571	168 266
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1 036	1 217
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	1 036	1 217
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	1 036	1 217
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	220 607	169 483

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 684 683	1 586 315
Витрати на оплату праці	2505	394 499	373 713
Відрахування на соціальні заходи	2510	76 021	74 318
Амортизація	2515	131 175	141 918
Інші операційні витрати	2520	539 470	663 765
Разом	**2550**	2 825 848	2 840 029

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	31364	31364
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	7 000,73332	5 364,94070
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник — ЕП Телявський Володимир Іванович — Телявський Володимир Іванович

Головний бухгалтер — ЕП Павленко Тетяна Євгенівна — Павленко Тетяна Євгенівна

Електронний підпис ЕП

ДОДАТОК Ґ

Баланс (Звіт про фінансовий стан) АТ «Київський вітамінний завод» за 2021 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	2021 | 12 | 31
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД"	за ЄДРПОУ 25251822
Територія	Україна м.Київ	за КАТОТТГ [1] UA80000000000719633
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОПФГ 120
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД 21.20
Середня кількість працівників [2]	922	
Адреса, телефон	вулиця Копилівська, буд. 38, м. КИЇВ, 04073	4610335

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	11 136	12 619
первісна вартість	1001	20 771	26 762
накопичена амортизація	1002	9 635	14 143
Незавершені капітальні інвестиції	1005	21 693	71 955
Основні засоби	1010	513 876	430 591
первісна вартість	1011	827 614	874 100
знос	1012	313 738	443 509
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	**1095**	**546 705**	**515 165**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	648 909	840 557
виробничі запаси	1101	419 848	355 471
незавершене виробництво	1102	48 920	38 897
готова продукція	1103	168 890	438 069
товари	1104	11 251	8 120
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	452 087	431 525
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	27 429	53 803
з бюджетом	1135	27 519	47 554
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 660	4 602
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	66 708	67 952
готівка	1166	6	3
рахунки в банках	1167	66 701	67 948
Витрати майбутніх періодів	1170	942	1 097
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження ДОДАТКУ Ґ

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	35	-
Усього за розділом II	**1195**	**1 228 289**	**1 447 090**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	**1200**	**19**	**-**
Баланс	**1300**	**1 775 013**	**1 962 255**

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	15 368	15 368
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	356 740	351 195
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 105 352	1 280 380
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	**1495**	**1 477 460**	**1 646 943**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	48 386	37 568
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	4 151	3 119
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	**1595**	**52 537**	**40 687**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	147 915	184 052
розрахунками з бюджетом	1620	16 330	16 388
у тому числі з податку на прибуток	1621	14 321	15 076
розрахунками зі страхування	1625	2 075	4 246
розрахунками з оплати праці	1630	12 515	13 870
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	220	3
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	60 924	47 555
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 037	8 511
Усього за розділом III	**1695**	**245 016**	**274 625**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	**1700**	**-**	**-**
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	**1800**	-	-
Баланс	**1900**	**1 775 013**	**1 962 255**

ЕП Телявський Володимир Іванович ЕП Павленко Тетяна Євгенівна

Керівник **Телявський Володимир Іванович**

Головний бухгалтер **Павленко Тетяна Євгенівна**

[1] Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

[2] Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ДОДАТОК Д

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) АТ «Київський вітамінний завод» за 2021 рік

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2021	12	31
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД"	за ЄДРПОУ	35251822		
(найменування)				

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2021 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	3 201 292	2 651 027
Повернення податків і зборів	3005	60 946	29 102
у тому числі податку на додану вартість	3006	60 946	29 102
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	27 797	16 972
Надходження від повернення авансів	3020	675	848
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	56	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	664	511
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 969 772)	(1 095 758)
Праці	3105	(337 177)	(301 356)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(76 670)	(69 879)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(131 923)	(127 533)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(47 821)	(51 179)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(84 102)	(76 354)
Витрачання на оплату авансів	3135	(668 927)	(605 263)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(634)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(28 863)	(347 874)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	**3195**	77 464	150 797
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	1 741	1 357
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Продовження ДОДАТКУ Д

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(77 721)	(59 341)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	**3295**	-75 980	-57 984
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	125 000	303 000
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	125 000	367 901
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(1 389)	(4 372)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	**3395**	-1 389	-69 273
Чистий рух грошових коштів за звітний період	**3400**	95	23 540
Залишок коштів на початок року	3405	66 708	39 838
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1 149	3 330
Залишок коштів на кінець року	3415	67 952	66 708

ЕП Телявський Володимир Іванович

Керівник _____ **Телявський Володимир Іванович**

ЕП Павленко Тетяна Євгенівна

Головний бухгалтер _____ **Павленко Тетяна Євгенівна**

Електронний підпис · ЕП · Електронний підпис · ЕП

ДОДАТОК Е

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) АТ «Київський вітамінний завод» за 2021 рік

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2021	12	31
Підприємство ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД"	за ЄДРПОУ	35251822		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 037 919	2 564 341
Чисті зароблені страхові премії	*2010*	-	-
премії підписані, валова сума	*2011*	-	-
премії, передані у перестрахування	*2012*	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	*2013*	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	*2014*	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів,робіт, послуг)	2050	(1 647 270)	(1 311 520)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	*2070*	-	-
Валовий: прибуток	2090	1 390 649	1 252 821
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	*2105*	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	*2110*	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	*2111*	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	*2112*	-	-
Інші операційні доходи	2120	8 528	19 889
у тому числі: дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2121*	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2122*	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	*2123*	-	-
Адміністративні витрати	2130	(101 578)	(106 181)
Витрати на збут	2150	(994 583)	(777 136)
Інші операційні витрати	2180	(96 598)	(108 768)
у тому числі: витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	*2181*	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	*2182*	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	206 418	280 625
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 741	1 357
Інші доходи	2240	1 180	791
у тому числі: дохід від благодійної допомоги	*2241*	-	-
Фінансові витрати	2250	(1 389)	(4 372)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(1 021)	(16 871)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	*2275*	-	-

Продовження ДОДАТКУ Е

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	206 929	261 530
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(38 663)	(52 996)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	168 266	208 534
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1 217	103 462
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**	1 217	103 462
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**	1 217	103 462
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**	169 483	311 996

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 586 315	1 095 322
Витрати на оплату праці	2505	373 713	348 337
Відрахування на соціальні заходи	2510	74 318	65 043
Амортизація	2515	141 918	84 062
Інші операційні витрати	2520	663 765	710 841
Разом	**2550**	2 840 029	2 303 605

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	31364	31364
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	5 364,94070	6 648,83306
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Телявський Володимир Іванович
ЕП Павленко Тетяна Євгенівна

Керівник Телявський Володимир Іванович

Головний бухгалтер Павленко Тетяна Євгенівна

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Фоменко Софія Сергіївна, студентка 2 курсу, заочної форми навчання, економічного факультету, спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», освітня програма «Фінанси і кредит», адреса електронної пошти fomik.sofia.2804@gmail.com,

− підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Оптимізація грошових потоків АТ «Київський вітамінний завод» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

− заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

− згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

_____	_____	_____
(дата)	(підпис)	(ініціали, прізвище)